

Navrhovateľ:

BROVA spol. s.r.o.
Farma Chotča

Správa o hodnotení

vypracovaná podľa zákona NR SR č. 24/2006 o posudzovaní vplyvov na
životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Navrhovaná činnosť:

Farma hydiny Chotča

Spracovateľ:

*Zamborský Dušan – Duall, Smilno
marec 20232*

OBSAH	
A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE	4
I. Základné údaje o navrhovateľovi	4
1. Názov	4
2. Identifikačné číslo	4
3. Sídlo	4
4. Meno, priezvisko, adresa, tel. č. a iné údaje oprávneného zástupcu navrhovateľa	4
5. Meno, priezvisko, adresa, tel. č. a iné kontaktné údaje osoby, od ktorej možno dostať relevantné informácie o navrhovanej činnosti a miesto na konzultácie	4
II. Základné údaje o navrhovanej činnosti	4
1. Názov	4
2. Účel	4
3. Užívateľ	4
4. Charakter navrhovanej činnosti	4
5. Umiestnenie	5
6. Prehľadná situácia umiestnenia navrhovanej činnosti	6
7. Dôvod umiestnenia v danej lokalite	7
8. Termín začatia a skončenia výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti	7
9. Opis technického a technologického riešenia	7
10. Varianty navrhovanej činnosti	21
11. Celkové náklady	21
12. Dotknutá obec	21
13. Dotknutý samosprávny kraj	21
14. Dotknuté orgány	22
15. Povoľujúci orgán	22
16. Rezortný orgán	22
17. Druh požadovaného povolenia navrhovanej činnosti podľa osobitných predpisov	22
18. Vyjadrenie o vplyvoch navrhovanej činnosti presahujúcich štátne hranice	22
B. ÚDAJE O PRIAMYCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽP VRÁTANE ZDRAVIA	22
I. Požiadavky na vstupy	22
1. Pôda	22
2. Voda	22
3. Suroviny	23
4. Energetické zdroje	23
5. Nároky na dopravu a inú infraštruktúru	24
6. Nároky na pracovné sily	25
II. Údaje o výstupoch	25
1. Ovzdušie	25
2. Odpadové vody	26
3. Odpady	27
4. Hluk a vibrácie	28
5. Žiarenie iné fyzikálne polia	29
6. Zápach a iné výstupy	29
7. Doplnujúce údaje	30
C. KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽP VRÁTANE ZDRAVIA	30
I. Vymedzenie hraníc dotknutého územia	30
II. Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia	30
1. Geomorfologické pomery – typ reliéfu, sklon, členitosť	30
2. Geologické pomery	31
3. Pôdne pomery	32
4. Klimatické pomery	32
5. Ovzdušie	32
6. Hydrologické pomery	33
7. Fauna a flóra	35
8. Krajina – štruktúra krajiny, krajinný obraz, scenéria, ochrana	36
9. Chránené územia podľa osobitných predpisov a ich ochranné pásma	37
10. Územný systém ekologickej stability územia	39
11. Obyvateľstvo – demografické údaje, sídla, aktivity, infraštruktúra	39
12. Kultúre a historické pamiatky a pozoruhodnosti	41
13. Archeologické náleziská	42
14. Paleontologické náleziská a významné geologické útvary	42
15. Charakteristika existujúcich zdrojov znečistenia ŽP a ich vplyv na ŽP	42

16.	Komplexné zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov	42
17.	Celková kvalita ŽP – syntéza pozitívnych a negatívnych faktorov	43
18.	Posúdenie očakávaného vývoja územia, ak by sa navrhovaná činnosť nere realizovala	43
19.	Súlad navrhovanej činnosti s platnou územnoplánovacou dokumentáciou	44
III.	Hodnotenie predpokladaných vplyvov NČ na ŽP vrátane zdravia a odhad ich významnosti	45
1.	Vplyvy na obyvateľstvo	45
2.	Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery	48
3.	Vplyvy na klimatické pomery a zraniteľnosť navrhovanej činnosti voči zmene klímy	48
4.	Vplyvy na ovzdušie	49
5.	Vplyvy na vodné pomery	49
6.	Vplyvy na pôdu	50
7.	Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy	50
8.	Vplyvy na krajinu – štruktúru a využívanie krajiny, krajinný obraz	50
9.	Vplyvy na biodiverzitu, chránené územia ich ochranné pásma	50
10.	Vplyvy na územný systém ekologickej stability	50
11.	Vplyvy na urbánny komplex a využívanie zeme	51
12.	Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky	51
13.	Vplyvy na archeologické náleziská	51
14.	Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické útvary	51
15.	Vplyvy na kultúrne hodnoty nehmotnej povahy	51
16.	Iné vplyvy	51
17.	Priestorová syntéza vplyvov činnosti v území	51
18.	Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi	52
19.	Prevádzkové riziká a ich možný vplyv na územie	55
IV.	Opatrenia navrhnuté na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov NČ na ŽP	55
1.	Územnoplánovacie opatrenia	56
2.	Technické opatrenia	56
3.	Technologické opatrenia	56
4.	Organizačné a prevádzkové opatrenia	56
5.	Iné opatrenia	56
6.	Vyjadrenie k technicko-ekonomickej realizovateľnosti opatrení	56
V.	Porovnanie vhodných variantov NČ a návrh optimálneho variantu s prihliadnutím na ŽP	56
1.	Tvorba súboru kritérií so zreteľom na charakter, veľkosť a rozsah navrhovanej činnosti, technológiu a umiestnenie a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu	56
2.	Výber optimálneho variantu alebo stanovenie poradia vhodnosti pre posudzované varianty	58
3.	Zdôvodnenie optimálneho variantu	59
VI.	Návrh monitoringu a poprojektovej analýzy	59
VII.	Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov NČ na ŽP a spôsob získavania údajov	59
VIII.	Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracúvaní správy a o hodnotení	60
IX.	Prílohy správy o hodnotení	60
X.	Všeobecne zrozumiteľné záverečné zhrnutia	61
XI.	Zoznam riešiteľov a organizácií, ktoré sa na vypracovaní správy o hodnotení podieľali	71
XII.	Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré sú k dispozícii u navrhovateľa a ktoré boli podkladom pre vypracovanie správy o hodnotení	71
XIII.	Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov oprávneným zástupcom spracovateľa a navrhovateľa	71

Použité skratky:

Farma	– Farma hydiny Chotča spoločnosti BROVA s.r.o.
k. ú.	– katastrálne územie
MŽP SR	– Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
Natura 2000	– sústava chránených území členských krajín Európskej únie
NČ	– navrhovaná činnosť
ÚSES	- územný systém ekologickej stability RÚSES - regionálny územný systém ekologickej stability
SKUEV	- kód územia európskeho významu na území SR
ÚEV	- územie európskeho významu
ÚPN	- územný plán
Vykonávacie rozhodnutie komisie (EÚ) 2017/302	- Vykonávacie rozhodnutia komisie (EÚ) 2017/302 z 15. februára 2017, ktorým sa podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2010/75/EÚ stanovujú závery a najlepších dostupných technikách (BAT) pre intenzívny chov hydiny alebo ošípaných
zákon 24/2006 Z. z. - zákon č. 24/2006	o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákona

A. ZÁKLANÉ ÚDAJE

I. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVATEĽOVI

I.1. Názov

BROVA spol. s r.o.

I.2. Identifikačné číslo

31 689 019

I.3. Sídlo

Farma Chotča 167
090 21 Chotča

I.4. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu navrhovateľa

Jaroslav Bajcura - konateľ spoločnosti
Farma Chotča 167, 090 21 Chotča
tel.:054/742 21 83
e-mail: brova.chotca@gmail.com

I.5. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje kontaktnej osoby, od ktorej možno dostať relevantné informácie o navrhovanej činnosti a miesto na konzultácie.:

Mária Kundrátová
Farma Chotča 167, 090 21 Chotča
Tel.:+421 915 929 674
e-mail: brova.chotca@gmail.com
Miesto konzultácie: Farma Chotča 167, 090 21 Chotča

II. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

II.1. Názov

Farma hydiny Chotča

II.2. Účel

Účelom navrhovanej činnosti je pokračovanie v chove hydiny – brojlerov.

II.3. Užívateľ

Farma hydiny Chotča

II.4. Charakter navrhovanej činnosti

Zmena navrhovanej činnosti.

Od začiatku roku 1994 sa na farme vykonávaný odchov brojlerov s celkovou možnou kapacitou 670 000 ks ročne, reálne ja vykonávaný odchov do 500 000 ks ročne.

Podľa prílohy č. 8 zákona č. 24/2006 Z.z., kde je definovaný zoznam navrhovaných činností podliehajúcich posudzovaniu ich vplyvu na životné prostredie, je navrhovaná činnosť zaradená nasledovne:

11. Poľnohospodárstvo a lesná výroba

Položka číslo	Činnosť, objekty a zariadenia	Prahové hodnoty	
		Časť A (povinné hodnotenie)	Časť B (zistovacie konanie)
1.	Zariadenia na intenzívnu živočíšnu výrobu vrátane depónií vedľajších produktov s kapacitou c) hydiny	od 85 000 ks brojlerov alebo 40 000 ks nosníc	od 55 000 ks do 85 000 ks brojlerov alebo od 25 000 ks do 40 000 ks nosníc

II.5. Umiestnenie

Kraj: Prešovský

Okres: Stropkov

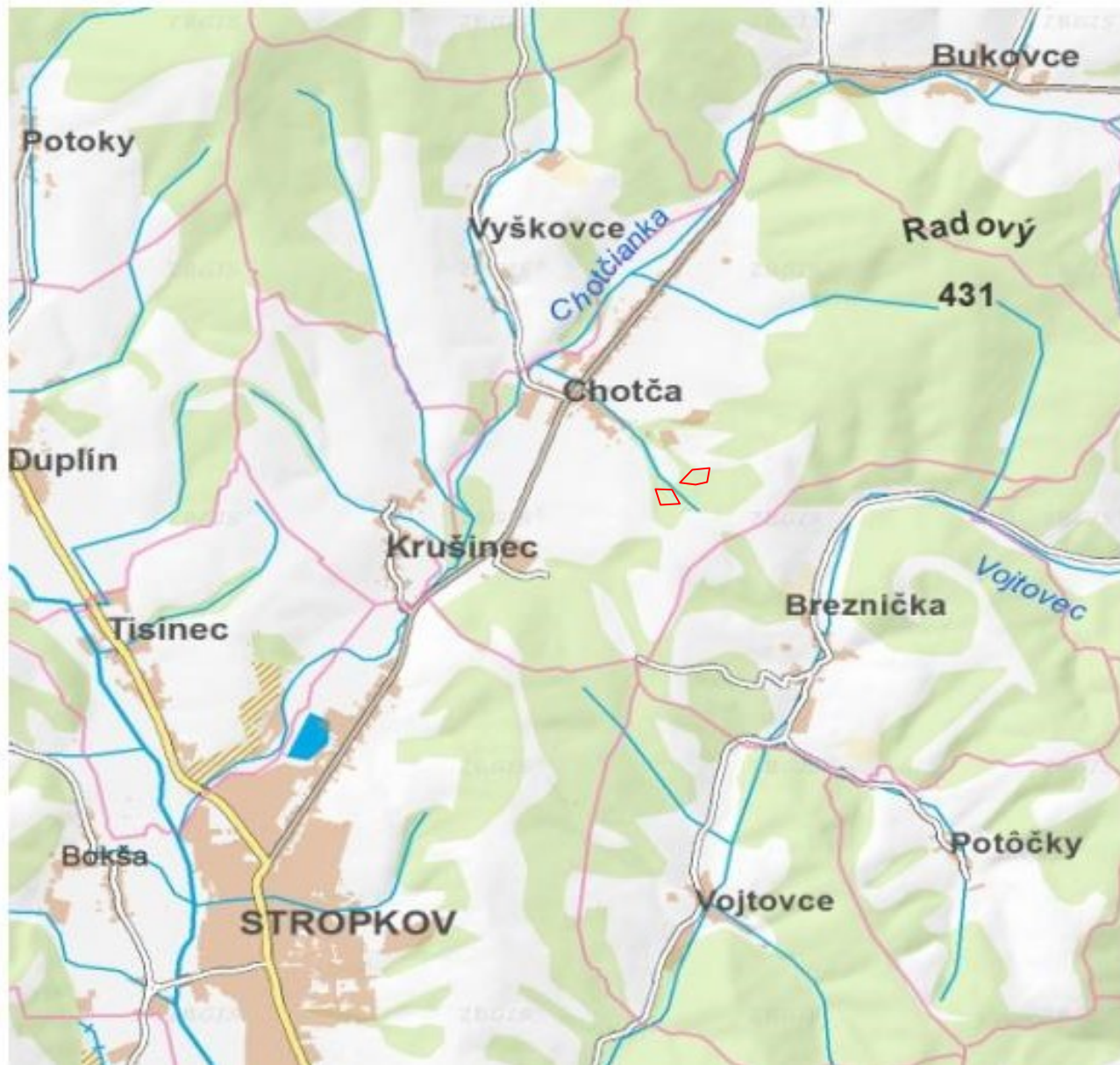
Obec (katastrálne územie): Chotča (Chotča)

Umiestnenie pozemkov: pozemky sú umiestnené v zastavanom území obce

Parcela KNC č.:	357 – zastavané plochy a nádvorja (hospodársky dvor farmy 1) -	23 418 m ²
	358 – zastavané plochy a nádvorja (nevyužívaný objekt) -	29 m ²
	359 – zastavané plochy a nádvorja (nevyužívaný objekt) -	99 m ²
	360 – zastavané plochy a nádvorja (hala č. 1) -	1 500 m ²
	361 – zastavané plochy a nádvorja (hala č. 2) -	1 520 m ²
	362 – zastavané plochy a nádvorja (hala č. 3) -	1 518 m ²
	363 – zastavané plochy a nádvorja (kafilérny box) -	47 m ²
	364/1 - zastavané plochy a nádvorja (sklad) -	112 m ²
	364/2 - zastavané plochy a nádvorja (sklad) -	30 m ²
	364/3 - zastavané plochy a nádvorja (sklad) -	30 m ²
	364/4 - zastavané plochy a nádvorja (sklad) -	31 m ²
	551 – zastavané plochy a nádvorja (hospodársky dvor farmy 2) -	15 909 m ²
	552 – zastavané plochy a nádvorja (prevádzková budova) -	140 m ²
	553 – zastavané plochy a nádvorja (hala č. 1 (4)) -	1 139 m ²
	555 – zastavané plochy a nádvorja (hala č. 2 (5)) -	1 123 m ²
	556 – zastavané plochy a nádvorja (hala č. 3 (6)) -	1 118 m ²

Farma sa nachádza východne od zastavaného (obytného) územia obce Chotča. Areál farmy je definovaný ako súčasť zastavaného územia obce, ale reálne sa jedná o dva samostatné územia oddelené od samotnej zástavby obce. Najbližšia hala je vzdialená od prvého rodinného domu cca 220 m.

II.6. Prehľadná situácia umiestnenia navrhovanej činnosti (mierka 1:50 000)

M 1:50 000

Zdroj: <http://webgis.biomonitoring.sk/>

▭ Umiestnenie navrhovanej činnosti

II.7. Dôvod umiestnenia v danej lokalite

Jedná sa o jestvujúcu činnosť. Farma na chov hydiny Chotča funguje v danej lokalite už od 80-tých rokov 20. storočia a má vybudovanú kompletnú technológiu a infraštruktúru na chov hydiny, vrátane zabezpečenia základných zdrojov potrebných pre prevádzku. Pokračovanie v činnosti v danej lokalite je v súlade s územným plánom obce Chotča.

II.8. Termín začatia a skončenia výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti

Termín začatia a ukončenia výstavby: jestvujúca prevádzka bez potreby stavebných prác

Termín začatia prevádzky: Farma na chov hydiny Chotča bola vybudovaná v 80-tých rokoch 20. storočia bývalým JRD Stropkov. Farma je od tejto doby kontinuálne v prevádzke. Od roku 1994 je farma v užívaní spoločnosti BROVA s.r.o. ako prevádzka na chov brojlerov.

Termín ukončenia prevádzky: Nie je známy – závisí od vývoja trhu.

II.9. Opis technického a technologického riešenia

II.9.1. Popis technického riešenia:

Farma na chov hydiny Chotča bola vybudovaná vo viacerých etapách v 80-tých rokoch 20. storočia bývalým JRD Stropkov podľa projektov vypracovaných firmou Agrostav - Krajské združenie, projektové stredisko Svidník. Samotná farma pozostáva z dvoch územne samostatných chovných priestorov.

Z pôvodných projektov sa zachovala iba malá časť a to stavebné projekty haly č. 03 chovného priestoru 1 a haly č. 02 chovného priestoru 2. Vzhľadom na to, že aj ostatné haly boli postavené ako typizované montované haly rovnakého výrobcu, je pri popise stavebného riešenia použitý jednotný popis zo zachovalých projektov.

Od výstavby nedošlo k zásadným zmenám stavebného riešenia objektov. Na objektoch boli vykonávané iba bežné udržiavacie práce, výmeny poškodených častí (*v prípade haly č. 3 (6) chovného priestoru 2 bola v celom rozsahu vymenená panelová obvodová stena za murovanú*) a menšie vnútorné stavebné úpravy súvisiace so zmenou technológie chovu. Všetky haly boli pôvodne vybavené na chov kurčiat a nosníc v klietkach. Pri prevzatí objektov do užívania spoločnosťou BROVA s.r.o. (1994) boli klietky odstránené a vnútorné chovné priestory upravené na chov na vysokej podstielke. V rámci prechodu na systém chovu welfare v roku 2016 boli vo vnútorných priestoroch vykonané aj menšie stavebné úpravy v súvislosti s obmenou technológie vykurovania, vetrania a inštalácie klimatizácie. Tieto stavebné úpravy nezmenili celkový stavebný charakter a využitie objektov oproti pôvodnému stavu.

Farma je dopravne napojená účelovou asfaltovou komunikáciou, odbočkou z miestnej komunikácie obce Chotča. Vstup do prevádzky pre dopravné vozidlá a motorové prostriedky, potrebné pre prevádzku, je cez hlavný vchod, ktorý je opatrený dezinfekčným brodom. Vnútro-areálová doprava k jednotlivým objektom je zabezpečená po spevnených asfaltových účelových komunikáciách.

Z hygienických dôvodov príchod a odchod pracovníkov do areálu prevádzky je cez samostatný vchod, vedľa hlavného vstupu, opatrený dezinfekčnou rohožou. Oplotenie k zamedzeniu prístupu nepovolaným osobám a zvieratám do priestoru prevádzky je pletivom.

Samotná farma pozostáva z dvoch územne samostatných chovných priestorov. Chovný priestor 1 bol pôvodne určený na chov nosníc a chovný priestor 2 na chov kurčiat. V súčasnosti je vo všetkých halách realizovaný odchov brojlerov. Členenie na dva chovné priestory ostalo zachované (*označenie jednotlivých chovných hál je uvádzané dvomi spôsobmi: oficiálne sú pre každý chovný priestor haly označené ako haly č. 1 až 3; v rámci prevádzky je zaužívaný spôsob označenie hala č. 1 až 6 – tento spôsob označenie je v ďalšom texte uvádzaný v zátvorke*). Farma je členená na viacero stavebných objektov. Spôsob využívania objektov je uvádzaný podľa ich súčasného využitia (*Situácia rozmiestnenia objektov je znázornená v prílohe č. 2*)

Chovný priestor 1 pozostáva z týchto objektov:

1. Hala na chov hydiny č 1 s dvoma zásobníkmi na kŕmne zmesi a príručným sklado
2. Hala na chov hydiny č 2 s dvoma zásobníkmi na kŕmne zmesi a príručným sklado
3. Hala na chov hydiny č 3 s dvoma zásobníkmi na kŕmne zmesi a príručným sklado
4. Sklad podstielky
5. Bývalý objekt vrátnice, v súčasnosti bez využitia
6. Bývalý objekt vrátnice, v súčasnosti bez využitia

7. Kafilérny box
8. Mostová váha
9. Požiarna nádrž (100 m³)
10. Regulačná stanica plynu, rozvod plynu, plynové prípojky
11. Náhradný prúdový zdroj (dieselagregát)

Chovný priestor 2 pozostáva z týchto objektov:

12. Hala na chov hydiny č 1 (4) s dvoma zásobníkmi na krmne zmesi
13. Hala na chov hydiny č 2 (5) s dvoma zásobníkmi na krmne zmesi
14. Hala na chov hydiny č 3 (6) s dvoma zásobníkmi na krmne zmesi
15. Prevádzková budova
16. Žumpa

Popis stavebných objektov:

1., 2., 3. Haly na chov hydiny č. 1; 2 a 3 chovný priestor 1

Chovný priestor 1 bol pôvodne určený na chov nosníc v trojpodlažných kliečkach. Od roku 1994 sa v halách vykonáva odchov brojlerov na vysokej podstielke s hustotou zástavu kurčiat v chove do 30 kg /m² využiteľnej chovnej plochy.

Stavebnotechnické riešenie (popis z pôvodného projektu):

Objekty pôvodných znaškových hál sú oceľovej montovanej konštrukcie typu A 15 ZOJ/A a boli kompletnou dodávkou výrobcu RD Jeseník. Dispozične boli objekty delené na tieto priestory: hala nosníc, obsluha – rozvádzač, manipulačný priestor, triedenie a balenie vajec, WC a predsieň. Nosnice boli umiestnené v šiestich radoch batérií s trojpodlažnými kliečkami.

Základy: betónové základové pätky pre kotvenie oceľových nosných stĺpov a betónové pásy ako základ pre obvodové murivo.

Zvislé konštrukcie: Obvodový plášť tvorí sústava panelov zateplených minerálnou plšťou s povrchovou úpravou z tvarovaného plechu, osadené na betónovej podmurovke. Plechové typizované panely so zateplením boli súčasťou dodávky montovanej haly. Vnútorne deliace priečky sú murované z tehál.

Vodorovné konštrukcie: zastrešenie haly je oceľovými väzníkmi, ktoré boli súčasťou dodávky typizovanej montovanej haly typu A 15 ZOJ/A. Podhľad je vytvorený tvarovaným plechom so zateplením. Krytina je taktiež z tvarovaného plechu.

Izolácie proti vode: po celej pôdorysnej ploche objektu bola prevedená izolácia proti zemnej vlhkosti 2x lepenkou A400SH + 3x asfaltový náter.

Pri každej hale bol z vonkajšej strany postavený samostatný murovaný objekt pre topný agregát so skladom oleja a dva plechové zásobníky na krmne zmesi.

Stavebnotechnické riešenie (súčasný stav):

V súvislosti so zmenou účelu a spôsobu chovu v roku 1994 (*chov brojlerov na vysokej podstielke*) ako aj so zmenou technológie (*vykurovanie topným olejom vymenené za vykurovanie zemným plynom*) došlo aj k zmenám vo využívaní vnútorných priestorov jednotlivých hál.

Každá hala je členená na tieto priestory: chovný priestor, vstupná miestnosť, príručný sklad, manipulačná miestnosť, denná sociálna miestnosť pre zamestnancov. Sociálne zariadenie je umiestnené v prevádzkovej budove. Vzhľadom na prechod vykurovania na zemný plyn boli v minulosti topné agregáty odstránené a priestory sú využívané ako prevádzkové sklady.

12., 13., 14. Haly na chov hydiny č. 1 (4); 2 (5) a 3 (6) - chovný priestor 2

Chovný priestor 2 bol pôvodne určený na odchov kurčiat ako zásobáreň pre farmu nosníc a pre ďalšie poľnohospodárske podniky. Od roku 1994 sa v halách vykonáva odchov brojlerov na vysokej podstielke s hustotou zástavu kurčiat v chove do 30 kg /m² využiteľnej chovnej plochy.

Stavebnotechnické riešenie (popis z pôvodného projektu):

Objekty hál sú typizovanej oceľovej montovanej konštrukcie typu A 15 ZOJ/A

Pôdorysný rozmer haly je 72x15 m. Každá hala bola dispozične rozdelená na tieto priestory: odchovný priestor 978 m², obsluha 9,95 m², manipulačný priestor 32,65 m², denná miestnosť zamestnancov 10,35 m², WC 1,80 m², predsieň 3,0 m², sklad topného oleja 10,8 m², topný agregát 13,50 m², koncovka trusu 13,90 m². V hale bol pôvodne použitý chov v dvojpodlažných kliečkach.

Základy: betónové základové pätky pre kotvenie oceľových nosných stĺpov a betónové pásy ako základ pre obvodové murivo.

Zvislé konštrukcie: Obvodové steny haly sú realizované v kombinácii murované steny do výšky 150 cm a následne stenové plechové typizované panely so zateplením, ktoré boli súčasťou dodávky montovanej haly. Vnútorne deliace priečky sú murované z pálených tehál.

Obvodové steny prístavieb (bývalý sklad topného oleja a topný agregát) sú celomurované.

Vodorovné konštrukcie: prestropenie haly je oceľovými väzníkmi, ktoré boli súčasťou dodávky typizovanej montovanej haly typu A 15 ZOJ. Na väzníky sú uložené typizované panely so zateplením. V roku 2005 bolo realizované nové zateplenie stropov chovných hál.

Izolácie proti vode: po celej pôdorysnej ploche objektu bola prevedená izolácia proti zemnej vlhkosti 2x lepenkou A400SH + 3x asfaltový náter.

Podlahy: mimo dennej miestnosti a sociálnych zariadení, kde sa nachádzajú keramické podlahy, sa v ostatných priestoroch nachádzajú betónové podlahy s cementovým poterom hr. 2,5 cm.

Stavebnotechnické riešenie (súčasný stav):

V súvislosti so zmenou účelu a spôsobu chovu (*chov brojlerov na vysokej podstielke*) ako aj so zmenou technológie (*vykurovanie topným olejom vymenené za vykurovanie zemným plynom*) došlo aj k menším zmenám vo využívaní vnútorných priestorov jednotlivých hál. Základné stavebnotechnické riešenie hál ostalo zachované. V prípade haly č. 3 (6) došlo ku kompletnej výmene obvodového montovaného plášťa za murované.

Každá hala je členená na tieto priestory: chovný priestor, vstupná miestnosť, príručný sklad, manipulačná miestnosť, denná sociálna miestnosť pre zamestnancov. Sociálne zariadenie je umiestnené v prevádzkovej budove. Vzhľadom na prechod vykurovania na zemný plyn boli v minulosti topné agregáty odstránené a priestory sú využívané ako prevádzkové sklady.

Technologické vybavenie – súčasný stav

V súčasnosti sa v halách vykonáva odchov brojlerových kurčiat na hlbokjej stelivovej podstielke s hrúbkou 10 cm. Od roku 2016 je chov vykonávaný v súlade so systémom chovu welfare.

Tabuľka č. 1: Kapacita a technologické vybavenie chovných hál – súčasný stav

Označenie hál	Chovný priestor 1			Chovný priestor 2		
	Hala 1	Hala 2	Hala 3	Hala 1 (4)	Hala 2 (5)	Hala 3 (6)
Projektovaná kapacita brojlerov na jeden cyklus v (ks)	20 000	20 000	20 000	13 450	13 450	13 100
Počet chovných cyklov za rok	5					
Maximálne množstvo vyprodukovaných brojlerov za rok v ks	282 000			187 530		
Výmera chovnej plochy (m ²)	1 419	1 419	1 419	972	972	946
Počet krmných liniek (ks)	3	3	3	3	3	3
Počet napájacích liniek (ks)	4	4	4	4	4	4
Počet zásobníkov s krmivom (ks)	2	2	2	2	2	2
Objem zásobníkov s krmivom	2x12 t	2x12 t	2x12 t	2x12 t	2x12 t	2x12 t

Haly sú vybavené nasledujúcim technologickým vybavením:

- kŕmenie je automatické, z vonkajších stojatých oceľových resp. sklolaminátových zásobníkov kŕmnej zmesi, potrubím cez závitovkové dopravníky do kruhových kŕmidiel s nepretržitým prísunom krmiva
- napájanie pitnou vodou je automatické, nízkotlakové, z vonkajšieho rozvodu vody k štyrom napájacím linkám v každej hale. Na rozvodnom potrubí jednotlivých hál sú osadené podružné vodomery.
- dávkovanie liečiv, vakcín a vitamínov do napájacej vody je zabezpečené automatickým dávkovačom, systém MEDIKATOR, umiestneným na rozvodnom potrubí chovných hál,
- osvetlenie hál je zabezpečené úspornými žiarivkami, ktoré sú ovládané mechanicky a automaticky,
- vetranie je nútené, realizované podtlakovým systémom, nasávaním vzduchu cez bočné klapky v jednej stene a ventilátormi v protiľahlej bočnej stene objektu na odvod fugitívnych emisií amoniaku ventilátormi, Ovládanie je automatické pomocou tepelného senzoru. Štyri stupne ventilácie zabezpečujú možnosť veľmi jemného nastavenia minimálnej ventilácie a súbehu ventilácie a vykurovania. Riešenie pomocou plne programovateľného centrálného regulátora.
- Klimatizačné zariadenie: znižovanie teploty pomocou odparovania rozprášenej vody pomocou vysokotlakového systému trysiek. Centrálna tlaková stanica so štvorstupňovou filtráciou vody.

Tabuľka č. 2: Technologické vybavenie hál – súčasný stav:

Označenie hál	Chovný priestor 1			Chovný priestor 2		
	Hala 1	Hala 2	Hala 3	Hala 1 (4)	Hala 2 (5)	Hala 3 (6)
Počet ventilátorov v stene	15	15	15	15	15	15
Výkon ventilátora (m ³ /h)	7 600	7 600	7 600	7 600	7600	7 600
Počet ventilátorov v stene	5	5	5	5	5	5
Výkon ventilátora (m ³ /h)	21 000	21 000	21 000	21 000	21 000	21 000
Prívodné klapky na stenách	48	48	48	38	38	38

Zariadenia na výrobu tepla

Vykurovanie chovných hál je zabezpečené priamovýhrevnými teplovzdušnými plynovými ohrievačmi ERMAF s účinnosťou 99%.

Tabuľka č. 3: Zoznam používaných ohrievačov na vykurovanie hál - súčasný stav:

Označenie hál	Chovný priestor 1			Chovný priestor 2		
	Hala 1	Hala 2	Hala 3	Hala 1 (4)	Hala 2 (5)	Hala 3 (6)
Počet ohrievačov	2	2	2	2	2	2
Typ ohrievačov	ERMAF GP70					
Výkon ohrievača (kW)	70	70	70	70	70	70
Výkon ventilátora (m ³ /h)	5000	5000	5000	5000	5000	5000

Pri vykurovaní chovných hál sú spaliny čistenia odvádzané do pracovného ovzdušia týchto hál.

1. Sklad podstielky

Zastrešená murovaná budova s výmerou 112 m² nachádzajúca sa v chovnom priestore 1

2. Bývalý objekt vrátnice 6. Bývalý objekt vrátnice

Murované objekty bývalej vrátnice, ktoré nie sú v súčasnosti využívané. V budúcnosti budú pravdepodobne odstránené.

7. Kafilérny box

Objekt je murovanej konštrukcie prekrytý stropnými panelmi, strecha s jednoduchým jednosmerným miernym spádom, krytina živičná. Zastavaná plocha 47 m².

V kafilérnom boxe sú umiestnené uzatvárateľné plastové nádoby na dočasné uskladnenie uhynutých kurčiat. Odvoz je zabezpečovaný oprávnenou firmou 1x za týždeň. Po každom odvoze sú plastové nádoby dezinfikované.

Pôvodne bol objekt členený na: sklad uhynutých zvierat, sklad veterinára a umyváreň. V súčasnosti je sklad veterinára a umyváreň nefunkčná a nevyužívaná. Na farme sa neuskladňujú žiadne liečivá a iný veterinárny materiál - všetok veterinárny materiál si veterinár priváža a odváža pri každej návšteve.

8. Mostová váha

Typizovaná mostová váha umiestnená v chovnom priestore 1 pri hale č. 1. Slúži na váženie kurčiat pri vyskladnení.

9. Požiarna nádrž

Podzemná betónová nádrž s objemom 100 m³, ktorá slúži ako zásobáreň požiarnej vody. Požiarna nádrž je zásobovaná vodou z prírodného zdroja. Nádrž je umiestnená v juhozápadnej časti chovného priestoru 1.

10. Regulačná stanica plynu, rozvod plynu, plynové prípojky

Regulačná stanica plynu je napojená na verejný rozvod plynu v správe SPP-Distribúcia a.s. Od regulačnej stanice plynu je v areály farmy vedený hlavný rozvod plynu, na ktorý sú napojené plynové prípojky do jednotlivých chovných hál a prevádzkovej budovy.

11. Stanovište dieselagregátu

Otvorený prístrešok s betónovou podlahou, v ktorom je umiestnený záložný zdroj na výrobu elektrickej energie v prípade výpadku napájania z verejnej rozvodnej siete. Na stanovišti je umiestnený vznetrový motor KOHLER DIESEL K33 s turbodúchadlom, s bezkefkovým samobudiacim alternátorom KOHLER

SDMO. V rámci zariadenia je uložená palivová nádrž s objemom 100 litrov, pod ktorou je ocelová havarijná vaňa na celý objem nádrže. Motor je chladený chladičom a tlačno-sacím ventilátorom. Chladiaca zmes má vnútorný okruh a je do -30°C.

Hlavné charakteristiky:

- Frekvencia (Hz) / výkonová trieda	50 / G2
- Max. výkon ESP (kVA) / kWe	33 / 26,4
- Max. výkon ESP (kVA) / kWe	30 / 24
- Prúd (A)	48
- Akustický tlak (hlučnosť) α 1m / 7 m / 15 m v dB (A)	103 / 91 / 87
- Tlmič hluku výfuku dB(A)	30

15. Prevádzková budova

Pôvodná projektová dokumentácia sa k tomuto objektu nezachovala. Objekt bol postavený v 80-tých rokoch (pravdepodobne v rozmedzí 1982-1985) bývalým JRD Ondava Stropkov ako súčasť farmy na chov nosníc a kurčiat a po celú dobu bol užívaný len na uvedený účel.

Jedná sa o jednopodlažný murovaný objekt so zastavanou plochou 140 m². Objekt je členený na kancelárie, sklady a sociálne zázemie (WC, kúpeľňa) využívané všetkými zamestnancami farmy. Objekt je napojený na rozvody elektrickej energie, plynu, vodovod (vlastná studňa) a vlastnú žumpu.

16. Žumpa

Monolitická nepriepustná železobetónová žumpa s rozmermi 6,5 x 4 x 2 m (d x š x v). Objem žumpy je 52 m³. Žumpa je umiestnená v areály chovného priestoru 2 (*pozri príloha č. 2 – situácia priestorového usporiadania farmy*). Podrobnejšiu technickú špecifikáciu žumpy nie je možné uviesť, nakoľko sa pôvodné projekty žumpy sa nezachovali.

Do žumpy sú odvádzané prostredníctvom areálovej splaškovej kanalizácie splaškové odpadové vody zo sociálnych a hygienických zariadení, prevádzkovej budovy a šatne. Po naplnení žumpy sú odpadové vody, na základe zmluvného vzťahu vyvážené do zariadenia (ČOV) prevádzkovaného oprávnenou osobou.

Žumpa neslúži na zachytávanie odpadových vôd z priestorov chovu, nakoľko v chovných halách nevznikajú odpadové vody v množstve, ktoré by bolo možné zachytávať.

Vodotesnosť žumpy je kontrolovaná v predpísaných revízijských intervaloch. Posledná skúška vodotesnosti bola vykonaná 18.5.2022 a je platná do 2.Q.2027. Protokol o skúške tvorí prílohu č. 4 tejto správy o hodnotení.

Ostatné zariadenia: V rámci areálu farmy sú vybudované spevnené asfaltové vnútroareálové komunikácie, oplotenie, odvodňovacia priekopa, dažďová kanalizácia, rozvodná vodovodná sieť, elektrická a plynová prípojka, asanačný brod.

Napojenie na inžinierske siete

Elektrická energia: Areál je napojený na verejnú 22 kV distribučnú sieť VSD a.s. V areály je umiestnený vlastný transformátor TS-PD (farma hydiny 250 kVA)

Zemný plyn: Areál je napojený na verejný rozvod zemného plynu v správe SPP-Distribúcia a.s. V areály je vybudovaná regulačná stanica plynu.

Zásobovanie vodou: Voda pre pitné účely je zabezpečená dovozom balenej vody do automatu. Voda na sociálne (WC) a výrobné účely je dodávaná z vlastnej studne.

II.9. 2. Popis chovného cyklu brojlerových kurčiat:

Farma hydiny Chotča je zapojená do programu rozvoja vidieka a spĺňa podmienky na dobré životné podmienky zvierat (*systém chovu welfare*) dané v nariadení vlády SR č. 75/2015 Z.z., ktorým sa ustanovujú pravidlá poskytovania podpory v súvislosti s opatreniami programu rozvoja vidieka.

Hlavným cieľom welfare chovu je zlepšenie životných podmienok vo výkrme hydiny prostredníctvom zníženia zaťaženia plochy, zvýšenej kontroly, predĺženia stanovenej dĺžky výkrmu a iných požiadaviek. Mäso zvierat z welfare chovu obsahuje menej stresových hormónov, ale aj menej antibiotík. Čo sa týka chovu brojlerov, takéto mäso má aj menej rastových hormónov.

Špecifické podmienky chovu hydiny podľa § 45 nariadenia vlády č. 75/2015 Z.z. v systéme dobrých životných podmienok zvierat :

- zaťaženie podlahovej plochy môže predstavovať maximálne 30 kg/m² pri hlbokaj podstielke, (*hĺbka podstielky na začiatku turnusu je min. 10 cm vysoká*)
- doba čistenia, dezinfekcie a prípravy haly na nový turnus nebude kratšia ako 14 dní a počet turnusov v roku neprekročí šesť opakovaní
- dĺžka výkrmu kurčiat nesmie byť kratšia ako 38 dní za jeden turnus, pričom prvým výkrmovým dňom je deň naskladnenia; do výkrmových dní sa neráta deň vyskladnenia.

Popis chovného cyklu na farme hydiny Chotča:

- Naskladnenie kurčiat: je do každého chovného priestoru (tri haly) realizované jednorazovo.
- Dĺžka výkrmu je od 1 dňa do minimálne 39 dňa, maximálne do 45 dňa, aby sa neprekročila požadovaná hmotnosť na 1 m² t.j. maximálne 30 kg na m².
- Kŕmenie je v súlade s BAT 3 – na farme sa používajú certifikované kŕmne zmesi, v ktorých dodávateľ garantuje vyvážený obsah dusíka na základe energetických potrieb a stráviteľných aminokyselín. Zloženie krmiva je prispôsobené požiadavkám chovaných zvierat v závislosti od ich veku a úžitkovosti a je rozfázované v rámci ich potrieb na výživu.

Názov kŕmnej zmesi	dni výkrmu
BR1	01 - 10
BR2	11 – 20
BR3	21- 29
BR4	29- 40

- Po vyskladnení kurčiat sú haly vyčistené a dezinfikované:
  - Čas na čistenie a dezinfekciu hál je minimálne 14 dní.
  - Do 24 hodín od vyskladnenia brojlerov z chovných hál sa použitá podstielka vyhrňa a nakladá do kontajnerov a následne je odvezená spoločnosťou SCBC s.r.o. na bioplynovú stanicu Brusnica na energetické zhodnocovanie ako odpad katalógové číslo 02 01 06
  - Chovné haly sú vyčistené mechanicky suchou cestou (zametané malotraktorom Valpadana so zametacou kefou).
  - Spraví sa údržba všetkých zariadení (kŕmne linky, napájacie linky, vyhrievacie a vetracie zariadenia).
  - Po suchom vyčistení hál sú všetky zariadenia a podlaha haly postupne vystriekané vodou z tlakového zariadenia striekanou pod vysokým tlakom (**vodná para**). Vzhľadom na pomalý postup pri čistení, ktoré prebieha po sekciách, ako aj na minimálne množstvo vody použitej na striekanie, všetka použitá voda vsakuje priamo do betónovej podlahy (*nedochádza k odtekaníu vody mimo haly*). Odpadové vody z čistenia hál nevznikajú, resp. vznikajú v množstve, ktoré nie je možné zachytiť.
  - Po zaschnutí sú haly zastlané hoblinami alebo slamou do výšky 10-14 cm.
  - Po zastelení hál sa realizuje dezinfekcia hál - plynovanie: uzatvoria sa prieduchy a ventilátory a priestor sa pomocou zahmlievača naplní prípravkom ALDEKOL DES 03 (*ALDEKO DES 03 je tekutý dezinfekčný koncentrát so širokým spektrom použitia. Bojuje proti baktériám, vírusom a plesniam. Chemické zloženie: glutaral, formaldehyd, alkyl (C12-14) dimetylbenzylamóniumchlorid (ADBAC (C12-C14)). Prípravok bol testovaný a účinne likviduje okrem iného: coli baktérie, Aujeszkyho chorobu, Gumbrovu chorobu, mor, slintačku a krívačku, vtáčiu chrípku, salmonelózu. Okrem toho ALDEKOL DES 03 bojuje proti Ralstonia solanacearum a rastlinným vírusom*).
  - Najskôr na 15 deň od vyskladnenia kurčiat sa realizuje nové naskladnenie kurčiatami.

Vyhodnotenie plnenia podmienok stanovených v nariadení vlády SR č. 275/201 Z.z., ktorým sa ustanovujú minimálne pravidlá ochrany kurčiat chovaných na produkciu mäsa:

- A) Chovné budovy (haly č. 1 až 6) spĺňajú tieto podmienky uvedené v prílohe č. 1 nariadenia vlády č. 275/2010 Z.z.:
1. *Napájadlá sú umiestnené a udržiavané tak, aby nedochádzalo k vyliatiu ich obsahu.*
V každej hale sa nachádzajú 4 napájacie fondy s níplovými napájačkami bez únikov vody, ktoré spĺňajú tieto podmienky.
  2. *Krmivo je pre kurčatá nepretržite dostupné alebo sú kŕmené v stanovených časových obdobiach.*
V každej hale sa nachádzajú 3 kŕmne fondy s nepretržitým prísunom krmiva, dávkovaným na základe dotykových senzorov

3. *Kurčatá majú stály prístup k podstielke so suchým a sypkým povrchom.*
Počas celého cyklu je hala nastavená min. 10 cm vrstvou drevených hoblín a lebo slamy.
  4. *Zabezpečuje sa dostatočné vetranie zabraňujúce prehrievaniu a podľa potreby kombinovaním vetrania a vykurovania absorpcia nadmernej vlhkosti.*
Vetranie chovných hál je zabezpečené podtlakovým systémom a systémom tunelového prevetrávania vo všetkých halách. V každej hale je umiestnených 20 (15+5) diaľkovo riadených ventilátorov so štyrmi stupňami vetrania, ktoré sa zapínajú automaticky v závislosti od nasnímanej teploty.
V každej hale je zabezpečené chladenie prostredníctvom klimatizácie + nasávacie klapky. Všetky haly sú napojené na centrálny systém riadenia - počítač).
V prípade poruchy (výpadok elektrickej energie) je do dvoch minút zapnutý alarm a ihneď sa spúšťa záložný generátor.
Na zabezpečenie požadovanej teploty sú haly vytápané priamovýhrevnými teplovzdušnými plynovými ohrievačmi ERMAF s účinnosťou 99%..
  5. *Hladina hluku je minimalizovaná. Konštrukcia, umiestnenie, prevádzka a údržba ventilátorov, zariadení na kŕmenie alebo iného vybavenia sa udržiavajú tak, aby spôsobovali čo najnižšiu možnú hladinu hluku.*
Inštalované ventilátory a čerpadlá s vysokou efektívnosťou spĺňajú požiadavky na úroveň produkcie hluku..
  6. *Počas obdobia vyžadujúceho osvetlenie sú všetky budovy osvetlené intenzitou najmenej 20 luxov na úrovni očí kurčiat a osvetlených je aspoň 80 % využiteľnej plochy.*
Tieto podmienky sú dodržiavané.
  7. *Počas siedmich dní od umiestnenia kurčiat do budovy a tri dni pred plánovaným časom usmrtenia (vyskladnenia) osvetlenie funguje v 24-hodinovom rytme vrátane období zatemnenia trvajúcich celkovo najmenej šesť hodín, v rámci ktorých aspoň jedno neprerušované obdobie zatemnenia trvá najmenej štyri hodiny okrem období, keď je osvetlenie tlmené.*
V halách sa mimo takto stanoveného obdobia dodržiava od 4 do 21 dňa prirodzený denný svetelný cyklus.
  8. *Všetky kurčatá v chove sa kontrolujú najmenej dvakrát denne, pričom sa sledujú najmä príznaky naznačujúce zníženu úroveň pohody zvierat alebo ich zdravia.*
Tieto podmienky sú dodržiavané.
  9. *Vážne poranené kurčatá alebo kurčatá so zjavnými príznakmi zdravotnej poruchy, napríklad jedince s ťažkosťami s chôdzou, so závažnou brušnou vodnatielkou alebo s ťažkými deformáciami, ktoré daným jedincom pravdepodobne spôsobujú utrpenie, sa primerane ošetrí alebo okamžite utratia, ak je to potrebné kontaktuje sa veterinárny lekár.*
Počas dňa je na farme zabezpečený stály dohľad, ktorý viackrát denne kontroluje stav kurčiat a ostatné prevádzkové podmienky.
  10. *Po konečnom vyskladnení a pred naskladnením nového krdla hydiny do danej chovnej budovy sa časti budov, vybavení alebo nástrojov prichádzajúcich do styku s kurčatami dôkladne očistia a vydezinfikujú. Po konečnom vyskladnení chovnej budovy sa podstielka odstráni a poskytne sa čistá podstielka.*
Podmienky sú dodržiavané, proces čistenia a dezinfekcie priestorov je popísaný vyššie v časti „Popis chovného cyklu na farme hydiny Chotča“
  11. *Na farme sa neuskutočňujú chirurgické zákroky spôsobujúce poškodenie alebo stratu citlivej časti tela alebo zmenu štruktúry kosti z iných ako terapeutických alebo diagnostických dôvodov. Tieto podmienky sú dodržiavané.*
- B) §3 odst. 1: *Hustota zástavu kurčiat v chove alebo chovnej budove (ďalej len „hustota zástavu“), ktorou je celková živá hmotnosť kurčiat prítomných v chovnej budove v tom istom čase na 1 m² využiteľnej plochy, nesmie presiahnuť 33 kg/m².*
Hustota zástavu v chovných priestoroch farmy Chotča nepresahuje 30 kg/m².

Prevádzka spĺňa kritéria najlepšej dostupnej techniky (BAT). Vyhodnotenie dosahovania najdôležitejších znakov techniky, ktoré sa zohľadňujú pri určení BAT vychádzajúcich z Vykonávacieho Rozhodnutia komisie (EÚ) 2017/302 z 15. februára 2017, ktorým sa podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2010/75/EÚ stanovujú závery a najlepších dostupných technikách (BAT) pre intenzívny chov hydiny alebo ošípaných sú uvedené v tabuľke č. 3

Podľa vymedzenia pojmov uvedených vo Vykonávacom rozhodnutí komisie (EÚ) 2017/302 sa jedná o:
- existujúcu farmu : farma, ktorá nie je novou farmou

- existujúcu prevádzku : prevádzka, ktorá nie je novou prevádzkou
- na farme sa vykonáva chov brojlerov : kurčiat chovaných pre produkciu mäsa

Tabuľka č. 4: Vyhodnotenie dosahovania najlepšej techniky (BAT)

1.1. Systém environmentálneho riadenia (EMS)		
BAT 1	<p>V rámci úsilia o zlepšenie celkového environmentálneho správania fariem majú najlepšie techniky slúžiť na zavedenie a dodržanie systému environmentálneho riadenia (EMS), ktorý zahŕňa všetky tieto vlastnosti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. angažovanosť manažmentu vrátane vrcholového; 2. vymedzenie environmentálnej politiky, ktorá zahŕňa neprestajné zlepšovanie environmentálneho správania zariadenia zo strany manažmentu; 3. plánovanie a stanovenie potrebných postupov, úloh a cieľov v spojení s finančnými plánovaním a investíciami; 4. vykonávanie postupov s osobitným dôrazom na: <ol style="list-style-type: none"> a) štruktúru a zodpovednosť; b) odbornú prípravu, informovanosť a odbornú spôsobilosť; c) komunikáciu; d) zapojenie zamestnancov; e) dokumentáciu; f) účinnú kontrolu procesov; g) programy údržby; h) pripravenosť na núdzové situácie a reakciu na ne; i) zabezpečovanie dodržiavania právnych predpisov v oblasti životného prostredia; 5. kontrola plnenia a prijímanie nápravných opatrení s osobitným dôrazom na: <ol style="list-style-type: none"> a) monitorovanie a meranie (pozri aj referenčnú správu JRC o monitorovaní emisií zo zariadení, na ktoré sa vzťahuje smernica o priemyselných emisiách – ROM); b) nápravné a preventívne opatrenia; c) uchovávanie záznamov; d) nezávislé (tam, kde je to možné) interné alebo externé audity s cieľom určiť, či systém environmentálneho riadenia zodpovedá plánovaným opatreniam a či sa správne zaviedol a udržiava; 6. preskúmanie systému environmentálneho riadenia a jeho pretrvávajúcej vhodnosti, primeranosti a účinnosti zo strany vyššieho manažmentu; 7. sledovanie vývoja čistejších technológií; 8. zohľadnenie vplyvov na životné prostredie v dôsledku konečného vyradenia zariadenia z prevádzky vo fáze plánovania novej prevádzky a počas jej prevádzkovej životnosti; 9. pravidelné vykonávanie referenčného porovnávania na úrovni odvetví (napríklad sektorový referenčný dokument EMAS). Špecificky pre odvetvie intenzívneho chovu hydiny alebo ošípaných sa podľa najlepších dostupných techník majú do systému environmentálneho riadenia začleniť nasledujúce funkcie: 10. vykonávanie plánu riadenia hluku (pozri položku BAT 9); 11. vykonávanie plánu riadenia zápachu (pozri položku BAT 12); 	<p>Plnenie. Spoločnosť vypracováva environmentálnu politiku, Vykonávanie postupov a kontrola v rámci prevádzky je definované v prevádzkovom poriadku farmy.</p>
1.2. Správne hospodárenia		
BAT 2	<p>Na prechádzanie alebo obmedzenie vplyvu na životné prostredie a celkové zlepšenie výkonu sa v rámci BAT majú používať všetky tieto techniky.</p>	
	<i>Technika</i>	<i>Uplatniteľnosť a plnenia</i>
a	Správne umiestnenie prevádzky/farmy a priestorové usporiadanie činností s cieľom:	Nemusí byť všeobecne uplatniteľné na existujúce prevádzky/farmy
b	Vzdelávanie a školenie pracovníkov	Všeobecne uplatniteľné.

c	Príprava núdzového plánu na riešenie neočakávaných emisií a incidentov, napríklad znečistenia vodných útvarov.	<i>Plnené - sú vypracované Opatrenia pre prípad havárie, prevádzkové poriadky, zamestnanci sú z nich zaškolení, haly sú denne kontrolované, opravy a údržby sú evidované.</i>
d	Pravidelná kontrola, oprava a údržba konštrukcií a zariadení	
e	Skladovanie uhynutých zvierat spôsobom, ktorým sa predchádza emisiám alebo ktorým sa emisie znižujú	Všeobecne uplatniteľné. <i>Plnené - V kafilérnom boxe sú umiestnené uzatvárateľné plastové nádoby na dočasné uskladnenie uhynutých kurčiat. Odvoz je zabezpečovaný oprávnenou firmou 1x za týždeň. Po každom odvoze sú plastové nádoby dezinfikované.</i>
1.3. Riadenie výživy		
BAT 3	S cieľom znížiť celkové množstvo vylúčeného dusíka, a tým aj emisie amoniaku, pri zachovaní nutričných potrieb zvierat, sa majú v rámci BAT používať také zloženie krmiva a nutričná stratégia, ktoré zahŕňajú niektorú z týchto techník alebo ich kombináciu.	
	<i>Technika</i>	<i>Uplatniteľnosť a plnenia</i>
a	Zníženie celkového obsahu proteínu prostredníctvom krmiva s vyváženým obsahom dusíka na základe energetických potrieb a stráviteľných aminokyselín	Všeobecne uplatniteľné. <i>Plnené - na farme sa používajú certifikované krmné zmesi, v ktorých dodávateľ garantuje vyvážený obsah dusíka na základe energetických potrieb a stráviteľných aminokyselín. Zloženie krmiva je prispôbené požiadavkám chovaných zvierat v závislosti od ich veku a úžitkovosti a je rozfázované v rámci ich potrieb na výživu.</i>
b	Viacfázové kŕmenie so zložením krmiva prispôbeným špecifickým požiadavkám produkčného obdobia.	<i>Názov KZ dni výkrmu</i> <i>BR1 01 - 10</i> <i>BR2 11 - 20</i> <i>BR3 21- 29</i> <i>BR4 29- 40</i>
c	Pridanie kontrolovaných množstiev esenciálnych aminokyselín do krmiva s nízkym celkovým obsahom proteínu.	Uplatniteľnosť môže byť obmedzená, ak nie sú ekonomicky dostupné krmivá s nízkym obsahom proteínu. <i>Plnené - Používané certifikované krmivá obsahujú nutričné doplnkové látky ako sú esenciálne aminokyseliny – lyzín, metionín, treonín</i>
d	Použitie povolených kŕmnych doplnkových látok, ktoré znižujú celkové množstvo vylúčeného dusíka.	Všeobecne uplatniteľné. <i>Plnené – krmivo BR1 – BR4 obsahuje prídavné látky - enzýmy znižujúce emisie amoniaku a zápachu .</i>
BAT 4	S cieľom znížiť celkové množstvo vylúčeného fosforu pri zachovaní nutričných potrieb zvierat sa majú v rámci BAT používať také zloženie krmiva a nutričná stratégia, ktoré zahŕňajú niektorú z týchto techník alebo ich kombináciu	
	<i>Technika</i>	<i>Uplatniteľnosť a plnenia</i>
a	Viacfázové kŕmenie so zložením krmiva prispôbeným špecifickým požiadavkám produkčného obdobia.	Všeobecne uplatniteľné. <i>Plnené – Používané krmné zmesi sú certifikované a skladbou sú prispôbené požiadavkám chovaných zvierat v závislosti od ich veku a úžitkovosti a je rozfázované v rámci ich potrieb na výživu.</i>
b	Použitie povolených kŕmnych doplnkových látok, ktoré znižujú celkové množstvo vylúčeného fosforu (napr. fytáza).	Fytáza nemusí byť uplatniteľná v prípade ekologickej živočíšnej výroby. <i>Plnené – Používané krmivá obsahujú kŕmne doplnkové látky znižujúce celkové množstvo vylúčeného fosforu – fytáza.</i>
c	Používanie vysokostráviteľných anorganických fosfátov na čiastočné nahradenie konvenčných zdrojov fosforu v krmive.	Všeobecne uplatniteľné v rámci obmedzení spojených s dostupnosťou vysokostráviteľných anorganických fosfátov. <i>Plnené: Tieto látky sú súčasťou používaného certifikovaného krmiva.</i>
1.4 Efektívne využívanie vody		
BAT 5	Na efektívne využívanie vody sa v rámci BAT má používať kombinácia týchto techník.	

	<i>Technika</i>	<i>Uplatniteľnosť a plnenia</i>
a b	Vedenie záznamov o využívaní vody. Vyhľadávanie a odstraňovanie únikov vody	Všeobecne uplatniteľné. <i>Plnené:</i> údaje o spotrebe vody sú zaznamenávané na základe podružných vodomeroch pre každú halu. haly sú denne kontrolované, opravy a údržby rámci dennej kontroly hál sú zisťované a následne odstraňované poruchy vodovodného systému.
c	Používanie vysokotlakových čističov na čistenie priestorov na ustajnenie zvierat a zariadení.	<i>Plnené</i> – používaním vysokotlakového čističa na čistenie zariadení a suchou technológiou čistenia hál
d	Výber a použitie vhodných zariadení (napr. kvapkové napájačky, miskové napájačky, vodné žľaby) pre špecifické kategórie zvierat pri zabezpečení dostupnosti vody (ad libitum).	Všeobecne uplatniteľné. <i>Plnené</i> - napájanie pitnou vodou je automatické, nízkotlakové, k štyrom napájacím linkám s kvapkovými nipelovými napájačkami v každej hale
e	Overenie a (v prípade potreby) pravidelná úprava kalibrácie zariadení na napájanie pitnou vodou.	Všeobecne uplatniteľné. <i>Plnené</i> – vykonáva sa pravidelné overovanie v rámci denných obhliadok hál
f	Opätovné použitie nekontaminovanej dažďovej vody ako vody na čistenie.	Z dôvodu vysokých nákladov nemusí byť uplatniteľné na existujúcich farmách. <i>Plnenie</i> – z dôvodov vysokých nákladov jej zavedenie nie je možné v jestvujúcej prevádzke aplikovať.
1.5 Emisie z odpadovej vody		
BAT 6	S cieľom znížiť tvorbu odpadovej vody sa má v rámci BAT používať kombinácia týchto techník:	
	<i>Technika</i>	<i>Uplatniteľnosť a plnenia</i>
a	Udržiavanie čo najmenšieho rozsahu znečistených plôch výbehu.	Všeobecne uplatniteľné. <i>Plnenie</i> – vonkajší výbeh sa na farme nenachádza
b	Minimalizovanie použitia vody	Všeobecne uplatniteľné <i>Plnené</i> – dodržiava sa. Napájanie zvierat je zabezpečené automatickými napájacími linkami s úpravou proti úniku vody. Čistenie hál po vyskladnení je realizované suchou technológiou a na čistenie zariadení sa používa vysokotlakový čistič a pravidelne sa kontrolujú systémy napájania.
c	Oddelenie nekontaminovanej dažďovej vody od tokov odpadovej vody, ktorá vyžaduje spracovanie.	Nemusí byť uplatniteľné na existujúce farmy. <i>Plnené</i> – na farme nie sú zmiešavané dažďové a odpadové vody. Dažďové vody sú odvádzané samostatne s vyústením do terénu. Odpadové vody zo sociálnych zariadení sú zachytávané do žumpy. Odpadové vody z umývania hál nevznikajú nakoľko sú využívané suché technológie.
BAT 7	S cieľom znížiť emisie do vody z odpadových vôd sa má v rámci BAT používať niektorá z týchto techník alebo ich kombinácia.	
	<i>BAT 7 nie je v prevádzke uplatňovaný pretože odpadové vody z chovu a čistenia hál nevznikajú, preto sa ani nezhrmažďujú a neupravujú.</i>	
1.6 Efektívne využívanie energie		
BAT 8	Na efektívne využívanie energie na farme sa v rámci BAT má používať kombinácia týchto techník	
	<i>Technika</i>	<i>Uplatniteľnosť a plnenia</i>
a	Systémy vykurovania/chladenia a ventilácie s vysokou účinnosťou.	Nemusí byť uplatniteľné na existujúce prevádzky. <i>Plnené</i> – Vetrание chovných hál je zabezpečené podtlakovým systémom a systémom tunelového prevetrávania vo všetkých halách. V každej hale je umiestnených 20 (15+5) diaľkovo riadených ventilátorov so štyrmi stupňami vetrания, ktoré sa zapínajú automaticky v závislosti od nasnímanej teploty.

b	Optimalizácia systémov vykurovania/chladenia a ventilácie, ako aj riadenia, najmä tam, kde sa využívajú systémy na čistenie vzduchu.	Všeobecne uplatniteľné <i>Plnené - V každej hale je zabezpečené chladenie prostredníctvom klimatizácie + nasávacie klapky. Všetky haly sú napojené na centrálny systém riadenia - počítač.</i>
c	Izolácia stien, podláh a/alebo stropov priestorov na ustajnenie zvierat.	Izolácia nemusí byť uplatniteľná na existujúce prevádzky kvôli konštrukčným obmedzeniam. <i>Plnenie: Steny a stropy chovných hál sú izolované v rámci konštrukcie hál - plechové typizované panely so zateplením. Stropy boli v roku 2005 vybavené novou tepelnou izoláciou. Podlahy podľa zachovanej dokumentácie nie sú izolované.</i>
d	Použitie energeticky účinného osvetlenia.	Všeobecne uplatniteľné <i>Plnené - osvetlenie hál je zabezpečené úspornými žiarivkami, ktoré sú ovládané mechanicky a automaticky</i>
e	Použitie výmenníkov tepla.	Nie sú súčasťou technológie farmy.
f	Použitie tepelných čerpadiel na rekuperáciu tepla.	Nie sú súčasťou technológie farmy
g	Rekuperácia tepla s využitím vyhrievanej a ochladzovanej podlahy s podstielkou (systém „combideck“).	Uplatniteľnosť závisí od možnosti inštalácie uzatvoreného podzemného zásobníka na cirkulujúcu vodu. <i>Plnenie – na farme nie sú podmienky na inštaláciu podzemného zásobníka na cirkulujúcu vodu.</i>
h	Použitie prirodzeného vetrania	Nemožno uplatniť pri zariadeniach s centralizovaným ventilačným systémom. <i>Plnenie – v halách je inštalovaný centralizovaný ventilačný systém, ktorý neumožňuje použitie prirodzeného vetrania.</i>
1.7 Emisie hluku		
BAT 9	S cieľom zabrániť vzniku emisií hluku alebo, ak to nie je možné, dosiahnuť ich zníženie sa v rámci BAT má vytvoriť a realizovať plán na riadenie hluku, ktorý je súčasťou systému environmentálneho riadenia	BAT 9 sa uplatňuje len v prípade, keď sa očakáva a/alebo je podložené obťažovanie hlukom u citlivých receptorov. <i>Plnenie – prevádzka je umiestnená v poľnohospodárskej krajine, najbližšia obytná zóna je vzdialená 220 m, počas doterajšej prevádzky nebolo podložené obťažovanie hlukom u citlivých receptorov.</i>
BAT 10	S cieľom zabrániť vzniku emisií hluku alebo, ak to nie je možné, dosiahnuť ich zníženie sa v rámci BAT má použiť niektorá z týchto techník alebo ich kombinácia.	
	<i>Technika</i>	<i>Uplatniteľnosť a plnenia</i>
a	Zabezpečenie dostatočnej vzdialenosti medzi prevádzkou/ farmou a citlivými receptormi	Nemusí byť všeobecne uplatniteľné na existujúce prevádzky/farmy <i>Plnené – existujúca prevádzka vzdialená min. 220 m od obytnej zóny, bez doložených údajov o obťažovaní</i>
b	Umiestnenie zariadenia.	V prípade existujúcich prevádzok môže byť obmedzená možnosť premiestnenia zariadení v dôsledku nedostatku priestoru alebo nadmerných nákladov. <i>Plnenie – umiestnenie zdrojov hluku v rámci farmy nie je účelné a potrebné meniť. Počas doterajšej prevádzky nebolo podložené obťažovanie hlukom u citlivých receptorov.</i>
c	Prevádzkové opatrenia	Všeobecne uplatniteľné <i>Plnené v rámci prevádzkového poriadku napr. zatváranie dverí a priechodov v halách, obmedzenie používania elektromotor a špirálovitých dopravníkov krmiva iba na nevyhnutný čas naplnenia kŕmnych liniek (riadené dotýkovými senzormi na kŕmnych linkách).</i>

d	Zariadenia s nízkou hlučnosťou.	<i>Plnené – inštalované ventilátory a čerpadlá s vysokou efektívnosťou spĺňajú požiadavky na úroveň produkcie hluku.</i>
e	Zariadenia na zníženie hluku.	<i>Plnenie – na farme nie sú inštalované zdroje hluku, ktoré vyžadujú inštaláciu dodatočných zariadení na zníženie hluku.</i>
f	Znižovanie hluku. (Šírenie hluku je možné obmedziť umiestnením prekážok medzi zdroje hluku a príjemcov)	Nemusí byť všeobecne uplatniteľné z dôvodov biologickej bezpečnosti. <i>Plnenie – vzhľadom na charakter a umiestnenie prevádzky nie je potrebná inštalácia prekážok na znížovanie hluku.</i>
1.8 Emisie prachu		
BAT 11	Na zníženie emisií prachu z jednotlivých budov pre zvieratá sa má v rámci BAT použiť niektorá z týchto techník alebo ich kombinácia.	
	<i>Technika</i>	<i>Uplatniteľnosť a plnenia</i>
a	Zníženie tvorby prachu v budovách pre hospodárske zvieratá.	Všeobecne uplatniteľné. <i>Plnené - Používaná podstielka a olejová surovina pridávaná do krmiva znižuje tvorbu prachu v budovách.</i>
b	Zníženie koncentrácie prachu v budove pomocou jednej z týchto techník: (použitie vodnej pary; postrekovanie olejom, ionizácia)	Uplatniteľnosť obmedzená <i>Plnenie – vzhľadom na použitú podstielku tieto techniky nie sú potrebné.</i>
c	Úprava vyfukovaného vzduchu pomocou systému na čistenie vzduchu, napríklad: vodný odlučovač; suchý filter; práčka plynu; kyselinová práčka plynu; bioskruber; dvoj alebo trojstupňový systém na čistenie vzduchu; biofilter	Uplatniteľnosť obmedzená podľa typu prevádzky a z dôvodu vysokých nákladov <i>Plnenie – neuplatňuje sa</i>
1.9 Emisie zápachu		
BAT 12	S cieľom zabrániť vzniku emisií zápachu z farmy alebo, ak to nie je možné, dosiahnuť ich zníženie sa má v rámci BAT vytvoriť, realizovať a pravidelne preskúmať plán na riadenie zápachu, ktorý je súčasťou systému environmentálneho riadenia	BAT 12 sa uplatňuje len v prípade, keď sa očakáva a/alebo je podložené obťažovanie zápachom u citlivých receptorov. <i>Plnenie – počas doterajšej prevádzky nebolo podložené obťažovanie zápachom u citlivých receptorov.</i>
BAT 13	S cieľom zabrániť vzniku emisií zápachu a/alebo vplyvu zápachu z farmy alebo, ak to nie je možné, dosiahnuť ich zníženie sa má v rámci BAT použiť kombinácia nižšie uvedených techník	
	<i>Technika</i>	<i>Uplatniteľnosť a plnenia</i>
a	Zabezpečenie dostatočnej vzdialenosti medzi farmou/prevádzkou a citlivými receptormi.	Nemusí byť všeobecne uplatniteľné na existujúce farmy/prevádzky. <i>Plnené – existujúca prevádzka vzdialená min. 220 m od obytnej zóny, bez doložených údajov o obťažovaní zápachom</i>
b	Použitie systému ustajnenia, v ktorom je zavedený jeden z nasledujúcich princípov alebo ich kombinácia: v systémoch s podstielkou udržiavanie podstielky v suchu a v aeróbných podmienkach.	<i>Plnené - odchov bojlerových kurčiat na hlboké stelivovej podstielke, čo zabezpečuje udržanie zvierat a povrchu v suchu a čistote.</i>
c	Optimalizovanie podmienok vypúšťania vyfukovaného vzduchu z budovy pre zvieratá pomocou niektorej z týchto techník alebo ich kombinácie: -zvýšenie výšky výpustu (napr. vyfukovanie vzduchu nad úrovňou strechy, komíny, vedenie vyfukovaného vzduchu cez hrebeň strechy namiesto nízkej časti stien), — zvýšenie vertikálnej rýchlosti ventilácie prostredníctvom výpustu, — efektívne umiestnenie externých prekážok na vytváranie turbulentného prúdenia vyfukovaného vzduchu (napr. vegetácie), výsadba vegetácie — pridanie deflektorov vo výfukových otvoroch umiestnených v nízkych častiach stien s cieľom viesť vyfukovaný vzduch smerom k zemi, do opatrení — rozptyľovanie vyfukovaného vzduchu na tej strane budovy, ktorá je odvrátená od citlivého receptora,	<i>Plnené čiastočne – rozptyľovanie vyfukovaného vzduchu z niektorých hál na tej strane budovy, ktorá je odvrátená od citlivého receptora.</i> <i>V súlade s ÚPN obce Chotča sa plánuje výsadba izolačnej zelene medzi areálom farmy a ostatnou zástavbou obce - externá prekážka na vytváranie turbulentného prúdenia vyfukovaného vzduchu</i>
d	Použitie systémov na čistenie vzduchu	Uplatniteľnosť obmedzená <i>Plnenie – na farme nie sú inštalované</i>

		<i> dodatočné systémy na čistenie vzduchu a zo skúsenosti z doterajšou prevádzkou nie sú potrebné</i>
e	Použitie niektorej z týchto techník alebo ich kombinácie na skladovanie hnoja	<i> Plnenie - Netýka sa posudzovanej farmy, na ktorej nevzniká a neuskladňuje sa samostatný hnoj. Podstielka je po vyskladnení brojlerov odvázaná na bioplynovú stanicu.</i>
f	Spracovanie hnoja pomocou niektorej z týchto techník s cieľom minimalizovať emisie zápachu počas aplikovania do pôdy (alebo pred ňou)	
g	Použitie niektorej z týchto techník alebo ich kombinácie na aplikáciu hnoja do pôdy	
1.10 Emisie zo skladovania pevného hnoja		
BAT 14	Na zníženie množstva emisií amoniaku do vzduchu zo skladovania pevného hnoja sa má v rámci BAT použiť niektorá z týchto techník alebo ich kombinácia	<i> Plnenie - Netýka sa posudzovanej farmy, na ktorej nevzniká samostatný pevný hnoj</i>
BAT 15	S cieľom zabrániť emisiám do pôdy a vody z uskladnenia pevného hnoja alebo, ak to nie je možné, dosiahnuť ich zníženie sa má v rámci BAT použiť kombinácia týchto techník v uvedenom poradí priorit	<i> Plnenie - Netýka sa posudzovanej farmy, na ktorej nevzniká samostatný pevný hnoj</i>
1.11. Emisie zo skladovania hnojovice		
BAT 16	Na zníženie emisií amoniaku do vzduchu zo skladovania hnojovice sa má v rámci BAT použiť kombinácia týchto techník.	<i> Plnenie - Netýka sa posudzovanej farmy, na ktorej nevzniká samostatná hnojovica. Podstielka je po vyskladnení brojlerov odvázaná na bioplynovú stanicu.</i>
BAT 17	Na zníženie emisií amoniaku do vzduchu zo skládky hnojovice so zemným valom (lagúny) sa má v rámci BAT použiť kombinácia týchto techník.	
BAT 18	S cieľom zabrániť emisiám do pôdy a vody zo zhromažďovania hnojovice, jej prepravy potrubiami a zo skládky a/alebo úložiska so zemným valom (lagúny) sa má v rámci BAT použiť kombinácia týchto techník.	
1.12. Spracovanie hnoja na farme		
BAT 19	Ak sa využíva spracovanie hnoja na farme, na zníženie emisií dusíka, fosforu, zápachu a mikrobiálnych patogénov do vzduchu a vody a uľahčenie skladovania hnoja a/alebo aplikácie hnoja do pôdy sa má v rámci BAT hnoj spracovávať pomocou niektorej z týchto techník alebo ich kombinácie	<i> Plnenie - Netýka sa posudzovanej farmy, na ktorej nevzniká samostatný hnoj. Podstielka je po vyskladnení brojlerov odvázaná na bioplynovú stanicu</i>
1.13. Aplikácia hnoja do pôdy		
BAT 20	Na prevenciu, alebo prípadne, ak to nie je možné, zníženie emisií dusíka, fosforu a mikrobiálnych patogénov do pôdy a vody v dôsledku aplikácie hnoja do pôdy sa majú v rámci BAT použiť všetky tieto techniky.	<i> Plnenie - Netýka sa posudzovanej farmy, na ktorej nevzniká hnoj a hnojovica. Podstielka je po vyskladnení brojlerov odvázaná na bioplynovú stanicu</i>
BAT 21	Na zníženie množstva emisií amoniaku do vzduchu z aplikácie hnojovice do pôdy sa má v rámci BAT použiť niektorá z týchto techník alebo ich kombinácia.	
BAT 22	Na zníženie emisií amoniaku do vzduchu z aplikácie hnoja do pôdy sa má v rámci BAT zapracovať hnoj do pôdy v čo najkratšom čase.	
1.14. Emisie z celého výrobného procesu		
BAT 23	Na zníženie emisií amoniaku z celého výrobného procesu pri chove ošípaných alebo hydiny sa v rámci BAT má odhadnúť alebo vypočítať zníženie emisií amoniaku z celého výrobného procesu prostredníctvom BAT zavedených na farme	<i> Na farme nie je odhadnuté alebo vypočítané zníženie emisií amoniaku z celého výrobného procesu prostredníctvom BAT zavedených v prevádzke (pozn. porovnanie ohlásených NEIS s technikami zníženia BAT s teoretickým výpočtom NEIS bez zníženia technikami BAT).</i>
BAT 24	V rámci BAT sa má monitorovať celkové množstvo dusíka a celkové množstvo fosforu vylúčené v hnoji pomocou niektorej z týchto techník minimálne s uvedenou frekvenciou.	<i> V prevádzke nie je vykonávané ročné monitorovanie celkového množstva dusíka a celkového množstva fosforu vylúčeného v hnoji technikami uvádzanými v BAT 24 v zmysle ich opisu uvedených v oddiele 4.9.1 BAT.</i>
a	Výpočet pomocou materiálovej bilancie dusíka a fosforu na základe príjmu krmiva, celkového obsahu proteínu v strave, celkového obsahu fosforu a výkonnosti zvierat.	
b	Odhad na základe analýzy celkového obsahu dusíka a fosforu v hnoji.	
BAT	V rámci BAT sa majú monitorovať emisie amoniaku do vzduchu pomocou niektorej z týchto techník	

25	minimálne s uvedenou frekvenciou	
a	Odhad pomocou materiálovej bilancie na základe vylučovania a celkového obsahu dusíka (alebo celkového obsahu amoniakálneho dusíka) prítomného v jednotlivých etapách spracovania hnoja – raz ročne	<i>Na farme sa neuplatňuje – nevzniká tvorba hnoja</i>
b	Výpočet pomocou merania koncentrácie amoniaku a intenzity vetrania pomocou metód vychádzajúcich z noriem ISO, vnútroštátnych alebo medzinárodných noriem alebo iných metód, ktoré zabezpečujú údaje s porovnateľnou vedeckou kvalitou.	Nemožno uplatniť na prevádzky s nainštalovaným systémom na čistenie vzduchu. V takom prípade sa uplatňuje položka BAT 28. Táto technika nemusí byť všeobecne uplatniteľná vzhľadom na náklady na merania. <i>Na farme sa táto technika neuplatňuje</i>
c	Odhad pomocou emisných faktorov - raz ročne	Všeobecne uplatniteľné. <i>Plnené - Prevádzkovateľ zisťuje množstvo amoniaku vypúšťaného z prevádzky ustanoveným spôsobom (vyhláška č. 411/2012 Z. z.) a postupom schváleným príslušným úradom životného prostredia a každoročne oznamuje ustanovené informácie o zdroji, emisiách (tlačivá NEIS) za uplynulý kalendárny rok.</i>
BAT 26	V rámci BAT sa majú pravidelne monitorovať emisie zápachu do vzduchu.	BAT 26 sa uplatňuje len v prípadoch, keď sa očakáva a/alebo je podložené obťažovanie zápachom u citlivých receptorov. <i>Plnenie – počas doterajšej prevádzky nebolo podložené obťažovanie zápachom u citlivých receptorov.</i>
BAT 27	V rámci BAT sa majú monitorovať emisie prachu z jednotlivých budov na ustajnenie zvierat pomocou niektorej z týchto techník minimálne s uvedenou frekvenciou.	Táto technika nemusí byť všeobecne uplatniteľná vzhľadom na náklady na merania. <i>Plnenie – vzhľadom na doterajšie skúsenosti z prevádzky a vysoké náklady nie je BAT na farme uplatniteľný</i>
BAT 28	V rámci BAT sa majú monitorovať emisie amoniaku, prachu a/alebo zápachu z jednotlivých budov na ustajnenie zvierat vybavených systémom na čistenie vzduchu pomocou všetkých týchto techník minimálne s uvedenou frekvenciou	<i>Plnenie – na farme nie je prevádzkovaná hala so zariadením na čistenie vzduchu</i>
BAT 29	V rámci BAT sa majú monitorovať tieto procesné parametre najmenej raz ročne	
a	Spotreba vody	<i>Plnené - Spotreba vody je meraná podružnými vodomermi pri každej hale</i>
b	Spotreba elektrickej energie.	<i>Plnené – spotreba na základe centrálného elektromera a faktúr;</i>
c	Spotreba paliva.	<i>Plnené – na základe dokladov o nákupe</i>
d	Počet prichádzajúcich a odchádzajúcich zvierat v relevantných prípadoch	<i>Plnené – Evidencia chovu hydiny za každý chovný priestor vykonávaná na dennej báze</i>
e	Spotreba krmiva.	<i>Plnené – evidencia na základe faktúr</i>
f	Tvorba hnoja.	<i>Samostatný hnoj v rámci farmy nevzniká. Podstielka s obsahom hnoja je po ukončení chovného cyklu naložená na vozidlo odvážená a odvezená na ďalšie využitie na bioplynovú stanicu.</i>
2.	Závery o BAT pre intenzívny chov ošipáných BAT 30 – <i>netýkajú sa farmy na chov brojlerov</i>	
3.	Závery o BAT pre intenzívny chov hydiny	
3.1.	Emisie amoniaku z hydínarní	
3.1.1.	Emisie amoniaku z priestorov na chov nosníc, plemenných brojlerov alebo mládok BAT 31– <i>netýkajú sa farmy na chov brojlerov</i>	
3.1.2.	Emisie amoniaku z budov na chov brojlerov	
BAT 32	Na zníženie emisií amoniaku do vzduchu z jednotlivých budov na chov brojlerov sa má v rámci BAT použiť niektorá z týchto techník alebo ich kombinácia.	
a	Nútené vetranie a napájací systém bez únikov vody (v	Všeobecne uplatniteľné.

	prípade pevnej podlahy s hlbokou podstielkou)	<i>Plnené - uplatnený vykonávaním núteného vetrania a pravidelnou kontrolou napájacieho systému – níplové napájačky bez únikov vody. Podlaha v chovných halách je betónová, chov na vysokej podstielke.</i>
b	Systém na nútené sušenie podstielky prostredníctvom vnútorného vzduchu (v prípade pevnej podlahy s hlbokou podstielkou).	<i>V prípade existujúcich prevádzok uplatniteľnosť systémov na nútené sušenie vzduchom závisí od výšky stropu. Plnenie – v jestvujúcej prevádzke neuplatniteľné. Podstielka je čiastočne presušovaná núteným vetraním hál.</i>
c	Prirodzené vetranie a vybavenie napájacím systémom bez únikov vody (v prípade pevnej podlahy s hlbokou podstielkou).	<i>Prirodzené vetranie sa neuplatňuje pri prevádzkach s centralizovaným ventilačným systémom. Plnenie – prirodzené vetranie sa neuplatňuje. Použitý centralizovaný ventilačný systém</i>
d	Podstielka na páse na odstraňovanie hnoja a nútené sušenie vzduchom (v prípade systémov s viacúrovňovou podlahou).	<i>V prípade existujúcich prevádzok uplatniteľnosť závisí od výšky bočných stien. Plnenie – na farme sa táto technika neuplatňuje</i>
e	Vyhrievaná a ochladzovaná podlaha s podstielkou (v prípade systémov „combideck“).	<i>Uplatniteľnosť v prípade existujúcich prevádzok závisí od možnosti inštalácie uzatvoreného podzemného zásobníka na cirkulujúcu vodu. Plnenie – na farme nie sú podmienky na inštaláciu podzemného zásobníka na cirkulujúcu vodu.</i>
f	Použitie systémov na čistenie vzduchu, napríklad: 1. kyselinová práčka plynu, 2. dvojstupňový alebo trojstupňový systém na čistenie vzduchu; 3. bioskruber (alebo skrápaný biofilter).	<i>Nemusí byť všeobecne uplatniteľné z dôvodov vysokých nákladov Plnenie - vzhľadom na doterajšie skúsenosti z prevádzky a vysoké náklady nie je táto technika na farme používaná</i>
2.1.3	Emisie amoniaku na chov kačíc BAT 33 – <i>netýka sa posudzovanej farmy</i>	
2.1.4	Emisie amoniaku na chov moriek BAT 34 – <i>netýka sa posudzovanej farmy</i>	

II.10. Varianty navrhovanej činnosti

V rozsahu hodnotenia určilo Ministerstvo životného prostredia SR č. 4702/2023-11.1.1/av pre ďalšie podrobnejšie hodnotenie vplyvu navrhovanej činnosti dôkladné zhodnotenie nulového variantu (stav, ktorý by nastal, ak by sa navrhovaná činnosť neuskutočnila) a realizačného variantu č. 1 uvedeného v zámere navrhovanej činnosti.

Vzhľadom na skutočnosť, že v rámci posudzovanej činnosti sa jedná o pokračovanie prevádzky bez realizácie zmien, je oddelenie a porovnanie nulového variantu s realizačným variantom dosť problematické. V tomto prípade je nulový variant možno chápať ako stav keď sa v prevádzke nebude pokračovať.

II.11. Celkové náklady (orientačné)

Jestvujúca prevádzka bez požiadavky na ďalšie investičné náklady pre pokračovanie prevádzky.

II.12. Dotknutá obec

Obec Chotča

II.13. Dotknutý samosprávny kraj

Prešovský samosprávny kraj

II.14. Dotknuté orgány

Ministerstvo životného prostredia SR
 Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR
 Okresný úrad Stropkov, odbor starostlivosti o životné prostredie
 Okresný úrad Stropkov, odbor krízového riadenia
 Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom vo Svidníku
 Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru vo Svidníku
 Regionálna veterinárna a potravinová správa Svidník

II.15. Povoľujúci orgán

Slovenská inšpekcia životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Košice

II.16. Rezortný orgán

Ministerstvo pôdohospodárstva SR

II.17. Druh požadovaného povolenia navrhovanej činnosti podľa osobitných predpisov

Integrované povolenie podľa zákona č. 39/2013 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

II.18. Vyjadrenie o vplyvoch navrhovanej činnosti presahujúcich štátne hranice

Navrhovaná činnosť vzhľadom na lokálny charakter pôsobenia vplyvov a jej umiestnenie (cca 16 km vzdušnou čiarou od hraníc s Poľskou republikou), nemá žiadne vplyvy prekračujúce štátne hranice SR a v súvislosti s jej ďalšou prevádzkou sa takéto vplyvy ani neočakávajú.

B. ÚDAJE O PRIAMYCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

I. POŽIADAVKY NA VSTUPY

Nakoľko sa jedná o pokračovanie jestvujúcej činnosti bez realizácie stavebných, technických alebo technologických zmien, nevznikajú požiadavky na vstupy súvisiace s obdobím výstavby.

Vzhľadom na to, že sa jedná o jestvujúcu prevádzku, pri ktorej nedochádza k zmenám v systéme ani objeme chovu, sú pri identifikácii nárokov na vstupy použité referenčné údaje z jestvujúcej evidencie prevádzky za roky 2020-2021 a uvedený údaj o prípadnej zmene oproti súčasnému stavu.

I.1 Pôda

Popis súčasného stavu: farma je umiestnená na pozemkoch evidovaných ako zastavané plochy a nádvorcia v zastavanom území obce Chotča na celkovej výmere 4,7763 ha. Na časti pozemkov sa nachádzajú prevádzkové budovy farmy opísané v kapitole A. II.9.1 a znázornené v prílohe č. 2. Situácia priestorového usporiadania farmy ostávajúca časť pozemkov je využívaná ako dvor.

Pokračovanie v prevádzke NČ si oproti súčasnému stavu nevyžaduje nové trvalé a dočasné zábery pôdy. - bez zmeny

I.2 Voda

Popis súčasného stavu:

Voda sa využíva na pitné, hygienické a výrobnoprevádzkové účely.

Pitná voda pre personál farmy je zabezpečovaná dovozom pitnej balenej vody. Spotreba tejto vody nie je v rámci prevádzky evidovaná.

Voda na hygienické a výrobnoprevádzkové účely je dodávaná z vlastnej studne umiestnenej pri Chotčianke, jej umiestnenie je schematicky znázornené na obr. č. 2 (str. 31).

Tabuľka č. 5: Ročná spotreba vody v m³

Objekt /rok	Chovný priestor 1			Chovný priestor 2			spolu
	Hala 1	Hala 2	Hala 3	Hala 1 (4)	Hala 2 (5)	Hala 3 (6)	
2020	538	530	532	410	403	387	2 800 m ³ /rok
2021	551	543	545	423	416	400	2 880 m ³ /rok
2022	530	523	522	405	400	380	2 760 m ³ /rok

Pri pokračovaní prevádzky NČ oproti súčasnému stavu nevznikajú nové nároky na spotrebu vody. - bez zmeny

I.3 Suroviny

Popis súčasného stavu:

Zloženie základných vstupných surovín: (primerané ročné množstvá)

- Brojlerové kurčatá – vstup do chovu ..... max 470 000 ks/rok, spôsob získavania – dovoz
- Krmene zmesi – ročná spotreba krmných zmesí predstavuje priemerne 1 742 t/rok, spôsob získavania – dovoz
- Zloženie krmných zmesí v chovných cykloch sa mení v závislosti od fázy výkrmu.
- Podstielka (slama, drevené hobliny) - ročná spotreba je 116 t slamy z vlastnej produkcie a 10 t nakúpených drevených hoblín
- Nafta pre obslužné stroje a náhradný zdroj el. energie – priemerná ročná spotreba je 1 800 l/rok, spôsob získavania – dovoz

Pri pokračovaní prevádzky NČ oproti súčasnému stavu nevznikajú nové nároky na suroviny. Ich ročná spotreba sa môže, tak ako doteraz, meniť v závislosti od ročnej produkcie. - bez zmeny

I.4 Energetické zdroje

Popis súčasného stavu

Elektrická energia sa využíva na:

- Zabezpečenie prevádzky prevádzkovej a administratívnej budovy a osvetlenie skladov
- Zabezpečenie vlastného chovu v chovných halách: osvetlenie, napájanie ventilátorov núteného vetrania, napájanie automatických krmných línií, napájanie centrálného ovládacieho systému,
- Na efektívne využívanie energie sa uplatňujú techniky BAT 8 – systém chladenia/vykurovania a ventilácie s vysokou účinnosťou; centralizovaný systém riadenia chladenia, vykurovania a ventilácie reagujúci na snímače teploty a vlhkosti, použitie úsporných žiariviek osvetlenia s postupným prechodom na LED; izolácia stien a stropov.

Tabuľka č. 6: Údaje o ročnej spotrebe elektrickej energie MWh/rok

Objekt /rok	Chovný priestor 1			Chovný priestor 2			spolu
	Hala 1	Hala 2	Hala 3	Hala 1 (4)	Hala 2 (5)	Hala 3 (6)	
r 2020	21,7	21,7	21,7	14,5	14,5	14,5	108,6 MWh/rok
r 2021	22,4	22,4	22,4	14,9	14,9	14,9	111,9 MWh/rok
r 2022	25,6	25,6	25,6	17,0	17,0	17,0	127,8 MWh/rok

Elektrická energia je dodávaná z verejnej 22 kV distribučnej siete, farma má vlastný transformátor TS-PD (farma hydiny 250 kVA)

Zemný plyn sa využíva na:

- Vykurovanie prevádzkovej a administratívnej budovy
- Vykurovanie chovných hál prostredníctvom teplovzdušných plynových ohrievačov ERMAF GP70, pričom v každej hale sú umiestnené dva ohrievače centrálné ovládané a zapínané na základe snímačov teploty.

Tabuľka č. 7: Údaje o ročnej spotrebe zemného plynu v m³/rok

Objekt /rok	Chovný priestor 1			Chovný priestor 2			spolu
	Hala 1	Hala 2	Hala 3	Hala 1 (4)	Hala 2 (5)	Hala 3 (6)	
r 2020	10135	10135	10135	9960	9960	9960	60 285 m ³ /rok
r 2021	10635	10635	10635	10580	10580	10580	63 645 m ³ /rok
r 2022	15328	15328	15328	14140	14140	14140	88 946 m ³ /rok

Zemný plyn je dodávaný z verejnej distribučnej siete SPP-Distribúcia a.s., farma má vlastný transformátor TS-PD (*farma hydiny 250 kVA*)

Pri pokračovaní prevádzky NČ oproti súčasnému stavu nevznikajú nové nároky na energetické zdroje. Ich ročná spotreba sa môže, tak ako doteraz, meniť v závislosti od ročnej produkcie a vývoja počasia (teplôt) v priebehu roka.
- bez zmeny

I.5 Nároky na dopravu a inú infraštruktúru

Popis súčasného stavu

Doprava: Farma je dopravne napojená na štátnu cestu II/575 primárne po účelovej miestnej komunikácii (označenej na obr. č. 1 ako MK1) vedenej v súčasnosti mimo obytnej zástavby obce Chotča, cez ktorú je smerovaná všetka nákladná doprava do priestoru farmy. Podľa územného plánu obce sa pozdĺž tejto cesty navrhuje v budúcnosti nová výstavba rodinných domov. Pre osobnú dopravu je možné napojenie ďalšími dvomi miestnymi komunikáciami (označených na obr. č. 1 ako MK2 a MK3) vedenými cez zastavané územie obce. Pri súčasnej kapacite a forme chovu predstavuje dopravné zaťaženie dopravy cca 10 osobných automobilov denne a v priemere 10 nákladných automobilov mesačne, pričom denná intenzita nákladnej dopravy nepresahuje 3 vozidlá denne.

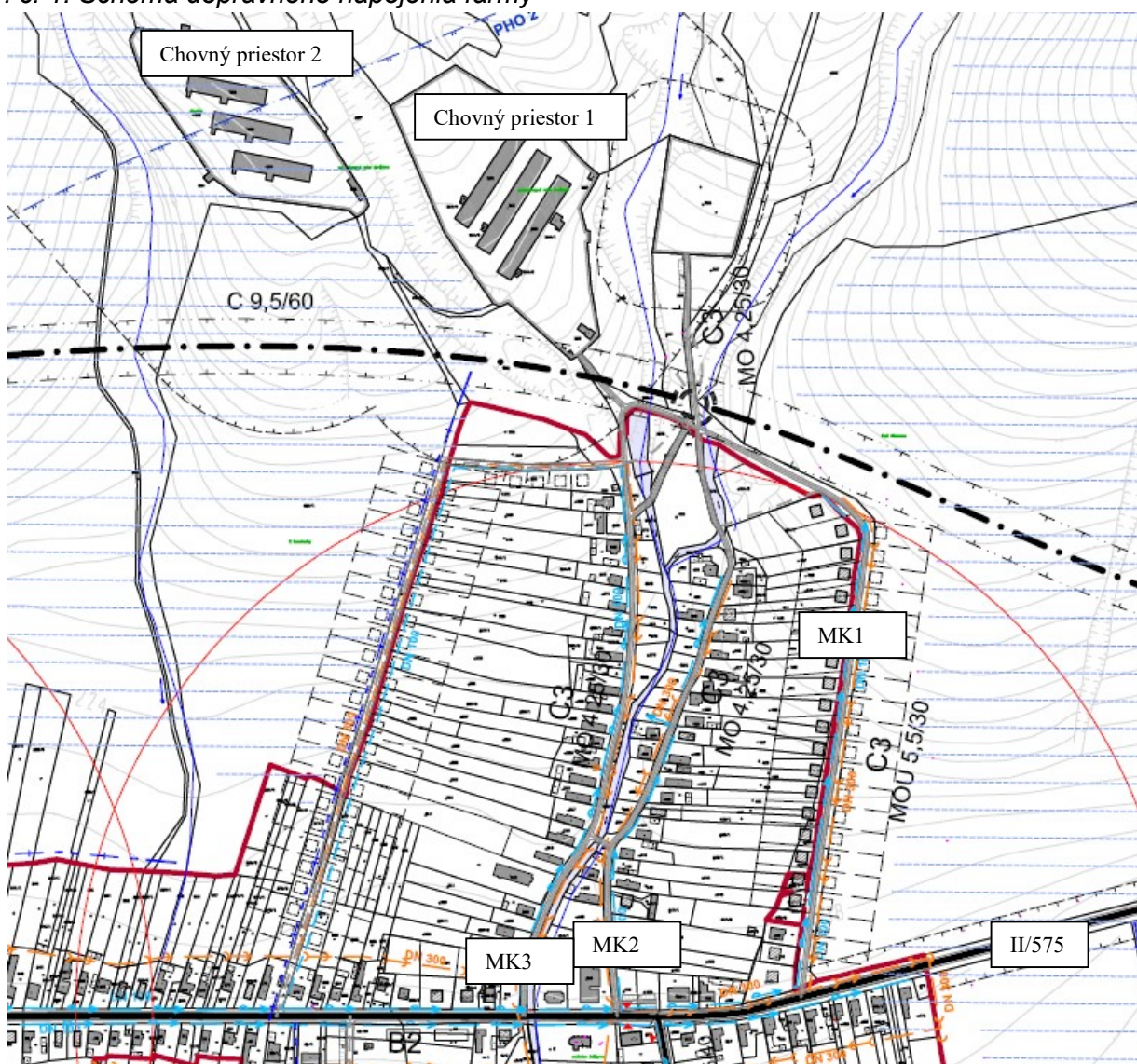
Vnútroareálova doprava je zabezpečená po spevnených asfaltových účelových komunikáciách, na ktoré sú priamo napojené všetky objekty farmy.

Pokračovanie v prevádzke NČ si oproti súčasnému stavu nevyžaduje zmeny v nárokoch na dopravu
- bez zmeny

Iné nároky: : Neboli identifikované.

- bez zmeny

Obr. č. 1: Schéma dopravného napojenia farmy

I.6 Nároky na pracovné sily

Dlhodobu prevádzku na farme zabezpečuje 7 pracovníkov. Počas pokračovania prevádzky sa nárast počtu pracovných príležitostí neočakáva. - bez zmeny

II. ÚDAJE O VÝSTUPOCH

Nakoľko sa jedná o pokračovanie jestvujúcej činnosti bez realizácie stavebných, technických alebo technologických zmien, nevznikajú žiadne výstupy súvisiace s obdobím výstavby.

Vzhľadom na to, že sa jedná o jestvujúcu prevádzku, pri ktorej nedochádza k zmenám v systéme ani objeme chovu, sú pri identifikácii výstupov použité referenčné údaje z jestvujúcej evidencie prevádzky za roky 2020-2022 a uvedený údaj o prípadnej zmene oproti súčasnému stavu.

Základným produktom z prevádzky farmy sú odchované jatočné brojlerov s hmotnosťou cca 2,25 kg v celkovom počte max 470 000 ks ročne (reálne cca 440 000 ks/rok).

II.1. Ovzdušie

Popis súčasného stavu

Navrhovaná činnosť je podľa prílohy č. 1 k vyhláske MŽP SR č. 410/2012 Z.z., ktorou sa ustanovujú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší, veľkým zdrojom znečisťovania ovzdušia (Kategória. 6.12.1.c - Chov hospodárskych zvierat s projektovaným počtom chovných miest hydiny viac ako 40 000).

Zdrojom znečisťovania ovzdušia počas prevádzky navrhovanej činnosti je najmä produkcia amoniaku, dusíka a fosforu z chovu brojlerov. Tieto emisie sa do ovzdušia dostávajú vetraním chovných hál a pri manipulácii s hydínovým trusom zmiešaným s podstielkou na konci každého chovného cyklu.

Občasným zdrojom znečisťovania ovzdušia je spaľovanie nafty v dieselagregáte pri výpadku elektrickej energie alebo počas jeho testovania.

Dodržiavaním zavedených technologických postupov, nízko emisnej technológie pri ustajnení a kŕmení zvierat, rešpektovaním príslušných noriem a realizáciou navrhovaných opatrení sa intenzita týchto vplyvov významne znižuje. K redukcii emisií zo zdroja znečistenia ovzdušia – posudzovaná farma na chov hydiny prispieva uplatňovanie BAT techník v chove.

Na farme sú zavedené všetky dostupné techniky BAT pre jestvujúce prevádzky zamerané na zníženie emisií dusíka, fosforu, amoniaku a zápachu (*nízkoemisné techniky*):

Tabuľka č .8: Popis uplatňovaných nízkoemisných techník a doba ich aplikácie

<i>Popis uplatňovanej nízkoemisnej techniky</i>	<i>Doba aplikácie techniky</i>
BAT 3 S cieľom znížiť celkové množstvo vylúčeného dusíka, a tým aj emisie amoniaku, množstva BAT 4 vylúčeného fosforu, zachovaní nutričných potrieb zvierat, sa majú v rámci BAT používať také zloženie krmiva a nutričná stratégia, ktoré zahŕňajú niektorú z týchto techník alebo ich kombináciu.	
<i>Na farme sa používajú certifikované kŕmne zmesi, v ktorých dodávateľ garantuje vyvážený obsah dusíka na základe energetických potrieb a stráviteľných aminokyselín. Zloženie krmiva je prispôbené požiadavkám chovaných zvierat v závislosti od ich veku a úžitkovosti a je rozfázované v rámci ich potrieb na výživu.</i> <i>Názov KZ dni výkrmu</i> <i>BR1 01 - 10</i> <i>BR2 11 – 20</i> <i>BR3 21- 29</i> <i>BR4 29- 40</i>	Technika je aplikovaná celoročne, resp. počas jednotlivých chovných cyklov, ktoré trvajú 39 až 45 dní a opakujú sa v jednej chovnej hale max. 5x ročne
Pridanie kontrolovaných množstiev esenciálnych aminokyselín do krmiva s nízkym celkovým obsahom proteínu - <i>Používané certifikované krmivá obsahujú nutričné doplnkové látky ako sú esenciálne aminokyseliny – lyzín, metionín, treonín</i>	
Použitie povolených kŕmnych doplnkových látok, ktoré znižujú celkové množstvo vylúčeného dusíka - <i>krmivo BR1 až BR4 obsahuje prídavné látky - enzýmy znižujúce emisie amoniaku a zápachu .</i>	
Použitie povolených kŕmnych doplnkových látok, ktoré znižujú celkové množstvo vylúčeného fosforu (napr. fytáza) – <i>Používané krmivá obsahujú kŕmne doplnkové látky znižujúce celkové množstvo vylúčeného fosforu – fytáza.</i>	
Používanie vysokostráviteľných anorganických fosfátov na čiastočné nahradenie konvenčných zdrojov fosforu v krmive - <i>Tieto látky sú súčasťou používaného certifikovaného krmiva</i>	
BAT 32: Na zníženie emisií amoniaku do vzduchu z jednotlivých budov na chov brojlerov sa má v rámci BAT použiť niektorá z týchto techník alebo ich kombinácia	
Nútené vetranie a napájací systém bez únikov vody (v prípade pevnej podlahy s	Technika je aplikovaná

hlbokou podstielkou) - uplatnený vykonávaním núteného vetrania a pravidelnou kontrolou napájacieho systému – níplové napájačky bez únikov vody. Podlaha v chovných halách je betónová, chov na vysokej podstielke	celoročne, resp. počas jednotlivých chovných cyklov,
---	--

Chov – vylučovanie dusíka: s uplatnením stratégie kŕmenia v BAT-e 3 súvisí celkové množstvo vylúčeného dusíka, ktoré je uvedené v tabuľke č 9.

Tabuľka č .9:

Parameter	Kategória zvierat	Celkové množstvo vylúčeného dusíka v súvislosti s BAT (kg vylúčeného N/miest pre zviera a rok)
Celkové množstvo vylúčeného dusíka vyjadrené ako N	Brojlery	0.2-0.6

S uplatňovaním stratégie kŕmenia uvádzanej v BAT-e 4 súvisí celkové množstvo vylúčeného fosforu, ktoré je uvedené v tab. č. 10:

Tabuľka č.10.:

Parameter	Kategória zvierat	Celkové množstvo vylúčeného dusíka v súvislosti s BAT (kg vylúčeného P ₂ O ₅ /miest pre zviera a rok)
Celkové množstvo vylúčeného fosforu vyjadrené ako P ₂ O ₅	Brojlery	0.05-0.25

Úroveň znečisťovania súvisiaca s najlepšimi dostupnými technikami (BAT-AEL) pre emisie amoniaku do vzduchu z jednotlivých budov na chov brojlerov do konečnej hmotnosti 2,5 kg je uvedený v tab. č. 11.

Tabuľka č. 11

Parameter	Kategória zvierat	BAT - AEL (kg vylúčeného NH ₃ /miest pre zviera a rok)
Amoniak vyjadrený ako NH ₃	Brojlery	0.01-0.08

Aktuálne povolenia pre prevádzku a prevádzkovateľa neustanovujú celkové množstvo vylúčeného dusíka, fosforu a amoniaku do vzduchu z jednotlivých budov do konečnej hmotnosti 2,5 kg v súvislosti s BAT.

Spaliny z ohrievačov ERMAF GP70 sú po vyčistení odvádzané do pracovného ovzdušia hál.

Na posudzovanej farme sa zisťuje množstvo emisií vypúšťaných z prevádzky ustanoveným spôsobom (*vyhláška MŽP SR č. 411/2012 Z.z.*) a postupom schváleným príslušným úradom životného prostredia a každoročne sa oznamujú ustanovené informácie o zdroji, emisiách (tlačivá NEIS) za uplynulý kalendárny rok.

Podľa ročných výkazov o zdroji znečistenia – chov hydiny bolo v roku 2021 na farme vyprodukovaných celkovo 8,37 t znečisťujúcich látok a v roku 2022 celkovo 8,561 t znečisťujúcich látok.

Pri pokračovaní prevádzky NČ oproti súčasnému stavu sa nepredpokladajú zmeny v zdrojoch znečistenia, kvalitatívnych charakteristikách produkovaných emisií. Ročné kvantitatívne údaje sa môžu, tak ako doteraz, meniť v závislosti od ročnej produkcie. - bez zmeny

II.2. Odpadové vody

Popis súčasného stavu

K priamemu vypúšťaniu odpadových vôd z prevádzky do povrchových alebo podzemných vôd nedochádza.

V rámci prevádzky farmy vznikajú tieto odpadové vody:

- Splaškové vody z hygienických zariadení (WC a umývadlá) priemerne v množstve 145 m³/rok. Tieto vody sú zachytávané v nepriepustnej železobetónovej žumpe s objemom 52 m³ a po jej naplnení odvádzané na čistiareň odpadových vôd.
- Odpadové vody zo sanitácie (čistenia hál) nevznikajú nakoľko na čistenie hál sa používajú suché technológie. Zariadenia a podlahy po suchom vyčistení sú čistené vodou striekanou pod vysokým tlakom (*vodnou hmlou*), ktorá počas čistenia vsakuje do betónovej podlahy a neuniká mimo objekt haly. Vznikajúce množstvo odpadovej vody z čistenia hál je možné fyzicky zachytiť.
- Vody z povrchového odtoku (strieč budov a spevnených plôch) sú odvádzané priamo na voľný terén, kde dochádza k ich vsakovaniu do podlažia.

Na farme sú zavedené všetky dostupné techniky BAT pre jestvujúce prevádzky zamerané na zníženie emisií z odpadovej vody (nízkoemisné techniky):

Tabuľka č. 12: Popis uplatňovaných nízkoemisných techník a doba ich aplikácie

Popis uplatňovanej nízkoemisnej techniky		Doba aplikácie techniky
BAT 6	S cieľom znížiť tvorbu odpadovej vody sa má v rámci BAT používať kombinácia týchto techník:	
Minimalizovanie použitia vody - <i>Napájanie zvierat je zabezpečené automatickými napájacími linkami s úpravou proti úniku vody. Čistenie hál po vyskladnení je realizované suchou technológiou a na čistenie zariadení sa používa vysokotlakový čistič a pravidelne sa kontrolujú systémy napájania.</i>		Technika je aplikovaná celoročne, t.j. počas jednotlivých chovných cyklov a následného čistenia a dezinfekcie chovných priestorov
Oddelenie nekontaminovanej dažďovej vody od tokov odpadovej vody, ktorá vyžaduje spracovanie - <i>na farme nie sú zmiešavané dažďové a odpadové vody. Dažďové vody sú odvádzané samostatne s vyústením do terénu. Odpadové vody zo sociálnych zariadení sú zachytávané do žumpy. Odpadové vody z umývania hál nevznikajú nakoľko sú využívané suché technológie.</i>		

Pri pokračovaní prevádzky NČ sa oproti súčasnému stavu nepredpokladajú zmeny vo vzniku a spôsobe nakladania s odpadovými vodami. - bez zmeny

II.3. Odpady

Popis súčasného stavu

Objemovo najvýznamnejším odpadom je trus z chovu brojlerov zmiešaný s podstielkou. Trus v halách s chovom na vysokej podstielke sa počas chovného cyklu prirodzene zmiešava s podstielkou a je vyvázaný po ukončení chovného cyklu. Tento odpad je po ukončení každého cyklu odovzdávaný oprávnenej organizácii na energetické zhodnotenie na bioplynovej stanici Brusnica.

Ďalším významným odpadom z chovu sú uhynuté kurčatá. Úhyn je sledovaný viackrát denne, po zistení úhynu sú jedince zaznamenané do evidencie (halovej karty) a dočasne uskladnené na farme v kafilérnom boxe a raz týždenne odovzdané oprávnenej organizácii (VAS s.r.o. Mojšová Lúčka) na zneškodnenie.

Tabuľka č. 13: Odpady vznikajúce počas prevádzky farmy zaradené podľa vyhl. 365/2015 Z.z.:

Kat.č.	Názov odpadu podľa vyhlášky 365/2015 Z.z.	Kategória odpadu	Množstvo t/rok
02 01 02	Odpadové živočíšne tkanivá	O	11,74 t – 2021 9,935 t – 2022
02 01 06	zvierací trus, moč a hnoj vrátane znečistenej slamy, kvapalné odpady, oddelene zhromažďované a spracúvané mimo miesta ich vzniku	O	719,50 t – 2021 998,80 t – 2021
15 01 01	Obaly z papiera a lepenky z triedeného zberu komunálnych odpadov	O	neevidované
15 01 02	Obaly z plastov z triedeného zberu komunálnych odpadov	O	neevidované
15 01 07	Obaly zo skla z triedeného zberu komunálnych odpadov	O	neevidované
20 01 01	Papier a lepenka z triedeného zberu	O	neevidované
20 03 01	Zmesový komunálny odpad	O	neevidované

Vysvetlivky: N - nebezpečný odpad

O - ostatný odpad

Neevidované – odovzdávané v rámci vývozu komunálneho odpadu oprávnenou osobou, resp. v rámci separovaného zberu obce - bez váženia

Nakladanie s odpadmi sa vykonáva podľa zákona o dopadoch č. 79/2015 Z.z.. Na farme hydiny sa s odpadmi nakladá činnosťami:

- R13 Skladovanie odpadov pred použitím niektorej z činností R1 až R12
- D15 Skladovanie pred použitím niektorej z činností D1 až D14

Vzniknuté odpady sú odovzdávané na ich ďalšie zhodnotenie alebo zneškodnenie oprávneným subjektom na zmluvnom základe.

Tabuľka č. 14: Spôsob nakladania s odpadmi po ich odovzdaní oprávneným subjektom:

Odovzdané oprávnenej organizácii na zhodnocovanie odpadu metódou:	
02 01 06	R1 – využitie najmä ako palivo alebo <u>na získanie energie iným spôsobom</u> ; Stručný popis zhodnotenia – fermentácia

15 01 01; 15 01 02 15 01 07; 20 01 01	Odovzdávané v rámci separovaného zberu organizovaného na území obce. Ďalšie sledovanie nakladanie s týmto odpadom sa zo strany navrhovateľa nesleduje.
Odovzdané oprávnenej organizácii na zneškodňovanie odpadu	
02 01 02	D10 – spaľovanie na pevnine – kafiléria VAS s.r.o. Mojšová Lúčka
20 03 01	D1 – uloženie do zeme alebo na povrchu zeme - skládka odpadov Chotča

Pri pokračovaní prevádzky NČ sa oproti súčasnému stavu nepredpokladajú zmeny vo vzniku a spôsobe nakladaní s odpadom. Ročné kvantitatívne údaje sa môžu, tak ako doteraz, meniť v závislosti od ročnej produkcie.

- bez zmeny

II.4. Hluk a vibrácie

Popis súčasného stavu

Zdrojom **hluku** počas prevádzky sú stacionárne technologické zariadenia (*ventilátory vetrania a ohrievania hál, čerpadlá*) a mobilné zdroje hluku – nákladné vozidlá pri dovoze krmných zmesí, kurčiat a materiálov na podstielku a pri vývoze kurčiat a podstielky zmiešanej s trusom.

Pri súčasnej kapacite a forme chovu predstavuje dopravné zaťaženie dopravy cca 10 osobných automobilov denne a v priemere 10 nákladných automobilov mesačne, pričom denná intenzita nákladnej dopravy nepresahuje 3 vozidlá denne. Vzhľadom na malý a nepravidelný rozsah dopravy a dlhodobé pôsobenie tejto činnosti v území nebola hluková záťaž z mobilných zdrojov podrobnejšie skúmaná.

Dostupné údaje o emisiách hluku z prevádzkovaných zariadení:

- Dieselaagregát s motorom KOHLER DIESEL K33 s turbodúchadlom
Akustický tlak (hlučnosť) α 1m / 7 m / 15 m v dB (A) 103 / 91 / 87
Tmič hluku výfuku dB(A) 30
Umiestnenie zdroja od obytnej zóny: 140 m
Časové pôsobenie zdroja: občasný - pri výpadku elektrickej energie, resp. pri nevyhnutnom prevádzkovom chode
- Ventilátory vetrania hál
Umiestnenie zdroja: v obvodovej stene s orientáciou elektromotora do vnútorného priestoru haly, bez vplyvu na obytné prostredie
Údaje o hlučnosti: nie sú dostupné
Časové pôsobenie zdroja: nepravidelne počas chovných cyklov, zapínanie riadené automaticky
- Teplovzdušný plynový ohrievač ERMAF GP70
Umiestnenie zdroja: vnútri v hale, 2ks v každej hale, bez vplyvu na vonkajšie prostredie
Údaje o hlučnosti: nie sú dostupné
Časové pôsobenie zdroja: nepravidelne počas zimného obdobia
- Čerpadlá asi na posun krmnej zmesi
Umiestnenie zdroja: vnútri v hale, bez vplyvu na vonkajšie prostredie
Údaje o hlučnosti: nie sú dostupné
Časové pôsobenie zdroja: nepravidelne počas chovných cyklov, zapínanie riadené automaticky
- Mechanizačné vybavenie farmy: traktor Valpadan, nakladač Gehlom R135 a Locust
Umiestnenie zdroja: v halách a vo vonkajšom areáli farmy, vzdialenosť od obytnej zóny min. 200 m.
Údaje o hlučnosti: nie sú dostupné
Časové pôsobenie zdroja: nepravidelne počas dennej doby
- Mobilné zdroje: traktory, nákladné a osobné automobily zabezpečujúce dopravu materiálu a osôb z/do farmy
Umiestnenie zdroja: preprava po miestnej komunikácii MK1 (*pozri obr. 4 na str. 24*) v dotyku s obytnou zónou obce.
Údaje o hlučnosti: nie sú dostupné
Časové pôsobenie zdroja: nepravidelne počas dennej doby s intenzitou dopravy cca 10 osobných automobilov denne a v priemere 10 nákladných automobilov mesačne, pričom denná intenzita nákladnej dopravy nepresahuje 3 vozidlá denne.

Na farme sú zavedené všetky dostupné techniky BAT pre jestvujúce prevádzky zamerané na zníženie emisií hluku (nízkoemisné techniky):

Tabuľka č. 15: Popis uplatňovaných nízkoemisných techník a doba ich aplikácie

Popis uplatňovanej nízkoemisnej techniky	Doba aplikácie techniky
BAT 10: S cieľom zabrániť vzniku emisií hluku alebo, ak to nie je možné, dosiahnuť ich zníženie sa v rámci BAT má použiť niektorá z týchto techník alebo ich kombinácia.	
Zabezpečenie dostatočnej vzdialenosti medzi prevádzkou/ farmou a citlivými receptormi - <i>prevádzka je umiestnená v poľnohospodárskej krajine, najbližšia obytná zóna je vzdialená 220 m, počas doterajšej prevádzky nebolo podložené obťažovanie hlukom u citlivých receptorov</i>	Trvalo
Prevádzkové opatrenia - <i>Plnené v rámci prevádzkového poriadku napr. zatváranie dverí a priechodov v halách, obmedzenie používania elektromotor a špirálovitých dopravníkov krmiva iba na nevyhnutný čas naplnenia kŕmnych liniek (riadené dotykovými senzormi na kŕmnych linkách).</i>	
Zariadenia s nízkou hlučnosťou - <i>inštalované ventilátory a čerpadlá s vysokou efektívnosťou spĺňajú požiadavky na úroveň produkcie hluku.</i>	

Vibrácie súvisia iba z prevádzkou ventilátorov, vzhľadom na inštaláciu moderných ventilátorov sú minimálne a obmedzené iba na vnútorné pracovné prostredie.

Pri pokračovaní prevádzky NČ sa oproti súčasnému stavu nepredpokladajú zmeny v pôsobení hluku a vibrácií v danej oblasti súvisiace s prevádzkou farmy. - *bez zmeny*

II.5. Žiarenie a iné fyzikálne polia

Popis súčasného stavu

Zdrojom **tepla** šíriacim sa do vonkajšieho prostredia je teplý vzduch vypúšťaný cez ventilačný systém počas vetrania a chladenia vnútorného priestoru chovných hál. Vzduch na výstupe z haly dosahuje teploty 20-32 °C. V každej hale je umiestnených 5 ventilátorov (výstupov), ktoré zabezpečujú rozptyl tepla v prostredí areálu farmy.

Žiarenie, príp. iné fyzikálne polia v súvislosti s prevádzkou farmy nevznikajú.

Pri pokračovaní prevádzky NČ sa oproti súčasnému stavu nepredpokladajú zmeny vo výstupoch tepla z chovných priestorov. Ročné kvantitatívne údaje sa môžu, tak ako doteraz, meniť v závislosti od ročnej produkcie a charakteru počasia (teplôt) v priebehu roka. - *bez zmeny*

II.6. Zápach a iné výstupy

Popis súčasného stavu

Zdrojom **zápachu** v prevádzke farmy je amoniak NH₃, ktorý vzniká rozkladom hydínového trusu a následne uniká do ovzdušia. Trus z hál s podstielkovým chovom sa hromadí priamo v halách a je po ukončení chovného cyklu vyskladnení, naložený do veľkoobjemových kontajnerov a ihneď odvázaný zmluvnou firmou na jeho zhodnotenie.

Zdrojom možného **šírenia prachu** do vonkajšieho prostredia je prach z jednotlivých chovných hál, ktorý vzniká najmä pri suchej podstielke a pri doprave krmiva.

Na farme sú zavedené všetky dostupné techniky BAT pre jestvujúce prevádzky zamerané na zníženie emisií zápachu a prachu (*nízkoemisné techniky*):

Tabuľka č. 16: Popis uplatňovaných nízkoemisných techník a doba ich aplikácie

Popis uplatňovanej nízkoemisnej techniky	Doba aplikácie techniky
Emisie zápachu	
BAT 13: S cieľom zabrániť vzniku emisií zápachu a/alebo vplyvu zápachu z farmy alebo, ak to nie je možné, dosiahnuť ich zníženie sa má v rámci BAT použiť kombinácia nižšie uvedených techník.	
Zabezpečenie dostatočnej vzdialenosti medzi farmou/prevádzkou a citlivými receptormi - <i>Plnené – existujúca prevádzka vzdialená min. 220 m od obytnej zóny, bez doložených údajov o obťažovaní zápachom</i>	Trvalo
Použitie systému ustajnenia, v ktorom je zavedený jeden z nasledujúcich princípov alebo ich kombinácia: v systémoch s podstielkou udržiavanie podstielky v suchu a v aeróbných podmienkach - <i>odchov bojlerových kurčiat na hlbokéj stelivovej podstielke, čo zabezpečuje udržanie zvierat a povrchu v suchu a čistote</i>	Technika je aplikovaná celoročne, resp. počas jednotlivých chovných cyklov, ktoré trvajú 39 až 45 dní a opakujú sa v jednej chovnej hale max. 5x ročne
Optimalizovanie podmienok vypúšťania vyfukovaného vzduchu z budovy pre zvieratá - <i>rozptyľovanie vyfukovaného vzduchu z niektorých hál je na tej strane budovy, ktoré je odvrátená od citlivého receptora.</i>	

V súlade s ÚPN obce Chotča sa plánuje výsadba izolačnej zelene medzi areálom farmy – chovný priestor 2 a jestvujúcou a navrhovanou zástavbou obce - externá prekážka na vytváranie turbulentného prúdenia vyfukovaného vzduchu	
Emisie prachu	
BAT 11: Na zníženie emisií prachu z jednotlivých budov pre zvieratá sa má v rámci BAT použiť niektorá z týchto techník alebo ich kombinácia.	
Zníženie tvorby prachu v budovách pre hospodárske zvieratá - <i>Používaná podstielka a olejová surovina pridávaná do krmiva znižuje tvorbu prachu v budovách.</i>	Technika je aplikovaná celoročne, resp. počas jednotlivých chovných cyklov

Iné výstupy neboli v súvislosti s prevádzkou farmy identifikované.

Pri pokračovaní prevádzky NČ sa oproti súčasnému stavu nepredpokladajú zmeny v týchto výstupoch. Ročné kvantitatívne údaje sa môžu, tak ako doteraz, meniť v závislosti od ročnej produkcie a charakteru počasia (teplôt) v priebehu roka. - bez zmeny

II.7. Doplnujúce údaje (napr. významné terénne úpravy a zásahy do krajiny).

Nakoľko sa jedná o pokračovanie jestvujúcej činnosti bez realizácie stavebných, technických alebo technologických zmien, nevznikajú žiadne výstupy obdobného charakteru.

C. KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

I. VYMEDZENIE HRANÍC DOTKNUTÉHO ÚZEMIA

Farma hydiny Chotča sa nachádza východne od zastavaného (obytného) územia obce Chotča. Areál farmy je definovaný ako súčasť zastavaného územia obce, ale reálne sa jedná o dva samostatné územia oddelené od samotnej zástavby obce (*pozri príloha č. 1. Mapa širších vzťahov*)

Ako priamo dotknuté územie je vymedzené vlastné územie farmy hydiny Chotča, vymedzené oplotením areálu.

Na základe posúdenia údajov o výstupoch z navrhovanej činnosti (jestvujúcej prevádzky farmy) bolo ako územie možného priameho pôsobenia vplyvov z tejto prevádzky vymedzené územie definované v ÚPN obce Chotča ako technické a hygienické ochranné pásmo vytýčené pre túto prevádzku vo vzdialenosti 150-250 m od chovných hál (*pozri príloha č. 1. Mapa širších vzťahov*).

Ako územia s možným nepriamym pôsobením vplyvov z tejto prevádzky bol vymedzené celé katastrálne územie obce Chotča.

II. CHARAKTERISTIKA SÚČASNÉHO STAVU ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA DOTKNUTÉHO ÚZEMIA

II.1. Geomorfologické pomery – typ reliéfu, sklon, členitosť

Na základe geomorfologického členenia Slovenska (Mazúr, Lukniš in Atlas krajiny SR, 2002) patrí predmetné územie do oblasti Nízkych Beskýd, do celku Ondavská vrchovina, podcelok Stropkovská brázda. Stropkovská brázda je viazaná na údolie rieky Ondavy a Chotčianky. Stropkovská brázda je tvorená 2 stupňami. Nižší stupeň je takmer rovinatý so spádom v smere toku a je viazaný na riečnu nivu Ondavy. Vyšší stupeň pahorkatinný je rozšírený po oboch stranách údolnej nivy a je tvorený terasovými stupňami rieky Ondavy, náplavovými kuželmi jej prítokov a priľahlými svahmi Ondavskej vrchoviny.

Morfologicko-mormometrický typ reliéfu, členitosť: vrchovina, stredne členitá (<https://app.sazp.sk/atlassr/>)

Z morfologického hľadiska tu prevládajú hladko modelované tvary reliéfu, pričom vyvýšeniny sú viazané na odolnejšie pieskovce a zníženiny na menej odolné ílovce.

Sklon terénu v mieste areálu farmy hydiny Chotča 3° - 7°, orientácia juhozápadná. Nadmorská výška 253 m n.m.

II.2. Geologické pomery

Údaje o geologickej a hydrogeologickej stavbe územia sú uvádzané zo Záverečnej správy z geologickej úlohy (hydrologický prieskum): GRECH, J., 2022; Chotča – farma Brova, s.r.o., overenie výdatnosti existujúcej studne: RNDr. Ján Grech – Pentra, Prešov, 2022.

Geologická stavba:

Na geologickej stavbe územia sa podieľajú horniny kvartéru a paleogénu.

V mieste umiestnenia farmy:

Kvartér: Pleistocén / holocén - pgh; deluviálno-polygenetické sediment: hlinito-ílovité a piesčité svahové hliny

Flyšové pásmo: Belovežské súvrstvie - piBe; sivé, zelené a hnedé nevápnité ílovce, jemnozrnné pieskovce (tenkovrstvý flyš)

V mieste umiestnenia studne:

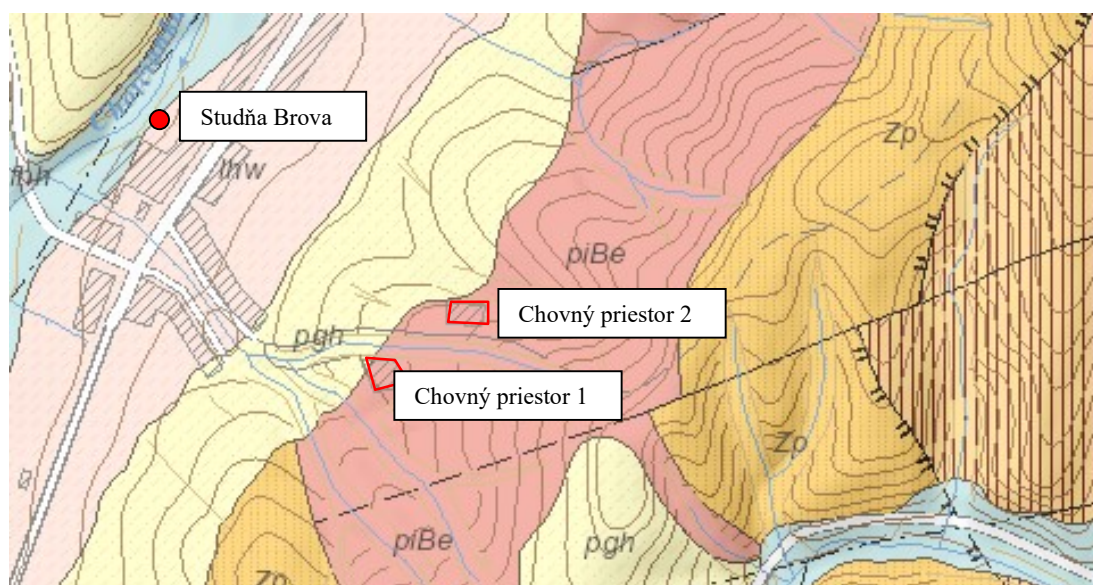
Holocén vcelku – fhh; fluvialné sedimenty: litofaciálne sedimenty nečlenené nivné hliny, alebo piesčité až štrkovité hliny dolinných nív a nív horských potokov

Mladší pleistocén – lhw; eolicko-deluviálne sedimenty: nevápnité sprašové hliny a sprašiam podobné hliny

Predkvartérne podložie územia je budované sedimentami paleogénneho veku patriace do račanskej litofaciálnej jednotky, ktorá je súčasťou magurskej tektonickej jednotky. Prevažnú časť územia buduje zlínske súvrstvie vo flyšovom vývoji, v ktorom sa pravidelne striedajú polohy ílovcov a pieskovcov a belovežské súvrstvie budované prevažne pestrými ílovcami s polohami jemnozrnných pieskovcov.

Na povrchu sú paleogénne sedimenty pokryté súvislou vrstvou kvartérnych sedimentov. Na dotknutom území (v mieste umiestnenia studne) sú to predovšetkým najmladšie (holocénne) fluvialné nivné sedimenty Chotčianky, ktoré vypĺňajú dná údolia. Príľahlé svahy Ondavskej vrchoviny (v mieste farmy) sú pokryté súvislou vrstvou svahových (diluviálnych) sedimentov. Ide v podstate o zvetraliny podložných paleogénnych sedimentov, ktoré vznikli pôsobením exogénnych činiteľov.

Obr. č. 2: Geologická mapa územia (zdroj: <https://apl.geology.sk/gm50js/>)

Geodynamické javy

Podľa inžiniersko-geologickej klasifikácie geodynamických javov (R. Ondrášik, 1984) sa v predmetnom území vyskytujú: erózia a seizmicita.

Erózia: V údolnej nive je rozšírená bočná erózia rieky Chotčianka, ktorá eroduje svahy budované paleogénnymi horninami a svahy tvorené kvartérnymi fluvialnými sedimentmi.

Zosuvy: Z významných geodynamických javov (*Atlas krajiny Slovenskej republiky 2002*) sa na území obce Chotča v juhozápadnej časti katastra vyskytujú svahové poruchy na paleogéne.

Územie areálu farmy hydiny nie je narušené eróznymi procesmi alebo zosuvmi – územie je stabilné.

Seizmicita: Z hľadiska seizmického ohrozenia vychádzajúc z mapy očakávaných makroseizmických účinkov pre územie Slovenska (STN 73 0036) patrí predmetné územie do oblasti, kde maximálne seizmické účinky môžu dosiahnuť hodnotu do 6° MSK - 64.

Ložiská nerastných surovín:

V rámci dotknutého územia nie sú evidované chránené ložiskové územia a dobývacie priestory nerastných surovín.

Najbližšie ložisko nerastných surovín sa nachádza v k.ú. Tisinec a je vzdialené od miesta realizácie zmeny NČ cca 4 km. Vyhradené ložisko a dobývací priestor tehliarskej suroviny (ID 264) v Tisinci nebude dotknuté. Momentálne sa jedná o ložisko so zastavenou ťažbou, alebo na ktorom sa nepredpokladá využívanie zásob. (zdroj: <http://apl.geology.sk/geofond/loziska2/>)

Stav znečistenia horninového prostredia:

Nebol v dotknutom území osobitne skúmaný.

Rizikové faktory pre horninové prostredie sa viažu na priemyselné podniky, poľnohospodárske areály, intenzívne obrábanú pôdu a väčšie skládky odpadu. Na základe výsledkov analýz z dostupných podkladov a charakteru dlhodobého využívania pozemkov v mieste posudzovanej činnosti nepredpokladáme žiadnu rozsiahlejšiu kontamináciu horninového prostredia. Environmentálnu kvalitu horninového prostredia môžeme hodnotiť ako dobrú.

II.3. Pôdne pomery

Celý areál farmy (chovný priestor 1 a chovný priestor 2) sa nachádza na pozemkoch evidovaných ako zastavané plochy a nádvorja. V rámci pokračovania prevádzky sa neuvažuje s jej rozširovaním mimo týchto pozemkov.

Vzhľadom na charakter a umiestnenie navrhovanej činnosti (jestvujúca prevádzka na pozemkoch evidovaných ako zastavané územie) nebola kvalita a znečistenie pôd v záujmovom území osobitne skúmaná..

Podľa §34 zákona 364/2004 Z.z. o vodách, zraniteľné oblasti sú poľnohospodársky využívané územia, z ktorých odtekajú vody zo zrážok do povrchových vôd alebo vsakujú do podzemných vôd, v ktorých je koncentrácia dusičnanov vyššia ako 50 mg.l⁻¹ alebo sa môže v blízkej budúcnosti prekročiť. Podľa prílohy č. 1 Nariadenia vlády SR č. 174/2017 Z.z., ktorým sa ustanovujú citlivé a zraniteľné oblasti, sú poľnohospodárske pozemky v k.ú. Chotča definované ako zraniteľné oblasti.

Plošná kontaminácia pôd v katastrálnom území je obce Chotča je na stupni: relatívne čisté pôdy (zdroj: <https://app.sazp.sk/atlassr/>)

II.4. Klimatické pomery

Podľa členenia územia SR na klimatické oblasti (Lapin et al. in Atlas krajiny SR, 2002) patrí dotknuté územie do teplej oblasti a do okrsku T7, ktorý je mierne vlhký s chladnou zimou. Klimatické charakteristiky územia podľa údajov SHMÚ:

- priemerná teplota v januári	-3,5 až -6 °C
- priemerná teplota v júli	17 °C
- priemerný úhrn zrážok v lete	620 mm
- priemerný úhrn zrážok v zime	209 mm
- počet dní so snehovou pokrývkou	96
- maximum snehovej pokrývky	25 cm
- potenciálny výpar za rok	560 mm
- priemerný počet mrazivých dní	80

II.5. Ovzdušie

Kvôli efektívnemu hodnoteniu kvality ovzdušia je podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/50/ES o kvalite okolitého ovzdušia a čistejšom ovzduší v Európe a právnych predpisov SR (napr. Vyhláška MŽP SR č. 244/2016 Z.z. o kvalite ovzdušia v znení vyhlášky č. 296/2017 Z.z.) územie Slovenska rozdelené na zóny a aglomerácie. Územie Prešovského kraja bolo v roku 2018 zaradené medzi aglomerácie pre účel hodnotenia kvality ovzdušia, a to zóny pre oxid siričitý, oxid dusičitý a oxidy dusíka, častice PM10, častice PM2,5, benzén a oxid uhoľnatý. V rámci SR je Prešovský kraj zaradený do zóny Slovensko pre arzén, kadmium, nikel, olovo, polycyklické aromatické uhľovodíky, ortuť a ozón. V rámci týchto aglomerácií a zón sú vymedzené oblasti riadenia kvality ovzdušia.

Na území okresu Stropkov nie je lokalizovaná žiadna monitorovacia stanica Národnej monitorovacej siete kvality ovzdušia SHMU realizujúca kontinuálne analýzy základných polutantov lokálneho znečistenia ovzdušia. Na území okresu Stropkov sa nenachádzajú žiadne významne veľké zdroje znečistenia ovzdušia, rovnako sa takto vymedzene územie nachádza v relatívne dostatočnej vzdialenosti od významných zdrojov znečistenia na nadregionálnej či celoštátnej úrovni, čo má priaznivý vplyv na imisne znečistenie územia.

Na dotknutom území nie je vymedzená oblasť riadenia kvality ovzdušia.

II.6. Hydrologické pomery

Povrchové vody a odtokové pomery

Z vodohospodárskeho hľadiska dotknuté územie patrí do povodia rieky Chotčianky (číslo hydrologického poradia 4-30-08-038), ktorá je ľavostranným prítokom rieky Ondava (číslo hydrologického povodia 4-30-08). Okrem rieky Chotčianka toto územie odvodňujú ďalšie menšie bezmenné toky, resp. Občasne zavodňované strže. Územie farmy patrí do mikropovodia potoka Kút, ktorý je ľavostranným prítokom rieky Chotčianka a v úseku mimo zastavaného územia obce má prirodzený charakter.

Vodné toky odvádzajúce vody z územia, vrátane rieky Chotčianky, patria do dažďovo-snehového režimu s maximálnymi prietokmi v marci až do mája a minimálne prietoky sa tu evidujú v mesiacoch august až január s miernym podružným zvýšením vodnosti v októbri a v novembri.

Charakteristika čiastkového povodia Chotčianka:

Vodný tok Chotčianka - číslo hydrologického poradia 4-30-08-038

- kategória VÚ: R, kód V: SKB0008, typ povrchovej vody – K2M od rkm 26,2 po rkm 10,60
- kategória VÚ: R, kód V: SKB0008, typ povrchovej vody – K2M od rkm 26,2 po rkm 10,60
- prameň: severná časť Laboreckej vrchoviny, pod Sedlom pod Beskydom, v nadmorskej výške okolo 535 m n.m.
- ústie: na okraji zastavanej časti mesta Stropkov ústi do rieky Ondava ako jej ľavostranný prítok
- plocha povodia: 156,681, km²
- dĺžka toku 26,20 km
- dlhodobý priemerný odtok pred zaústením do Ondavy je $Q_{100} = 300 \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$

V zmysle vyhlášky MŽP SR č. 211/2005 Z.z., ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov, je rieka Chotčianka v km 0,00 až 25,20 vyhlásená za vodárenský tok a zároveň v celej dĺžke toku za vodohospodársky významný tok.

Dôvodom zaradenia medzi vodárenské toky je lokalizácia Chotčianky v povodí povrchového odberu na rieke Ondava v ochrannom pásme III. stupňa vodárenského zdroja Ondava – Kučín. Dôvodom zaradenia medzi vodohospodársky významne toky je v prípade Chotčianky jej zaradenie medzi vodárenské toky.

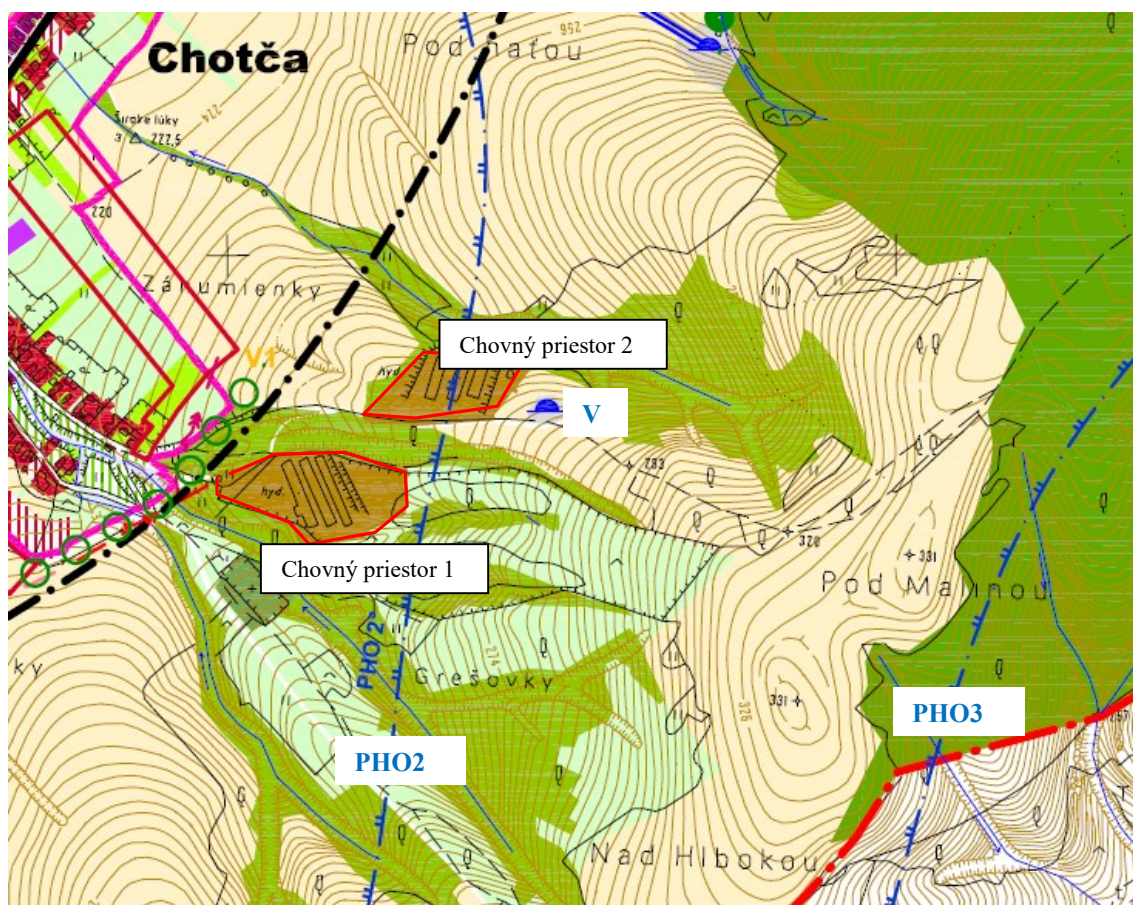
Vodné plochy – v záujmovom území sa nenachádzajú žiadne prirodzené vodné plochy. V areály farmy je vybudovaná nádrž na požiarnu vodu s rozlohou cca 900 m².

Na rieke Chotčianka v lokalite nad Stropkovom je vybudovaná menšia bočná vodná nádrž pre rekreačné a rybárske využívanie.

Vodné zdroje a PHO vodných zdrojov: Katastrálne územie obce Chotča sa nachádza:

- v ochrannom pásme III. stupňa povrchového vodárenského zdroja Ondava-Kučín. Ochranné opatrenia pre toto pásmo sú zakotvené v rozhodnutí bývalého VS KNV OPLVH č. 498/81/82 zo dňa 25. 1. 1982 (Úžitková voda pre Chemko Strážske). Zo zdroja sa odoberá úžitková voda pre Bukocel Vranov a Chemko Strážske v množstve 300 l.s⁻¹, časť tejto vody je upravovaná aj pre pitné účely. V súčasnosti sa uvažuje o zrušení týchto ochranných pásiem.
- východne nad chovným priestorom 2 sa nachádza vodojem na zásobovanie obce Chotča pitnou vodou
- vodárenský zdroj povrchového odberu vody Chotčianka – Stropkov a jeho ochranné pásma, ktoré boli vyhlásené rozhodnutím bývalého ObÚ Svidník, OŽP, č. 227/92 Ku/Mo zo dňa 3.12. 1992, sú zrušené.

Obr. č.3: Vodné zdroje a PHO vodných zdrojov

Zdroj: Územný plán obce Chotča, https://www.chotca.sk/files/2015-06-04-101351-chotca_c2.pdf.

Legenda:

PHO2 - ochrannom pásme II. stupňa vodárenského zdroja Chotčianka – Stropkov - **zrušené**

PHO3 - ochrannom pásme III. stupňa povrchového vodárenského zdroja Ondava-Kučín

V - vodojem

Nariadením vlády SR č. 174/2017 Z.z., ktorým sa ustanovujú citlivé a zraniteľné oblasti, boli ustanovené:

- za citlivé oblasti podľa § 33 zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách, vodné útvary povrchových vôd na území Slovenskej republiky. V území priamo dotknutom jestvujúcou prevádzkou farmy sa tieto útvary nenachádzajú.
- za zraniteľné oblasti podľa § 34 zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách, pozemky alebo ich časti v obciach, ktorých zoznam je uvedený v prílohe č. 1 tohto nariadenia. Podľa uvedenej prílohy sú pozemky v k.ú. Chotča definované ako zraniteľné územie.

Termálne pramene – sa v oblasti nenachádzajú

Minerálne pramene Vo východnej časti chotára sa nachádza sírnatý prameň - Vajcovka v časti Radivoj. Prameň sa nachádza mimo územia ovplyvneného NČ.

Hydrogeologické pomery, podzemné vody

Z hydrologického hľadiska je pre výskyt podzemných vôd v k.ú. Chotča rozhodujúci výskyt zvodnenej polohy fluvialných štrkovo-piesčitých sedimentov dnovej výplne rieky Chotčianky. V tejto polohe je vyvinutý súvislý horizont podzemných vôd s pórovou priepustnosťou a s voľnou až mierne napätou hladinou. Na tvorbu zásob podzemných vôd tohto zvodneného horizontu sa podieľa najmä infiltrácia povrchových vôd z priľahlých vodných tokov, ale aj vsak atmosférických zrážok a prítoky podzemných vôd z priľahlých svahov Ondavskej vrchoviny.

Základnou črtou hydrologických vlastností podložínych flyšových hornín paleogénu vyskytujúcich sa najmä na svahoch Ondavskej vrchoviny je dominantný význam puklinovej priepustnosti pri veľmi obmedzenom a prevažne zanedbateľnom význame medzizrnovej priepustnosti. V súvislosti s postupným uzatváraním puklín do hĺbky má dominancia puklinovej priepustnosti za následok vytvorenie podmienok obehu podzemných vôd, ktoré sa sústreďujú do pripovrchovej zóny a z menšej časti do subvertikálnych

puklín (zlomových) zón. Hlavným, viac menej súvislým hydrologickým kolektorom je tu pripovrchová zóna zvýšenej priepustnosti, zasahujúca od povrchu terénu do hĺbky niekoľko metrov až niekoľko desiatok metrov.

Z hľadiska hydrologickej rajonizácie patrí k.ú. Chotča do rajónu PQ 105 „Paleogén povodia Ondavy po Kučín“. Údaje o bilancii množstva podzemnej vody v lokalite Chotča podľa Vodohospodárskej bilancie množstva podzemnej vody za rok 2020:

BG 10 - čiastkový rajón kvartéru

Plocha:	33,40	km ²		
Využiteľné množstvá podzemných vôd:			220,55 l.s ⁻¹	(0-3,65-0-34-119,6/22,30-41-0-0)
Odber:	6,65	l.s ⁻¹		
Bilančný stav:	dobrý			
Bilančný profil:	4105	Ondava - Stropkov		
Využiteľné množstvá podzemných vôd:			176,55 l.s ⁻¹	(0-3,65-0-10-116,6/22,30-24-0-0)
Odber:	5,20	l.s ⁻¹		
Bilančný stav:	dobrý			

Názov lokality	Okres	Využiteľné množstvá			Zhodnotenie využívania			Poznámka	
		Kat.	Množstvo (l.s ⁻¹)	Kvalita	Odber (l.s ⁻¹)	Využit.	Bilančný stav		
1. Duplín	SP	C1	10,00	V	0,00	V4	dobrý	chem. a hygien. závadnosť	
		C2	29,20	O,B					
		II.	12,00	V,N					
2. Stropkov, Tisinec, Bokša, Zimný potok	SP	B	2,7	B	2,59	V4 V4	dobrý	16,18	hyg. závadnosť
		C2	16,90	O,B					
		I.	22,30	B					
3. Svidník	SK	C2	24,50	O,V	0,00	V4	dobrý		hyg. závadnosť
		II.	8,00	B					
4. Krušinec	SP	C2	20,40	O,B	0,00	V4	dobrý		hyg. závadnosť
5. Stročín, Mestisko	SK	C2	13,00	B,O	0,00	V2	dobrý		hyg. závadnosť
6. Bukovce	SP	C2	6,80	V,B	0,00	V2	dobrý		hyg. závadnosť
7. Chotča	SP	B	0,95	V, B	0,55	V2	dobrý	12,27	hyg. závadnosť
		C2	5,80	O,B					
ojedinelé rozptýlené zdroje	SK,SP	II.	4,00	B,V	2,06	V2	dobrý	4,76	hyg. závadnosť

(zdroj: https://www.shmu.sk/File/Hydrologia/Vodohospodarska_bilancia/VHB_kvantita_PzV/KnPzV_2020_VHB)

Podľa nariadenia vlády SR č. 452/2019 Z.z., patria kvartérne podzemné vody fluvialných náplavov Chotčianky do útvaru kvartérnych sedimentov SK1001400P „Medzizrnové podzemné vody kvartérnych náplavov horného toku Ondavy a jej prítokov“. Útvar podzemnej vody SK1001400P je charakterizovaný medzizrnovou priepustnosťou. Na základe hodnotenia stavu podzemných vôd bol útvar klasifikovaný v dobrom kvantitatívnom stave a v zlom chemickom stave.

II.7. Fauna a flóra

Flóra:

Na základe fyto geografického členenia flóry Slovenska (Futák, 1980) patrí posudzované územie do oblasti západokarpatskej flóry (Carpathicum occidentale), obvodu východobeskydskej flóry (Beschidicum orientale), do fyto geografického okresu Východné Beskydy a podokresu Nízke Beskydy.

Súčasný stav vegetačného krytu katastrálneho územia je značne odlišný od prirodzeného, rekonštruovaného stavu. Takmer celé územie bolo v minulosti pokryté lesmi, tieto však boli na mnohých miestach vyklčované a premenené na lúky, pasienky, ornú pôdu a zastavané územia. Mnohé fytoocenózy sa vytvárali ako náhradné spoločenstvá.

Z pôvodného vegetačného krytu sa zachovali:

- komplexy prirodzených podhorských lužných lesných spoločenstiev pozdĺž vodných tokov a potokov. Brehové porasty lemujúce tok Chotčianky dosahujú rôznu šírku a sú významnými ekostabilizujúcimi prvkami. V druhej skladbe stromového poschodia dominujú vrby, jelše s prímiesou čerešne, lipy, hrabu či brezy.
- súvislý lesný komplex v SV časti k.ú. (lokalita Dolinky), v rámci ktorého sa vyskytuje aj biotop európskeho významu Ls 5.1 bukové a jedľovo – bukové kvetnaté lesy (9163).

Plošne sú v území výrazne zastúpené veľkoblukové orné pôdy so segetálnou vegetáciou. V dôsledku rozsiahlych melioračných a regulačných zásahov však došlo miestami k ubúdaniu

prirodzených trávnatých porastov resp. sa rozšírili plochy kultúrnych siatych lúk a trvalých trávnych porastov so zmenenou floristickou skladbou.

Na ruderalných plochách okolo sídiel, poľnohospodárskych a priemyselných areálov sú zastúpené burinné spoločenstvá s dominanciou vratiča obyčajného (*Tanacetum vulgare*), paliny obyčajnej (*Artemisia vulgaris*), mrlíka (*Chenopodium sp.*) a i..

Zastúpenie tu majú aj bylinné ruderalne, mierne nitrofilné spoločenstvá na poloprirodzených až antropogénnych stanovištiach.

V priamo posudzovanom území areálu farmy BROVA s.r.o. môžeme podľa katalógu biotopov Slovenska (*Stanová, Valachovič, 2002*) vyčleniť tieto biotopy:

Ruderalne biotopy:

Bylinné antropogénne nitrofilné lemové spoločenstvá vyskytujúce sa na antropicky ovplyvnených plochách v okolí hospodárskych budov farmy a pozdĺž areálových komunikácií. Typické je vysoké zastúpenie z čeľade mrkvovitých. Druhové zloženie zaznamenané v areály farmy: kozonoha hostcová (*Aegopodium podagraria*), lipkavec obyčajný (*Galium aparine*), hluchavka biela (*Lamium alba*), štiavec alpský (*Rumex alpinus*), žihľava dvojdomá (*Urtica dioica*), bodliak poľný (*Carduus acanthoides*) a iné. Jedná sa o málo hodnotný biotop.

Biotopy národného a európskeho významu sa v území ovplyvnenom NČ nevyskytujú.

Fauna

Zoogeografické členenie

Podľa zoogeografického členenia územia (Čepelák, 1980) spadá územie do provincie Východné Karpaty, obvodu prechodného a nízkobeskydského okrsku.

Súčasnú druhovú zloženie živočíchov posudzovaného územia je sformované do týchto základných typov zoocenóz:

Zoocenóza poľnohospodárskych areálov – priamo dotknuté NČ

V tomto výrazne pozmenenom prostredí sa vyskytuje obmedzený počet druhov: myš domová (*Mus musculus*), hraboš poľný (*Microtus arvalis*), potkan obyčajný (*Ratus norvegicus*), krt podzemný (*Talpa europaea*), lastovička domová (*Hirundo rustica*), žltouchost domový (*Phoenicurus ochruros*) Ostatné druhy navštevujú daný priestor iba občasne.

V okolí farmy sa vyskytuje:

Zoocenóza lesa – porastov s nelesnou drevinovou vegetáciou

Súvislejšie plochy s nelesnou drevinovou vegetáciou okolo menších vodných tokov a na svahoch v okolí farmy. V tomto priestore je možné očakávať výskyt druhov: sýkorka veľká (*Parus major*), ďateľ malý (*Dendrocopos minor*), oriešok hnedý (*Troglodytes troglodytes*), myšiak lesný (*Buteo buteo*), hrdlička poľná (*Streptopelia turtur*), straka obyčajná (*Pica pica*), penica obyčajná (*Sylvia communis*), užovka hladká (*Natrix austriaca*), jašterica obyčajná (*Lacerta agilis*), kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), ropucha bradavičnatá (*Bufo bufo*), jež západoeurópsky (*Erinaceus europaeus*), krt podzemný (*Talpa europaea*), srnec hôrny (*Capreolus capreolus*), líška obyčajná (*Vulpes vulpes*) a iné.

Zoocenóza lúk a pasienkov

Charakterizujú ju hraboš poľný (*Microtus arvalis*), prhľaviar čiernohlavý (*Saxicola torquata*), stehlík konôpka (*Carduelis cannabina*), penica obyčajná (*Sylvia communis*), strnádka obyčajná (*Emberiza citrinella*), škovránok poľný (*Alauda arvensis*) a všetky druhy lesnej zoocenózy využívajúce lúky a pasienky ako potravinovú bázu.

Zoocenóza ornej pôdy

Dominantným druhom je tu hraboš poľný (*Microtus arvalis*). Ostatné druhy sú na túto zoocenózu viazané potravinovo.

II.8. Krajina- štruktúra krajiny, krajinný obraz, scenéria, ochrana

Súčasná krajinná štruktúra (SKŠ) predstavuje prepojený systém antropicko – biotických prvkov. Ich vzájomný pomer je toho času stabilizovaný. Prevýšenie antropického vplyvu nad biotickým má v posudzovanom území oveľa pomalší priebeh. Územie je prirodzene vyvážené.

Na posudzovanom území vyčleňujeme tieto jednotky súčasnej krajinej štruktúry:

- urbánna jednotka SKŠ: sídla-urbanizované plochy, doprava, poľnohospodárska výroba,

- poľnohospodárska jednotka SKŠ: zastavané územie
- prirodzená krajinno–ekologická jednotka SKŠ: prirodzené vodné toky, lúky, pasienky, rozptýlená stromová a krovitá zeleň,

Z predbežného hodnotenia SKŠ a krajiny vyplývajú pre k.ú. Chotča tieto závery:

- dominantnými prvkami v území sú: zástavba obce Chotča, areály farmy BROVA s.r.o., skládka odpadov Chotča, intenzívne využívané orné pôdy, v menšej miere lúky a pasienky, brehové porasty rieky Chotčianka a jej prítokov, rozptýlená zeleň a súvislé lesné porasty v severovýchodnej časti k.ú.
- ako najstabilnejšie sú hodnotené prirodzené krajinné prvky: súvislé lesné porasty v severovýchodnej časti k.ú., prirodzené koryto rieky Chotčianka a jej prítokov s jej brehovými porastmi
- pomerne stabilné sú málo narušené plochy lúk, pasienkov,
- najmenej stabilné sú plochy ovplyvnené antropogénnou činnosťou, zastavané územie a intenzívne využívané orné pôdy
- rozloha katastrálneho územia je 1180 ha s prevládajúcou rozlohou lesných porastov. Celková výmera poľnohospodárskej pôdy je 435 ha (orná pôda 258 ha, trvalo trávnaté porasty 177 ha), lesnej pôdy 443 ha a neplodnej plochy – ostatná 96 ha.

Z krajinárskeho hľadiska dominantným prvkom scenérie krajiny je zástavba obce Chotča, brehové porasty rieky Chotčianka, pasienkové, trávnaté lúčne plochy alebo poľnohospodársky využívaná pôda v alúviu a lesné celky na svahoch v SV časti k.ú..

Reálna krajinná štruktúra je znázornená na obr. č. 4.

II.9. Chránené územia podľa osobitných predpisov a ich ochranné pásma

Chránené územia vyhlásené podľa zákona č.543/2002 Z. z.:

Veľkoplošné chránené územia	- v území ovplyvnenom NČ sa nenachádzajú
Maloplošné chránené územia	- v území ovplyvnenom NČ sa nenachádzajú
Chránené stromy	- v území ovplyvnenom NČ sa nenachádzajú
Chránené vtáčie územia (CHVU)	- v území ovplyvnenom NČ sa nenachádzajú
Územia európskeho významu	- v území ovplyvnenom NČ sa nenachádzajú
Chránené stromy	- v území ovplyvnenom NČ sa nenachádzajú

Dotknuté územie nezasahuje do **chránených území a ich ochranných pásiem** definovaných podľa zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody, v území platí prvý (základný) stupeň ochrany prírody a krajiny.

V záujmovom území neboli mapované **biotopy európskeho a národného významu**.

Do územia priamo dotknutého navrhovanou činnosťou nezasahuje žiadne územie **sústavy**

Natura 2000. Najbližšie územie európskeho významu je:

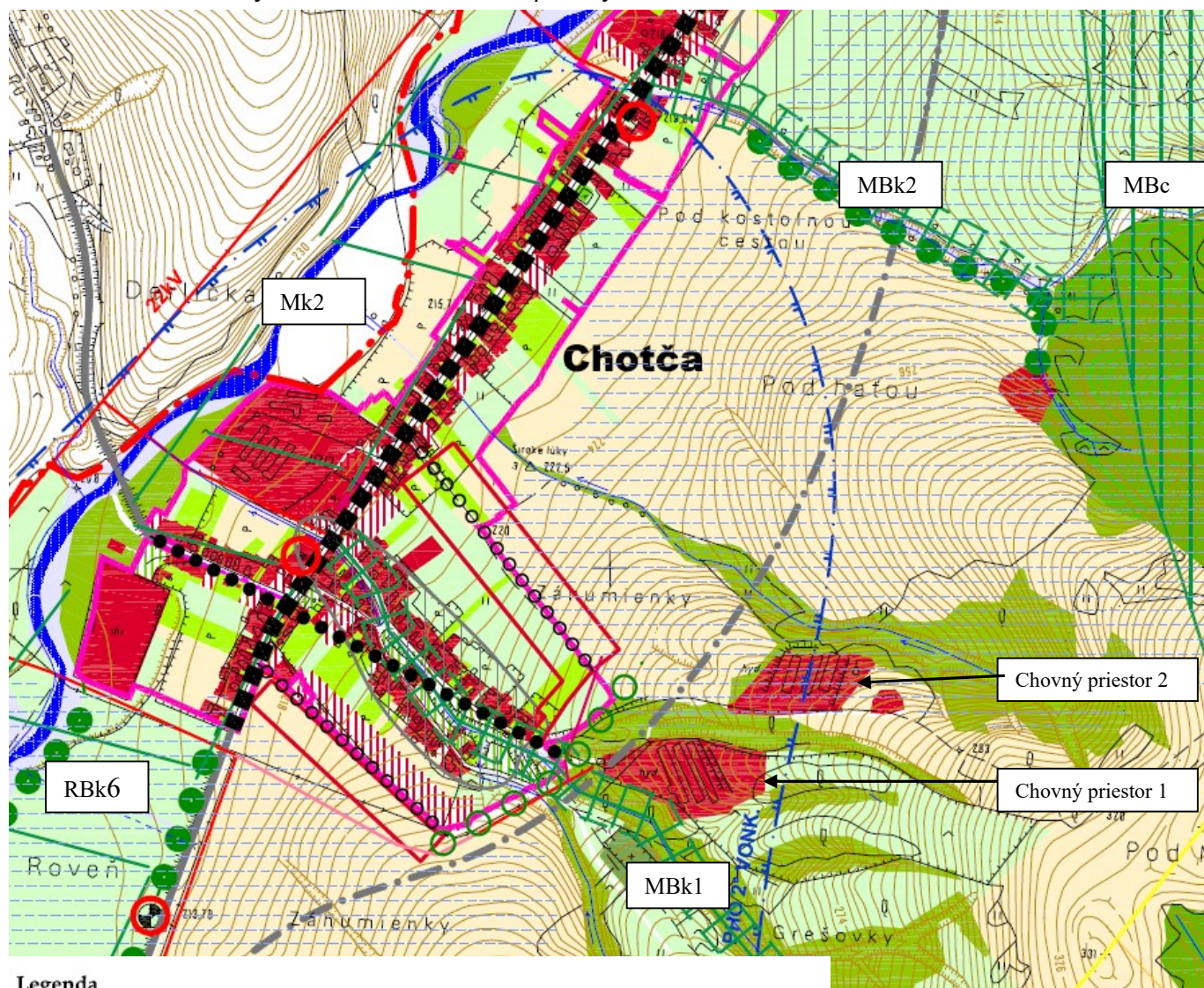
- územie európskeho významu Horný tok Ondavy (SKUEV0939) vzdialené cca 4,3 km západne od miesta NČ.
- chránené vtáčie územie Laborecká vrchovina (SKCHVU011) vzdialené cca 2,9 km severovýchodne od miesta NČ.

Chránené vodohospodárske oblasti – sa v území možného pôsobenia vplyvov z prevádzky farmy nenachádzajú.

Ložiská nerastných surovín – v území možného pôsobenia vplyvov z prevádzky farmy sa ložiská nerastných surovín nenachádzajú

Obr. č.4: Súčasná krajinná štruktúra, ochrana prírody, ÚSES

Legenda

Stav	Návrh	Výhľad	Stav	Návrh	Výhľad
Zastavaná plocha			Významné prírodné dominanty v krajine		
Plochy záhrad			Významné umelé dominanty v krajine		
Verejná zeleň			Významné krajinné pamorámy		
Clinton			Kultúrna pamiatka ÚZPF		
Orná pôda			Územia predpokladaných archeologických nálezov		
Lúky a pasienky			VVN a VN elektrorozvody		
Hospodárske lesy			Cestná komunikácia		
Ostatná pôda			Vodné toky a plochy		
Línová a izolačná zeleň			Vodohospodárska nádrž		
Regionálny biokoridor			Odvodnenie pozemkov		
Miestne blocentrá			Pásmo hygienickej ochrany		
Miestne biokoridory					

RBk 6 – regionálny biokoridor Chotčianka
 MBk1 – miestny biokoridor Kúty
 MBk2 – miestny biokoridor Radový potok
 MBc – Dolinky
 Mk2 – migračný koridor Chotčianka

II.10. Územný systém ekologickej stability

Umiestnenie prvkov ÚSES vo vzťahu k navrhovanej činnosti je znázornené na obr. č. 4.

V k.ú. Chotča sa nachádzajú tieto prvky RÚSES:

Regionálny biokoridor (Rbk)

- RBk6 Chotčianka (k. ú. Stropkov, Chotča a ďalšie k. ú.) – potok s brehovými porastami

Na miestnej úrovni sú v rámci Územného plánu obce Chotča definované tieto prvky ÚSES

- MBk1 Kút – potok so sprievodnou zeleňou, prepájajúci regionálne biocentrum Vojtovce s RBk Chotčianka
- MBk2 Radový potok – potok so sprievodnou zeleňou, prepájajúci miestne biocentrum Dolinky s RBk Chotčianka
- MBc Dolinky - je lesným komplexom drevinovým, bohatým vzhľadom k reliéfu, členitosti, hydrologickej sieti a charakteru lesných porastov, i okrajových prechodových zón najmä na zooložku.

Migračné koridory

- Chotčianka druhá vetva migračnej cesty vodného vtáctva až ku hranici s Poľskom (Mk 2)

Koeficient ekologickej stability k.ú. je 3,14 – čo znamená územie s prevahou prírodných prvkov, ktoré však v rámci k.ú. sú rozmiestnené nerovnomerne.

V rámci R-ÚSES okresu Stropkov (2012) bol ako zoologická genofondová plocha vyčlenený aj priestor (plocha) – Chotčianka (k.u. Stropkov, Duplín, Krušinec, Chotča, Bukovce, Makovce, Staškovce, Vladiča). Rieka Chotčianka tvorí prirodzenú genofondovú plochu líniového tvaru vrátane miestami i plošne širších zostatkov pôvodného vrbovo-topoľového lužného lesa. Vodný tok Chotčianka tvorí hydrologickú os severnej a severovýchodnej časti okresu Stropkov. Obsadenosť zoocenóz Chotčianky je veľmi podobná obsadenosti na Ondave, rozdiely sa prejavujú v skutočnosti, že Chotčianka ma oproti Ondave podhorský charakter toku, čo sa čiastočne odráža v inej kvalite diverzity živočíšnych druhov. Ako genofondovú plochu živočíchov vyčleňujeme úsek Chotčianky od Vyšnej Vladiče po sútok s Ondavou. Chotčianka je prirodzenou genofondovou plochou množstva druhov mäkkýšov, mnohonôžok, stonožiek, pavúkov, chrobákov a motýľov (bezstavovce nie sú systematicky preskúmané).

II.11. Obyvateľstvo – demografické údaje, sídla, aktivity, infraštruktúra

Sídla:

Okres Stropkov: Podľa rozlohy (389 km²) sa okres Stropkov zaraďuje medzi malé okresy. Počtom obyvateľov je okres Stropkov tretí najmenší okres Slovenska. Sídla v okrese sú väčšinou malé, na území okresu rozmiestnené rovnomerne, v okresnom meste Stropkove žije viac ako polovica obyvateľov okresu.

Obec Chotča: V štruktúre osídlenia má obec Chotča funkciu obytnej obce. Administratívne patrí do okresu Stropkov a Prešovského kraja. Nachádza sa na cestnom koridore II/575 laboreckej rozvojovej osi Stropkov – Medzilaborce – Humenné. Stropkov so svojim spádovým územím, ako ťažisko osídlenia regionálneho významu, tzv. svídnicko-stropkovské ťažisko, je ekonomickým a turistickým centrom regiónu s väzbou na Košicko-Prešovské centrum, pohraničné a cezhraničné regióny. Vzdialenosť 4 km od mesta Stropkov určuje obci jasný charakter prímestskej obce..

Základné údaje o obci:

- rozloha: 10,58 km²
- nadmorská výška : 226 metrov nad morom
- prvá písomná zmienka : 1379
- počet obyvateľov: 631 (k 31.12.2021), v obci je v posledných rokoch mierny nárast obyvateľov
- obec leží v doline rovnomennej rieky Chotčianky. Mierne zvlhnený povrch chotára je pahorkatina.

Demografické údaje

Podľa výsledkov jednotlivých sčítaní obyvateľov je vývoj počtu obyvateľov v obci Chotča za posledných 20 rokov nasledovný:

Tabuľka č. 17: Údaje o demografickom vývoji v obci Chotča

Rok sčítania	Počet obyvateľov	Nárast + / pokles -
2002	576	
2007	556	- 20
2011	544	- 12
2017	627	+ 83
2021	631	+ 4

Zdroj: <https://datacube.statistics.sk/>

Tabuľka č. 18: Základné údaje o zmenách vo vekovej štruktúre obyvateľov obce za 10 rokov:

Rok	Počet trvalo byv. obyvateľov:			Veková štruktúra obyvateľov					
	celkom	muži	ženy	muži			ženy		
				0-14	15-64	65+	0-14	15-64	65+
2011	544	270	274	41	203	26	41	185	48
2021	631	302	329	53	205	44	54	211	64

Zdravotný stav obyvateľstva

Zdravotný stav obyvateľstva je výsledkom pôsobenia viacerých faktorov: sociálna situácia, životospráva, úroveň zdravotnej starostlivosti a vplyvy životného prostredia.

Základné ukazovatele zdravotného stavu obyvateľstva (stredná dĺžka života, celková úmrtnosť, štruktúra príčin smrti a počet ochorení) sa na území okresu Stropkov ako aj obce Chotča nevymykajú z celoslovenského trendu. Najčastejšími ochoreniami a príčinami smrti sú kardiovaskulárne a nádorové ochorenia.

Tabuľka č. 19: Základné ukazovatele zdravotného stavu pre obec Chotča:

Ukazovateľ:	Muži	Ženy
Stredná dĺžka života v rokoch	67,01 - 68	> 78
Úmrtnosť na choroby obehovej sústavy v r. 1996 - 2000 (počet na 100 000)	661-750	501-600
Úmrtnosť na choroby dýchacej sústavy v r. 1996 - 2000 (počet na 100 000)	61 - 75	< 26
Úmrtnosť na choroby tráviacej sústavy v r. 1996 - 2000 (počet na 100 000)	31 - 45	< 16

Sociálna infraštruktúra a občianske vybavenie:

V obci sa nachádzajú len základné zariadenia občianskej vybavenosti – Obecný úrad, Kultúrno-spoločenská sála, pošta, 3 predajne potravín a rozličného tovaru, 1 pohostinské zariadenie, gréckokatolícky a pravoslávny kostol, Dom smútku, Materská a Základná škola 1. – 4. ročník, hasičská zbrojnica, posilňovňa a knižnica. Ich rozsah, čo do štruktúry a veľkosti, je redukovaný vzhľadom na blízkosť mesta Stropkov. Veľmi vhodné je umiestnenie budov vybavenosti v centrálnej polohe obce. Územný plán navrhuje dotvorenie centra obce ešte dvomi polyfunkčnými budovami určenými na bývanie a na komerčnú vybavenosť a služby.

Ostatná občianska vybavenosť je zabezpečená v mestách Stropkov a Svidník.

Podľa Programu odpadového hospodárstva sa zberom komunálneho odpadu a separovaným zberom na území obce zaoberá a zber realizuje Služba m.p. Stropkov. Odpad je vyvážený na riadenú skládku TKO mesta Stropkov, ktorá sa nachádza na území katastra obce Chotča.

Rekreácia a cestovný ruch:

Pre cestovný ruch a rekreáciu, je územie obce Chotča zaujímavé z hľadiska prírodného charakteru prostredia – lesný komplex Dolinky. Možnosti rekreačného využívania potenciálu obce ponúka zaujímavý krajinný priestor lesného masívu v severovýchodnej časti katastrálneho územia obce s prepojením na obce Bukovce a Veľkrop. Vzhľadom k prírodným hodnotám sú tieto priestory vhodné na cykloturistiku a nenáročnú pešiu turistiku.

Cez obec prechádza regionálna cyklotrasa idúca v trase regionálnej cesty II/575 Stropkov – Medzilaborce.

V blízkom okolí obce je viacero turisticky atraktívnych miest: vodná nádrž Domaša, priesmyk Dukla, múzeum Andyho Varhola a v neposlednom rade drevené kostolíky východného obradu - Šemetkovce, Ladomirová, atď.

V južnej časti obce sa nachádza športový areál, kde okrem futbalového ihriska s tribúnou a sociálnym zázemím sa nachádza volejbalové ihrisko a zimné prírodné klzisko. V tendre doplnenia športových plôch v tomto areáli pokračuje aj územný plán obce. Areál doplnením zariadení sa povýši na športovo-rekreačný areál. Ďalšie telovýchovné plochy budú vybudované v areáli ZŠ a MŠ.

Priemyselná výroba

V bezprostrednej väzbe na zastavané územie obce Chotča sa nachádza nefunkčný poľnohospodársky dvor, dnes však využívaný na priemyselnú výrobu. Typ zástavby obce umožňuje fungovanie drobných remeselných (živnostenských) prevádzok v obytnej zástavbe, tá však nesmie byť hygienicky rušivá. Na východnej strane sa nachádzajú dva areály pre chov hydiny (posudzovaná farma). V katastri obce je aj registrovaná skládka TKO, slúžiaca pre 30 obcí. V jej tesnej blízkosti je funkčný areál Podielníckeho družstva Ondava zo Stropkova

Väčšie priemyselné podniky, poskytujúce možnosť zamestnania sa nachádzajú v meste Stropkov, kde je priemysel zastúpený prevádzkami elektrotechnického a strojárkeho priemyslu, drevovýroby, ďalej sa tam nachádzajú skladové a obchodné priestory.

Poľnohospodárstvo

Poľnohospodárske pozemky v katastri obce Chotča má v užívaní Podielnícke družstvo Ondava Stropkov. Družstvo spravuje poľnohospodársku pôdu so zameraním na produkciu krmovín, kukurice, obilnín a technických plodín.

V rámci živočíšnej výroby je to najmä:

- hospodársky dvor v lokalite Blednica s chovom 520 ks dojníc, ktorý sa nachádza pri príjazde do katastrálneho územia obce
- posudzovaná farma na chov hydiny – bojlerové kurčatá vo vlastníctve firmy Brova, s

Vodné hospodárstvo

Obec Chotča má vybudovaný obecný vodovod. Obyvatelia sú zásobovaní pitnou vodou z verejného vodovodu napojením na rozvodnú vodovodnú sieť. Ako vodný zdroj slúžia dva vrty. Z vrtovej voda čerpaná cez výtlačné potrubie do vodojemu 150 m³. Z vodojemu je voda cez zásobné potrubie DN 150 privedená k odberateľom. Cez vodovodné prípojky sú napojení jednotliví odberatelia pitnej vody. Obecný vodovod je správe obce.

Energetika:

Obec Chotča je napojená na **elektrickú energiu** z prepojovacieho VN-22kV vedenia medzi linky č.504 a č.514, ktoré prechádza východnou časťou katastra obce. Z VN-22kV vedenia sú napojené prípojkou trafostanice 22kV/400V TS-1(160 kVA), TS-2 (160 kVA) a 3 trafostanice TS-PD (farma hydiny 250 kVA, píla 50 kVA, senník 400 kVA). V rámci územného plánu obce sa navrhuje ponechať jestvujúce trafostanice TS-1, TS-2 a 3x TS-PD vrátane ich VN-22kV prípojok.

Obec Chotča je zásobovaná **plynom** stredotlakovým plynovodom /STL/ s PN do 300 kPa.

II.12. Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti

Počiatky Chotče súvisia s dejinami Stročina a jeho panstva. K tomuto panstvu až do roku 1379 patrilo územie a dediny od Chotčianky, ktorá bola zároveň chotárskou hranicou Stropkova a Chotče, až po dedinu Dubová a hranice s Poľskom. Je to takmer celé územie okresu Svidník v hraniciach do roku 1960.

V Ústrednom zozname pamiatkového fondu v registri nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok sú evidované kultúrne pamiatky:

- prícestná kaplnka (parcela č. 361 – č. ÚZPF 10371/0) jednoduchá barokovo-klasicistická stavba s obdĺžnikovým pôdorysom a polkruhovým uzáverom z 1. polovice 19. storočia v priečelí so štítom
- prícestná kaplnka (parcela č. 362 - č. ÚZPF 10372/0) jednoduchá barokovo-klasicistická stavba s obdĺžnikovým pôdorysom a polkruhovým uzáverom z 1. polovice 19. storočia, priečelie má skosené nárožie

II.13. Archeologické náleziská

Ako územia s predpokladanými archeologickými nálezmi sú určené: -

- historické jadro obce – prvá písomná zmienka z roku 1379
- poloha Pahorik – na pravom brehu ľavostranného prítoku Chotčianky – keramické a bronzové predmety – sídlisko z doby bronzovej.

II.14. Paleontologické náleziská a významné geologické útvary

V dotknutom území nie sú evidované paleontologické náleziská a nenachádzajú sa tu ani významné geologické útvary.

II.15. Charakteristika existujúcich zdrojov znečistenia životného prostredia a ich vplyv na životné prostredie

Okres Stropkov je zaradený medzi okresy s miernou záťažou stresovými faktormi a stredne veľkým zastúpením ekologicky významných prvkov.

Katastrálne územie obce Chotča patrí medzi územia s minimálnym pôsobením antropogénnych stresových faktorov. Environmentálne riziko vyplývajúce zo znečistenia abiotickými zložkami je nízke resp. v údolí Chotčianky (zastavané územie obce) stredné. (Zdroj: Atlas krajiny SR <https://app.sazp.sk/atlassr/>).

Zdroje znečistenia pôdy, vôd a horninového prostredia

Rizikové faktory pre horninové prostredie sa viažu na priemyselné podniky, poľnohospodárske areály, intenzívne obrábanú pôdu a väčšie skládky odpadu.

Hlavnými, málo významnými, zdrojmi znečistenia na území obce sú odpadové splaškové vody a poľnohospodárska činnosť (aplikácia rôznych ochranných látok a priemyselných živín do pôdy).

V prípade nedodržania prevádzkových predpisov, môžu byť významnejšími zdrojmi znečistenia priemyselné a poľnohospodárske areály, medzi ktoré zaraďujeme aj posudzovanú farmu hydiny a najmä skládka pre nie nebezpečný odpad.

Zdroje znečistenia ovzdušia:

V rámci obce Chotča je ako veľký zdroj znečistenia ovzdušia evidovaná posudzovaná farma na chov hydiny - (Kategória. 6.12.1.c) Chov hospodárskych zvierat s projektovaným počtom chovných miest hydiny viac ako 40 000. K redukcii emisií z tohto zdroja znečistenia ovzdušia prispieva uplatňovanie BAT techník v chove. Podľa ročných výkazov o zdroji znečistenia – chov hydiny bolo v roku 2021 na farme vyprodukovaných celkovo 8,37 t znečisťujúcich látok a v roku 2022 to bolo celkovo 8,561 t znečisťujúcich látok.

Emisie zo stredných a malých zdrojov znečisťovania ovzdušia majú oproti predchádzajúcim rokom klesajúcu tendenciu. K redukcii došlo najmä vplyvom zmeny používaného vykurovacieho paliva na zemný plyn. Ďalším významným líniovým zdrojom znečistenia ovzdušia na území obce Chotča je tranzitná doprava po ceste I/15.

Hluková záťaž prostredia

Výrazný zdroj hlukovej záťaže v k.ú. Chotča v otvorenej krajine i pre obyvateľstvo v priamej závislosti od intenzity dopravy, predstavuje predovšetkým cesta II/575. Zdrojom hlukovej záťaže v obci môžu byť i sporadické prejazdy ťažkej poľnohospodárskej techniky i nákladných automobilov prepravujúcich vyťaženú drevnú hmotu, príp. stavebné stroje.

Žiarenie z prírodných zdrojov a radónové riziko

Prevažná časť katastrálneho územia Chotča sa nachádza v území, kde je stredné radónové riziko (<https://apl.geology.sk/radiol/>).

II.16. Komplexné zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov

Zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov v území je dané ako plošné vyjadrenie kumulácie stresových faktorov na jednotlivých plochách resp. prekročenie povolených limitov niektorého zo sledovaných stresových faktorov v území.

Plošným vyjadrením súčasných environmentálnych problémov dostaneme celkový obraz zaťaženia záujmového územia.

Z mapovaných stresových faktorov sú v území najvýraznejšie:

- nerovnomerné využívanie krajiny: aj keď v katastrálnom území obce je výmera lesnej a poľnohospodárskej pôdy takmer vyrovnaná, nevyhovujúce je nevyvážené rozmiestnenie týchto

typov krajiny. Celá údolná časť k.ú. je odlesnená a premenená na poľnohospodársku pôdu a čiastočne na zástavbu. Na poľnohospodárskej pôde prevládajú súvislé bloky ornej pôdy čiastočne ohrozené vodnou eróziou. Prírodné lesné porasty sú sústredené do jedného celku v severovýchodnej časti k.ú.

- ďalším problémom z hľadiska životného prostredia je chýbajúca resp. narušená pobrežná vegetácia vodných tokov, ochranné a líniové porasty oddeľujúce obytné prostredie od stresových prvkov (cesta II/575, poľnohospodárske a priemyselné areály), ako aj celkovo pomerne nízke množstvo drevinovej vegetácie v obci
- hluk a prašnosť z cestnej komunikácie II/575

Na elimináciu negatívneho pôsobenia týchto stresových faktorov sú v ÚPN obce navrhnuté opatrenia:

- Areál farmy na chov hydiny z hygienických dôvodov treba od obce oddeliť zeleným pásom, ktorý zníži riziko znečistenia ovzdušia a hluku. *Toto opatrenie je účelné realizovať iba vo vzťahu k chovnému priestoru 2, nakoľko chovný priestor 1 je od zástavby obce prirodzene oddelený súvislým porastom drevín okolo potoka Kút a jeho bezmenného pravostranného prítoku dosahujúcim šírku 30-60 m.*
- Podporovať zmenu spôsobu využívania poľnohospodárskeho pôdneho fondu zatravnovaním ornej pôdy ohrozenej vodnou eróziou,
- Neproduktívne a nevyužiteľné poľnohospodárske pozemky zalesňovať a pri zalesňovaní využívať pôvodné (domáce) druhy drevín,
- Dosadba chýbajúcej pobrežnej vegetácie, ochranných a líniových porastov
- Podľa šírkových pomerov vysadiť pozdĺž komunikácií a miestnych vodných tokov sprievodnú líniovú zeleň

II.17. Celková kvalita životného prostredia – syntéza pozitívnych a negatívnych faktorov

Prevažná časť dotknutého územia predstavuje prírodné prostredie poznačené nevyváženým rozmiestnením stresových a pozitívnych prvkov krajiny.

Vplyvy rozvoja zástavby obce a intenzívnej poľnohospodárskej činnosti sú výrazné najmä v alúviu Chotčianky a prilahlé svahy s menším sklonom, ktorý umožňuje poľnohospodárske obrábanie pôdy.

Podiel a najmä významnosť pôsobenia stresových faktorov je pomerne nízka a priestorovo obmedzená na malé územie, mimo pôsobenia negatívnych vplyvov z dopravy po ceste II/575, ktoré je vedená priamo cez zastavané územie obce. Predpoklad výstavby preložky tejto cesty mimo, resp. na okraj zastavaného územia obce je časovo ťažko odhadnúť.

Pozitívne prvky krajiny (súvislý lesný komplex severovýchodnej časti k.ú. a prirodzené koryto rieky Chotčianka a jej prítokov s čiastočne zachovalými brehovými porastmi) dostatočne kompenzujú pôsobenie stresových faktorov v území.

Po postupnej realizácii opatrení v oblasti životného prostredia navrhnutých v ÚPN obce Chotča, sa očakáva ďalšie zmiernenie pôsobenia stresových faktorov a to najmä v obytnom prostredí.

Aj napriek nevyváženému charakteru využívania krajiny, je katastrálne územie obce Chotča možné celkovo hodnotiť ako územie so strednou ekologickou stabilitou a kvalitou životného prostredia.

II.18. Posúdenie očakávaného vývoja územia, ak by sa navrhovaná činnosť nerealizovala

Nulový variant – stav, ktorý by nastal ak by sa navrhovaná činnosť neuskutočnila.

V rámci posudzovanej činnosti je oddelenie a porovnanie nulového variantu s realizačným variantom dosť špecifické a to najmä vzhľadom na skutočnosť, že:

- predmetom posudzovania je už realizovaná činnosť, ktorá je na danom mieste v prevádzke od 80-tých rokov 20. storočia (*posúdenie vývoja územia ak by sa činnosť nerealizovala je v tomto prípade veľmi problematické, keďže nie sú dostupné údaje o pôvodnom stave územia*)
- intenzívna živočíšna výroba, bola na danej prevádzke realizovaná od jej vzniku pôvodne ako zariadenie na chov nosníc a kurčiat. Od začiatku roku 1994 sa na farme vykonáva odchov brojlerov s celkovou možnou kapacitou 670 000 ks ročne, reálne ja vykonávaný odchov do 500 000 ks ročne.
- v rámci pokračovania prevádzky sa nenavrhujú zmeny v kapacite a spôsobe chovu, ako ani stavebnotechnické a technologické zmeny

Vzhľadom na vyššie uvedené nie je možné posúdiť stav, ktorý by nastal ak by sa navrhovaná činnosť nerealizovala. Je možné iba predpokladať, že pred výstavbou farmy boli pozemky využívané ako pasienky, príp. ostatné plochy. Či by v priebehu posledných 30-40 rokov boli naďalej využívané na

tento účel, alebo by na danom mieste došlo k inej výstavbe, napr. rozšíreniu obytnej zástavby obce, je iba hypotetické uvažovanie, bez reálnych podkladov.

V tomto prípade je nulový variant možno chápať skôr ako stav, ktorý by nastal ak by sa v navrhovanej činnosti nepokračovalo.

V prípade ak nebude povolená ďalšia prevádzka navrhovanej činnosti, môže dôjsť k viacerým možnostiam vo využívaní územia (jestvujúceho areálu farmy):

- Dôjde k postupnému chátraniu objektov, bez ich ďalšieho využitia. Tento stav by predstavoval najhoršie riešenie, nakoľko pri postupnom rozpade budov nie je možné určiť dopady na životné prostredie – znečistenie horninového prostredia, povrchových a podzemných vôd zo postupného rozkladu zabudovaných materiálov. Dôjde k negatívnemu ovplyvneniu zamestnanosti v oblasti. Prestanú pôsobiť vplyvy jestvujúcej prevádzky na obytné prostredie obce (emisie, občasná doprava, zápach), ktoré však na základe skúsenosti z dlhodobej prevádzky farmy zaťažovali obytné prostredie obce iba minimálne.
- Využitie areálu farmy na chov iných hospodárskych zvierat, čo si vyžiada čiastočné stavebné zmeny a zmeny technológií. Pôsobenie negatívnych vplyvov z tejto prípadnej zmeny nie je možné posúdiť. Vzhľadom na to, že objekty sú stavebne a technologicky vybavené na chov kurčiat by bola akákoľvek zmena ich využitia neúčelná a ekonomicky nákladná.
- Dôjde k zmene využitia areálu na iný účel, napr. skladové priestory, priemyselná výroba. Pri nižšom priemyselnom potenciály danej oblasti je táto možnosť a to najmä vzhľadom na predpokladané vyššie náklady na prestavbu málo pravdepodobná. Pôsobenie negatívnych vplyvov z tejto prípadnej zmeny nie je možné posúdiť.
- Dôjde k ukončeniu prevádzky a demolácií objektov. V tomto prípade môže byť dané územie určené na iný druh zástavby, resp. ostatne nevyužívané ako ostatná plocha s postupným vývojom sukcesných spoločenstiev. Aj v tomto prípade prestanú pôsobiť vplyvy z jestvujúcej prevádzky a mierne sa negatívne ovplyvní zamestnanosť v danej oblasti.

II.19. Súlad navrhovanej činnosti s platnou územnoplánovacou dokumentáciou

Územný plán Prešovského samosprávneho kraja:

Všeobecne záväzne nariadenie (VZN) Prešovského samosprávneho kraja č. 77/2019, ktorým sa vyhlasuje záväzná časť Územného plánu Prešovského samosprávneho kraja 2019. Navrhovaná činnosť nie je v rozpore so záväznými regulatívmi územného rozvoja Prešovského samosprávneho kraja.

Umiestnenia a ďalšie prevádzkovanie farmy na chov hydiny je v súlade s týmito regulatívmi záväznej časti ÚPN PSK:

5. V oblasti dopravy
  - 5.3. chrániť koridory ciest I., II. a vybraných úsekov III. triedy, ich preložiek a úprav vrátane prejazdnych úsekov dotknutými sídlami na:
    - 5.3.22 ceste II/575 Stropkov - Havaj - Krásny Brod - Medzilaborce - Palota s územnou rezervou na obchvaty sídiel Chotča, Bukovce, Makovce a Havaj,

Umiestnenie areálu farmy rešpektuje navrhovanú trasu obchvatu obce Chotča, ktorý čiastočne zasahuje do areálu farmy na jej západnom okraji. Podľa koncepčného návrhu obchvatu cesty II/575 môže byť tento v kolízii s týmito objektami farmy (*pozri prílohu č. 1 a obrázok č.1 na str. 24*):

5. Bývalý objekt vrátnice – bez využitia
6. Bývalý objekt vrátnice – bez využitia
11. Stanovište dieselagregátu – pravdepodobne bude nutné jeho preloženie, čo však bude možné posúdiť až pri podrobnejšom spracovaní projektu obchvatu cesty II/575

Územný plán obce Chotča:

Schválený Obecným zastupiteľstvom obce Chotča uznesením č. 94/2008 zo dňa 29.9.2008.

V rámci územného plánu je plocha umiestnenia jestvujúcej prevádzky farmy na chov hydiny vyčlenená:

- ako plocha zariadení poľnohospodárskej výroby (Po)
- budovy nachádzajúce sa v areály farmy sú definované ako objekty výroby a skladov.

Umiestnenia a ďalšie prevádzkovanie farmy na chov hydiny je v súlade s týmito zásadami a regulatívmi rozvoja obce určenými v Záväznej časti ÚPN obce Chotča:

I. Regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využívania územia

- 1.1. Regulatívy priestorového usporiadania:
  - 1.1.2 Rešpektovať jestvujúce funkčné zónovanie, nové priestory pre jednotlivé funkcie riešiť v nadväznosti na jestvujúce funkčné plochy
- 1.2. Regulatívy funkčného využívania územia
  - 1.2.2.1 Podporovať v záujme trvalej udržateľnosti malé a stredné podnikanie

II. Podmienky a intenzita využitia jednotlivých plôch

- 2.7 Plochy poľnohospodárskej výroby Po
  - 2.7.1 pre objekty poľnohospodárskej výroby živočíšnej aj rastlinnej
  - 2.7.2 Prípustné využitie
    - objekty poľnohospodárskej výroby živočíšnej aj rastlinnej
    - skladové poľnohospodárske objekty
    - opravárenské a údržbárske základne a dielne
    - skladové poľnohospodárske objekty
  - 2.7.3 Obmedzujúce využitie
    - služobné byty pre správcov zariadení
    - čerpacie stanice pohonných hmôt neverejného charakteru
    - malé výrobné zariadenia nepoľnohospodárskeho charakteru
  - 2.7.4 Zakazujúce využitie
    - objekty určené na skladovanie a spracovanie toxického, výbušného a rádioaktívneho materiálu

Zároveň prevádzka farmy na chov hydiny nie je v rozpore s ostatnými zásadami a záväznými regulatívmi ÚPN obce Chotča.

Prepojenie s ostatnými plánovanými a realizovanými činnosťami v dotknutom území

Prepojenie so známymi plánovanými činnosťami v území:

Pokračovanie v jestvujúcej prevádzke nie je ovplyvnené so žiadnymi plánovanými činnosťami v území.

Plánovaná preložka cesty II/575 v kategórii C9,5/60 v mieste obchvatu obce Chotča je navrhovaná na západnom okraji areálu farmy, pričom môže okrajovo zasiahnuť aj do areálu farmy a iniciovať demoláciu objektu č. 5 a 6 – bývalý objekt vrátnice (v súčasnosti bez využitia) príp. aj premiestnenie stanovišťa náhradného zdroja elektrickej energie. Umiestnenie navrhovanej preložky cesty vo vzťahu k areálu farmy je znázornené na *obr. č. 1 str. 24 – trasa preložky je na obrázku označená ako C9,5/60.*

Prepojenie s realizovanými činnosťami v území:

Prevádzka je napojená na všetky potrebné realizované inžinierske siete.

Prepojenie na príslušnú cestnú sieť:

Prevádzka bude tak ako doteraz napojená na dostupnú cestnú sieť v území, bez potreby prejazdu nákladných automobilov cez obytné územie obce Chotča.

III. HODNOTENIE PREDPOKLADANÝCH VPLYVOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA A ODHAD ICH VÝZNAMNOSTI

Nakoľko sa jedná o už realizovanú činnosť nevznikajú žiadne vplyvy súvisiace s fázou výstavby.

Vzhľadom na to, že sa jedná o jestvujúcu prevádzku, pri ktorej nedochádza k zmenám v systéme ani objeme chovu, sú pri identifikácii vplyvov použité referenčné údaje o výstupoch z jestvujúcej evidencie prevádzky – vyhodnotenie vplyvov jestvujúcej prevádzky a uvedený údaj o prípadnej zemne oproti súčasnému stavu.

III.1. Vplyv na obyvateľstvo - bez zmeny oproti súčasnému stavu

Farma je umiestnená cca 220 m od najbližšej obytnej budovy. Nákladná doprava je v súčasnosti realizovaná mimo resp. okrajom obytného územia obce.

Počet obyvateľov dotknutých vplyvmi NČ:

Podľa dostupných údajov žije v obci Chotča (stav k 31.12.2021) 631 obyvateľov.

Vplyvmi z NČ je dotknutá iba časť obyvateľov obce Chotča bývajúcich v priestore možného pôsobenia vplyvov zo samotnej prevádzky farmy a pri miestnej komunikácii označenej na obr. č. 1, str. 24 ako MK1, ktorá prepája areál farmy s cestou II/575.

Na základe posúdenia údajov o výstupoch z navrhovanej činnosti (jestvujúcej prevádzky farmy) bolo ako územie možného priameho pôsobenia vplyvov z tejto prevádzky vymedzené územie definované v ÚPN obce Chotča ako technické a hygienické ochranné pásmo vytýčené pre túto prevádzku vo vzdialenosti 150-250 m od chovných hál (pozri príloha č. 1. Mapa širších vzťahov). V tomto území sa nenachádzajú žiadne obytné budovy a taktiež sa s ich výstavbou podľa ÚPN obce nepočíta.

Pozdĺž miestnej komunikácie označenej ako MK1 sa v súčasnosti nachádza 5 rodinných domov (odhad 20 obyvateľov). Podľa návrhu ÚPN obce je pozdĺž tejto komunikácie (vrátane súčasnej zástavby) možná výstavba celkovo cca 42 rodinných domov (odhad 120 až 170 obyvateľov).

Predpokladané pôsobenie vplyvov na obyvateľov:

Za najvýznamnejšie vplyvy, ktoré môžu obťažovať obyvateľstvo v súvislosti s prevádzkou farmy sú:

- šírenie zápachu z prevádzky farmy, ktorého zdrojom je amoniak NH_3 , ktorý vzniká rozkladom hydínového trusu a následne uniká do ovzdušia pri vetraní hál a pri vývoze podstielky po ukončení chovného cyklu. Na zníženie emisií zápachu z chovu sa uplatňujú techniky BAT 3 a BAT 13, ktoré sú popísané v tabuľke č. 4 (str. 14) a tabuľke č. 16 (str. 29). Intenzívnejšie, krátkodobé a nepravidelné obťažovanie zápachom môžu pociťovať obyvatelia pri vývoze podstielky po ukončení chovného cyklu, ktoré sa vykonáva 5x ročne z každej haly. Prejazdy okolo obytného prostredia sú však veľmi krátke a preto ani toto šírenie zápachu nie je možné považovať za významný negatívny vplyv, nakoľko pôsobí krátkodobo a na obmedzenom území.

- šírenie hluku z prevádzky farmy, ktorého zdrojom sú stacionárne technologické zariadenia (ventilátory vetrania a ohrievania hál, čerpadlá) a mobilné zdroje hluku – nákladné vozidlá pri dovoze krmných zmesí, kurčiat a materiálov na podstielku a pri vývoze kurčiat a podstielky zmiešanej s trusom. Na zníženie emisií hluku sa uplatňujú techniky BAT 9 a 10, ktoré sú popísané v tabuľke č. 4 (str. 14) a tabuľke č. 15 (str. 29).

Šírenie hluku zo stacionárnych zdrojov (mimo dieselagregátu) je obmedzené hlavne na vnútorné prostredie hál a vo vonkajšom prostredí je sotva vnímateľné už pár metrov od hál.

Dieselagregát ako náhradný zdroj energie je umiestnený vo vonkajšom prostredí chovného priestoru 1, je vzdialený od najbližšej obytnej budovy cca 140 m, pričom v tomto priestore sa nachádza porast drevín okolo potoka Kút, ktorý vytvára prirodzenú izolačnú bariérou. Akustický tlak (hlučnosť) zariadenia je v závislosti od vzdialenosti od zdroja: 1m/103 dB (A); 7m/91 dB (A); 15m/87 v dB (A). Použitý tlmič hluku výfuku: 30 dB (A). Tento zdroj je v prevádzke iba nepravidelne.

Hluk z nákladnej automobilovej dopravy (10 nákladných automobilov mesačne, pričom denná intenzita nákladnej dopravy nepresahuje 3 vozidlá denne), ktorá je v súčasnosti smerovaná mimo resp. okrajom obytného územia obce nepredstavuje významný prínos hlukovej záťaže pre obyvateľstvo obce. Ani po kompletnej výstavbe rodinných domov okolo miestnej komunikácie MK1, sa nepredpokladá významné ovplyvnenie obyvateľov tejto ulice, a to aj s prihliadnutím na to, že realizácia nákladnej dopravy bude prebiehať iba v pracovných dňoch v dennej dobe, keď je väčšina obyvateľov v predproduktívnom a produktívnom veku mimo svojho bydliska. Hlavným zdrojom hluku z doprava je premávka na ceste II/575, ktorá je vedená priamo cez obytné územie obce.

- šírenie tepla z prevádzky farmy, ktorého zdrojom je teplý vzduch vypúšťaný do vonkajšieho prostredia cez ventilačný systém počas vetrania a chladenia vnútorného priestoru chovných hál. Vzduch na výstupe z haly dosahuje teploty 20-32 °C. Vzhľadom na vzdialenosť farmy od obytnej zóny nie je možné tento vplyv pociťovať v obytnom prostredí obce.

- šírenie prachu do vonkajšieho prostredia, ktorého zdrojom je prach z jednotlivých chovných hál, ktorý vzniká najmä pri suchej podstielke a pri doprave krmiva. Na zníženie emisií prachu sa uplatňujú techniky BAT 11, ktoré sú popísané v tabuľke č. 4 (str. 14) a tabuľke č. 16 (str. 29), vďaka čomu nie je šírenie prachu do prostredia mimo areál zaznamenávané. Vzhľadom na vzdialenosť farmy od obytnej zóny nie je možné tento vplyv pociťovať v obytnom prostredí obce.

V rámci doterajšej prevádzky neboli zaznamenané sťažnosti na obťažovanie zápachom, hlukom, teplom resp. pracom z chovu hydiny u citlivých receptorov.

Farma je vzdialená v dostatočnej vzdialenosti od obytného prostredia (min. 220 m), pričom medzi chovným priestorom 1 a zástavbou obce sa nachádza prirodzená izolačná bariéra tvorená súvislým

viacvrstvovým porastom drevín pozdĺž potoka Kúta a jeho bezmenného prítoku (*pozri príloha č. 3 – fotodokumentácia*).

Najbližšia chovná hala chovného priestoru 2 je vzdialená od jestvujúcej zástavby obce 360 m, pričom zástavba obce je pred možným pôsobením jej vplyvov taktiež čiastočne chránená brehovými porastmi bezmenného prítoku potoka Kút (*pozri príloha č. 3 – fotodokumentácia*). Pôsobenie vplyvov z prevádzky farmy – chovný priestor 2, vzhľadom na jestvujúce prirodzené bariéry je pravdepodobnejšie k navrhovanej zástavbe (*nová ulica v lokalite Záhumienky*) ako k jestvujúcej zástavbe obce. V priebehu rokov 2023-2024 plánuje navrhovateľ výsadbu izolačnej zelene pozdĺž oplotenia areálu smerom k navrhovanej zástavbe obce.

V prípade realizácie novej výstavby rodinných domov na južnom okraji obce, pozdĺž cesty vedúcej k farme, označenej na obr. č. 1 (*str. 24*) ako MK1 budú v budúcnosti v tejto obytnej časti obce pôsobiť mierne výraznejšie ako v ostávajúcej zástavbe. Ani v takomto prípade sa však nebude jednať o významný vplyv, nakoľko prejazdy cezo obytného prostredia budú časovo veľmi krátke, sporadické a obmedzené iba na dennú dobu. V rámci ÚPN obce je výstavba v tejto lokalite na úrovni návrhu a časť na úrovni výhľadu.

V ÚPN obce Chotča sa navrhuje výsadba izolačnej zelene medzi farmou a ostatnou zástavbou obce. Jej realizácia ešte viac zmierni pôsobenie uvedených vplyvov na obyvateľstvo. *Toto opatrenie je účelné realizovať iba vo vzťahu k chovnému priestoru 2, nakoľko chovný priestor 1 je od zástavby obce prirodzené oddelený súvislým porastom drevín okolo potoka Kút a jeho bezmenného pravostranného prítoku dosahujúcim šírku 30-60 m.*

V priestore medzi farmou a obytnou zástavbou obce sa výhľadovou navrhuje výstavba preložky cesty II/575, pri výstavbe ktorej je predpoklad výstavby protihlukovej steny smerom k zástavbe obce. Táto v budúcnosti vytvorí ďalšiu bariéru, ktoré ešte výraznejšie eliminuje možné pôsobenie negatívnych vplyvov z prevádzky farmy.

Hodnotenie zdravotných rizík:

Podľa uvedených údajov o výstupoch z prevádzky farmy, ako aj z posúdenia vplyvov na obyvateľstvo vyplýva, že v súvislosti s prevádzkou farmy nevzniká ohrozenie zdravia obyvateľov obce Chotča.

Hodnotenie zdravotných rizík pôsobiacich na zamestnancov farmy je vyhodnotené v rámci Prevádzkového poriadku, ktorého súčasťou je aj Posudok o riziku pri práci s biologickými faktormi.

- Na farme sa vyskytujú tieto biologické faktory: vírusy – vtáčia chrípka, parazity – trus. Klasifikácia biologického faktoru podľa §3 Nariadenia vlády SR č. 83/2013 Z.z. o ochrane zdravia zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou biologickými faktormi pri práci – biologické faktory 2. skupiny, ktoré môžu spôsobiť ochorenie ľudí a mohli by predstavovať nebezpečenstvo pre zamestnancov, ale nie je pravdepodobné, že sa ochorenie rozšíri v populácii, pričom obvykle je k dispozícii účinná profylaxia alebo liečba.
- Spoločnosť BROVA s.r.o. má pre farmu vypracovaný pracovný postup - technické kontrolné opatrenia na zníženie uvoľňovania biologických faktorov na pracovisku. Zvýšený výskyt biologických faktorov je v prípade výpadku elektrickej energie. Porucha je ihneď hlásená vedúcemu pracovníkovi, ide o okamžité zapnutie generátora, a tým sa biologické nebezpečenstvo úplne zníži. K uvoľňovaniu biologických faktorov dochádza po vyskladnení hydiny, čo je vyriešené tým, že podstielka je odstránená do 24 hodín po vyskladnení. Všetci pracovníci sú poučení pre prípad mimoriadnej udalosti - vypracovaný havarijný plán. Každý zamestnanec má vhodné osobné ochranné prostriedky a to gumové čičmy, gumové rukavice, rúška, respirátory, ochranné plášte.

Celý areál farmy je oplotený a v halách na vstupných chodbách sú výstražné značky oznamujúce výskyt biologických faktorov a značky nezamestnaným vstup zakázaný.

- Zamestnanci sú pravidelne preškolovalí s aktuálnymi právnymi normami týkajúcimi sa ochrany zdravia a bezpečnosti práce. Zároveň sú im poskytnuté informácie
  - o všetkých možných nebezpečenstvách pre zdravie a bezpečnosť.
  - o preventívnych a ochranných opatreniach na predchádzanie expozície vrátane dodržiavania bezpečných pracovných postupov a možných následkov z ich porušenia.
  - o hygienických požiadavkách.
  - o používaní osobných ochranných pracovných prostriedkov.
  - o postupoch, ktoré majú zamestnanci vykonať v prípade mimoriadnej udalosti a na jej predchádzanie.
  - v osobitných prípadoch o každej mimoriadnej udalosti, ktorá mohla mať za následok únik biologického faktora a o opatreniach, ktoré boli vykonané alebo majú byť vykonané na nápravu situácie.
  - o výskyte chorôb z povolania a pracovných úrazoch a ich príčinách.
  - o možnostiach zabezpečenia zdravotného dohľadu.

- o všetkých zmenách podmienok na pracovisku, pracovných postupoch, materiáloch, pracovných prostriedkoch.

Zamestnávateľ kontroluje dodržiavanie pravidelných lekárskeho prehliadok.

- Zamestnávateľ informuje a oboznamuje zamestnanca:
  - pred začatím práce s biologickými faktormi.
  - pri každej významnej zmene / pri novom riziku alebo zmenám rizika.
  - zamestnanec je informovaný minimálne 1 x ročne, s vyhotovením písomného záznamu.
- Poznatky o ochorení, ktoré poškodilo zdravie zamestnanca a ktoré priamo súvisí s jeho prácou: Spoločnosť BROVA s.r.o. sa na farme hydiny Chotča zaoberá chovom bojlerových kurčiat od roku 1994. Doteraz sa zatiaľ nevyskytli žiadne ochorenia, ktoré by poškodili zdravie zamestnancov a ktoré priamo súvisia s jeho prácou.

Na základe uvedeného je možné konštatovať, že na farme existujú zdravotné rizika biologického charakteru, ktoré môžu ohroziť zdravie zamestnancov. Pri dodržaní uvedených prevádzkových opatrení je riziko nízkej úrovne a v prípade ochorenia a jeho včasného podchytenia sú prípadne ochorenia dobre liečiteľné.

Sociálne a ekonomické dôsledky:

Jestvujúca prevádzka farmy hydiny, ako aj navrhované pokračovanie prevádzky má pozitívny vplyv na:

- zamestnanosť v oblasti vo forme trvalého zamestnávania siedmych pracovníkov
- ekonomický prínos pre obce vo forme miestnych a podielových daní

Prijateľnosť činnosti pre obec:

Na základe dlhoročných skúsenosti počas jestvujúcej prevádzky farmy neboli zo strany obce vznesené negatívne názory na ďalšiu prevádzku farmy. Areál farmy je zapracovaný do ÚPN obce bez požiadavky na prípadné ukončenie prevádzky. Jediná požiadavka vznesená v ÚPN sa týka výsadby izolačnej zelene na okraji areálu smerom k zástavbe obce.

III.2. Vplyv na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery

- bez zmeny oproti súčasnému stavu

Počas doterajšej prevádzky neboli zaznamenané nepriaznivé vplyvy na horninové prostredie a neočakáva sa ich pôsobenie ani pri pokračovaní v prevádzke podľa doterajších postupov.

Vzhľadom na charakter a stav navrhovanej činnosti (jestvujúca prevádzka bez stavebných a technologických zmien) sa nepredpokladajú počas ďalšej prevádzky žiadne negatívne vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geomorfologické pomery a nie je predpoklad pre vznik geodynamických javov.

Počas ďalšej prevádzky navrhovanej činnosti (pokračovaní v jestvujúcom spôsobe prevádzky) nebudú počas bežnej prevádzky produkované také látky, ktoré by spôsobili znečistenie horninového prostredia v dotknutej lokalite ani ho nijak inak ovplyvnili.

V prípade havárií, pri úniku ropných látok z obslužných strojov, je možné predpokladať negatívny vplyv vo forme dlhodobého znečistenia horninového prostredia na malom území odvíjajúci sa od množstva pohonných hmôt v nádrži.

III.3. Vplyvy na klimatické pomery a zraniteľnosť navrhovanej činnosti voči zmene klímy

- bez zmeny oproti súčasnému stavu

Navrhovaná činnosť predstavuje vo vzťahu k možným zmenám klímy, činnosť malého (bodového) rozsahu, ktorej vplyvy nemôžu ovplyvniť klimatické pomery v území.

V prípade pôsobenia klímy resp. jej zmien na navrhovanú činnosť je táto prevádzka hodnotená ako málo zraniteľná. Výkyvy počasia v priebehu roka alebo dlhšieho obdobia majú vplyv iba na potrebu nastavenia výkonu klimatizácie alebo vyhrievania chovných hál a teda priamo na spotrebu energií potrebných na prevádzku. V súvislosti so zmenou klímy (miernejšie zimy a teplejšie letá) sa míňa viac elektrickej energie na klimatizovanie chovných hál a menej zemného plynu na vykurovanie, nedochádza však k výrazným zmenám v celkovej spotrebe energií.

III.4. Vplyvy na ovzdušie - bez zmeny oproti súčasnému stavu

Počas ďalšej prevádzky navrhovanej činnosti nedôjde k významnejším zmenám v produkcii emisií v porovnaní so súčasným stavom. Farma je umiestnená v území málo zaťaženom emisiami. V prípade prijatia a zapracovania ďalších BAT techník dôjde k ďalšiemu zmierneniu vplyvov na ovzdušie.

Navrhovaná činnosť je podľa prílohy č. 1 k vyhláške Ministerstva životného prostredia SR č. 410/2012 Z.z., ktorou sa ustanovujú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší, veľkým zdrojom znečisťovania ovzdušia (Kategória. 6.12.1.c - Chov hospodárskych zvierat s projektovaným počtom chovných miest hydiny viac ako 40 000).

Zdrojom znečisťovania ovzdušia počas prevádzky navrhovanej činnosti je najmä produkcia amoniaku, dusíka a fosforu z chovu brojlerov. Tieto emisie sa do ovzdušia dostávajú vetraním chovných hál a pri manipulácii s hydínovým trusom zmiešaným s podstielkou na konci každého chovného cyklu.

Občasným zdrojom znečisťovania ovzdušia je spaľovanie nafty v dieselagregáte pri výpadku elektrickej energie alebo počas jeho testovania.

Dodržiavaním zavedených technologických postupov, nízko emisnej technológie pri ustajnení a kŕmení zvierat, rešpektovaním príslušných noriem a realizáciou navrhovaných opatrení sa intenzita týchto vplyvov významne znižuje. K redukcii emisií zo zdroja znečistenia ovzdušia – posudzovaná farma na chov hydiny prispieva uplatňovanie BAT techník v chove.

S vylučovaním amoniaku súvisí aj vznik a šírenie zápachu. Zápach môže vo väčšej miere zaťažovať okolie farmy najmä počas fázy vyskladnenia podstielky zmiešanej s trusom a jej vývoze na miesto zhodnotenia. Tieto vplyvy sú však obmedzené na malé územie a prípadné ovplyvnenie obytného prostredia závisí od smeru a sily vetra v čase vyskladnenia podstielky, ktoré sa v každej hale realizuje iba 5x ročne. Počas chovného cyklu je amoniak uvoľňovaný do ovzdušia postupne v malých dávkach prostredníctvom automatizovaného ventilačného systému, pričom v každej hale je umiestnených 5 ventilátorov (výstupov), ktoré zabezpečujú rozptyl amoniaku v prostredí areálu farmy. Zdroj zápachu sa najviac prejavuje vo vnútornom prostredí hál a v menšej miere v bezprostrednom okolí hál.

Počas doterajšej prevádzky neboli zaznamenané sťažnosti obyvateľov obce Chotča týkajúce sa obťažovania ich obytného prostredia zápachom alebo hlukom.

III.5. Vplyvy na vodné pomery - bez zmeny oproti súčasnému stavu

Ovplyvnenie povrchových vôd súvisí s ich otvorenosťou, dochádza tu k priamemu vnikaniu kontaminantov do tokov. Rozhodujúcim momentom sú kontakty tokov so znečisťujúcimi látkami. Okrem charakteru znečistenia významnú úlohu zohrávajú aj hydrologické parametre tokov. U tokov s vyššími prietokmi a prirodzeným korytom sa lepšie prejavujú samočistiace procesy.

Farma hydiny Chotča nie je v priamom kontakte s vodnými tokmi. Medzi chovným priestrom 1 a chovným priestorom 2 preteká vodný tok Kúty, ktorý je od chovných priestorov vzdialený 55 resp. 80 m a oddelený sprievodnou zeleňou, ktorá vytvára izolačnú zónu proti prípadnému znečisteniu toku v prípade havarijného úniku ropných látok z obslužných strojov, čo je však málo pravdepodobné.

K priamemu vypúšťaniu odpadových vôd z prevádzky do povrchových alebo podzemných vôd nedochádza. Odpadové vody z chovu hydiny nevznikajú. Odpadové vody splaškové sú zachytávané v žumpách a odvážané na likvidáciu externou organizáciou. Vody z povrchového odtoku sú odvádzané vsakovaním na voľný terén.

Na farme sa nezaobchádza so znečisťujúcimi látkami v takom množstve, aby bolo možné ohroziť kvalitu podzemných a povrchových vôd dotknutého územia.

V blízkosti farmy sa nenachádzajú evidované vodné zdroje pre odber podzemných vôd. Prevádzka a zásobovanie vodojemu nachádzajúceho sa východne nad chovným priestorom 2 nemôže byť prevádzkou farmy ohrozené ani v prípade vzniku havarijnej situácie.

V prípade havárií, pri úniku ropných látok z obslužných strojov, je možné predpokladať negatívny vplyv vo forme znečistenia horninového prostredia a následne podzemných vôd na malom území, rozsah znečistenia priamo súvisí s množstvom pohonných hmôt v nádrži. V prípade vzniku havárie je potrebná okamžitá sanácia, odstránenie kontaminovanej zeminy a horninového substrátu.

V prípade, že budú aj naďalej dodržiavané základné organizačné a technické opatrenia počas prevádzky farmy, je možné celkové vplyvy na povrchové a podzemné vody hodnotiť ako vplyv s charakterom rizika, náhody alebo so zanedbateľným príspevkom alebo dočasným pôsobením.

III.6. Vplyvy na pôdu - bez zmeny oproti súčasnému stavu

Pokračovanie v prevádzke navrhovanej činnosti si nevyžiada žiadne nové trvalé alebo dočasné zábery poľnohospodárskej pôdy, lesných pozemkov a ani iných plôch. Znečistenie pôdy počas pokračovania prevádzky sa nepredpokladá.

V prípade havárií, pri úniku ropných látok z obslužných strojov, je možné predpokladať negatívny vplyv vo forme znečistenia pôd v mieste úniku a to na malom území.

III.7. Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy - bez zmeny oproti súčasnému stavu

Lokalita, na ktorej je umiestnená farma je evidovaná ako zastavané plochy a nádvoria s výrazne pozmenenou biotou. Prevádzka navrhovanej činnosti bude naďalej prebiehať v oplotenom areály farmy v existujúcich chovných halách, na ploche, ktorá je dlhodobo využívaná na účely chovu hospodárskych zvierat. Pri pokračovaní navrhovanej činnosti sa nepredpokladá zmena v pôsobení súčasných vplyvov:

- zásah resp. ovplyvnenie súčasných biotopov vrátane fauny v mieste farmy (ruđerálne biotopy na antropický ovplyvnených plochách) → zanedbateľný negatívny vplyv súvisiaci so zachovaním jestvujúceho stavu, bez predpokladu k návratu hodnotnejších biotopov do územia farmy.
- chránené druhy rastlín - v areály farmy nebol zaznamenaný výskyt chránených druhov rastlín.
- chránené druhy živočíchov: Areál farmy môžu ako svoju potravinovú základňu, resp. na dočasný pobyt využívať niektoré druhy chránených živočíchov, ako napr. ropucha bradavičnatá (*Bufo bufo*), skokan hnedý (*Rana temporaria*), slepúch lámavý (*Anguis fragilis*), užovka hladká (*Natrix austriaca*), jašterica obyčajná (*Lacerta agilis*), jašterica múrová (*Lacerta muralis*) a viaceré druhy vtákov: sýkorka veľká (*Parus major*), straka obyčajná (*Pica pica*), penica obyčajná (*Sylvia communis*), lastovička domová (*Hirundo rustica*), žltouchost domový (*Phoenicurus ochruros*). Tieto živočichy si sa v danom prostredí pohybujú dlhodobo a prevádzka farmy nemá na nich negatívny vplyv.

III.8. Vplyvy na krajinu – štruktúru a využívanie krajiny, krajinný obraz

- bez zmeny oproti súčasnému stavu

Prevádzka navrhovanej činnosti bude naďalej prebiehať v oplotenom areály farmy v existujúcich chovných halách, na ploche, ktorá je dlhodobo využívaná na účely chovu hospodárskych zvierat. Pri pokračovaní navrhovanej činnosti sa nepredpokladá zmena v pôsobení súčasných vplyvov:

- ovplyvnenie štruktúry a využitia krajiny: bez zmeny, územie je dlhodobo využívané na chov hydiny
- zmeny krajinného obrazu: bez zmeny, jestvujúce objekty farmy sú v území viac ako 30 rokov

III.9. Vplyvy na biodiverzitu, chránené územia ich ochranné pásma

- bez zmeny oproti súčasnému

Navrhovaná činnosť priamo nezasahuje ani nepriamo neovplyvňuje jestvujúce príp. navrhované chránené územia definované podľa zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny, ako ani chránené územia vyhlásené podľa iných zákonov (napr. chránené vodohospodárske územia, chránené ložiskové územia).

Identifikácia stretov s najbližšími územiaми:

- *zásah alebo nepriame ovplyvnenie chránených území*: najbližšie chránené územie (Chránená krajinná oblasť Východné Karpaty) je vzdialené cca 17 km – bez vplyvu
- *zásah alebo nepriame ovplyvnenie významných genofondových plôch*: najbližšia zoologická genofondová plocha Chotčianka nemôže byť prevádzkou farmy vzhľadom na jej umiestnenie vo vzťahu ku genofondovej ploche ovplyvnená – bez vplyvu
- *zásah alebo nepriame ovplyvnenie územia európskeho významu*: najbližšie územie ÚEV Horný tok Ondavy je od farmy vzdialené cca 4,3 km a Chránené vtáčie územie Laborecká vrchovina cca 2,9 km – bez vplyvu

III.10. Vplyvy na územný systém ekologickej stability - bez zmeny oproti súčasnému stavu

- regionálny biokoridor Chotčianka je od farmy oddelený zástavbou obce – bez vplyvu
- miestne biocentrum Dolinky je od farmy vzdialené cca 600 m - bez vplyvu
- miestny biokoridor Kút sa nachádza južne od chovného priestoru 1, ktorý je oplotený a biokoridor priamo neovplyvňuje. Pod farmou biokoridor prechádza cez zastavané územie obce, kde je tok čiastočne regulovaný a funkčnosť biokoridoru je narušená

III.11. Vplyvy na urbánny komplex a využívanie zeme - bez zmeny oproti súčasnému stavu

Prevádzka navrhovanej činnosti bude naďalej prebiehať v oplotenom areály farmy v existujúcich chovných halách, na ploche, ktorá je dlhodobo využívaná a ÚPN obce určená na poľnohospodársku výrobu.

Pri pokračovaní v prevádzke nedôjde k obmedzeniu územného rozvoja obce ako ani k zmenám vo využívaní zeme.

Pre cestovný ruch a rekreáciu, je územie obce Chotča zaujímavé z hľadiska charakteru prostredia – lesný komplex Dolinky. Vzhľadom na umiestnenie farmy a územné pôsobenie vplyvov z jej prevádzky toto územie vhodné na rekreáciu nie je ovplyvnené.

Priemyselné objekty v obci Chotča sú umiestnené mimo pôsobenia vplyvov z prevádzky farmy.

Posudzovaná farma je objektom poľnohospodárskej živočíšnej výroby. Jej ďalšia prevádzka bude mať pozitívny vplyv na poľnohospodársku výrobu realizovanú spoločnosťou BROVA s.r.o., ktorá farmu prevádzkuje, ako aj na jej dodávateľov poľnohospodárskych produktov – slama na podstielku a krmivá.

III.12. Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky - bez zmeny oproti súčasnému stavu

- evidované kultúrne pamiatky sa nachádzajú mimo územia ovplyvneného prevádzkou farmy – bez vplyvu

III.13. Vplyvy na archeologické náleziská - bez zmeny oproti súčasnému stavu

- územia s predpokladanými archeologickými nálezmi (historické jadro obce a poloha Pahorik) sa nachádzajú mimo územia ovplyvneného prevádzkou farmy – bez vplyvu

III.14. Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické útvary

- bez zmeny oproti súčasnému stavu

- paleontologické lokality a významné geologické útvary nie sú v území evidované – bez vplyvu

III.15. Vplyvy na kultúrne hodnoty nehmotnej povahy - bez zmeny oproti súčasnému stavu

Vzhľadom na dlhodobú existenciu prevádzky farmy na chov hydiny v danej oblasti, ktorá sa stala súčasťou života obce, nebudú jej ďalšou prevádzkou ovplyvnené kultúrne hodnoty nehmotnej povahy udržiavané v obci.

III.16. Iné vplyvy - bez zmeny oproti súčasnému stavu

Mimo rizík popísaných v údajoch o výstupoch a vyhodnotení predpokladaných priamych a nepriamych vplyvov, nie sú známe žiadne ďalšie rizika súvisiace s ďalšou prevádzkou navrhovanej činnosti.

Riziko vzniku mimoriadnej udalosti vzhľadom na druh vykonávanej činnosti, ako aj doterajšie skúsenosti s prevádzkou je málo pravdepodobné a je eliminované použitými účinnými opatreniami ako sú správne skladovanie materiálu a surovín, kontrola stavu chovu, technológií a strojov na dennej báze

III.17. Priestorová syntéza vplyvov činnosti v území - bez zmeny oproti súčasnému stavu

Priestorová syntéza vplyvov navrhovanej činnosti v území je daná ako plošné vyjadrenie kumulácie súbežného pôsobenia vplyvov na jednotlivé zložky životného prostredia na jednotlivých lokalitách.

Predpokladaná antropogénna záťaž územia, jej vzťah k ekologickej únosnosti územia

V dotknutom území pôsobia v súčasnosti tieto významnejšie faktory degradujúce ekologickú únosnosť územia:

- ⇒ zástavba obce Chotča, ktorá predstavuje vidiecky typ osídlenia s nižšou antropogénnou záťažou
- ⇒ intenzívna rastlinná výroba v južnej a západnej časti katastrálneho územia obce Chotča
- ⇒ cesta II/575, ktorá je územím vedená cez zastavané územie obce
- ⇒ poľnohospodárske areály, vrátane posudzovanej farmy hydiny

⇒ skládka nie nebezpečných odpadov

Pri pokračovaní prevádzky NČ nedôjde k zmenám v antropogénnej záťaži územia – jestvujúca, dlhoročná prevádzka.

Priestorové rozloženie predpokladaných preťažených lokalít územia

Pri definovaní predpokladaných preťažených lokalít v dotknutom území je potrebné konštatovať, že súčasný stav a charakter využitia zeme v spojitosti s existujúcim stavom kvality životného prostredia nedáva predpoklad vzniku preťažených lokalít pri pokračovaní NČ. Stav v území ostane nezmenený.

Ako čiastočne preťažené územie je možné definovať obytnú časť obce v tesnej blízkosti po oboch stranách cesty II/575. Pokračovanie prevádzky NČ tento stav neovplyvní.

Priestorová syntéza pozitívnych vplyvov činnosti

Významnejšie pozitívne dopady navrhovanej činnosti sa neočakávajú. Ostane zachované pozitívne pôsobenie vplyvov súvisiacich so zamestnanosťou a ekonomickým prínosom pre obec vo forme miestnych daní. Oproti súčasnému stavu bez zmeny.

Z vykonaného hodnotenia jednotlivých vplyvov navrhovanej činnosti a z ich vzájomného spolupôsobenia vyplýva, že v území nepôsobia a pri ďalšej prevádzke sa nepredpokladajú také vplyvy, ktoré by mali za následok významné zhoršenie stavu životného prostredia a zdravia obyvateľov v záujmovom území oproti súčasnému stavu.

Na základe výsledkov hodnotenia sa žiadne závažné negatívne vplyvy navrhovanej činnosti nepredpokladajú.

Taktiež nie sú v území známe iné prevádzkované alebo navrhované činnosti, ktorých vplyvy by mohli v území kumulatívne pôsobiť s vplyvmi z prevádzky farmy hydiny.

III.18. Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi

V predchádzajúcich kapitolách boli identifikované a charakterizované všetky známe vplyvy na životné prostredie, ktoré boli identifikované počas doterajšej prevádzky a ich pôsobenie sa predpokladá v súvislosti s prevádzkou farmy hydiny Chotča aj naďalej.

V nasledujúcom texte sú najdôležitejšie z vplyvov zosumarizované a vyhodnotené z hľadiska ich významnosti. Pre hodnotenie významnosti vplyvov bola zvolená päťstupňová škála s nasledujúcimi charakteristikami, uplatňovanými rovnako pre negatívne ako aj pozitívne vplyvy:

- 0 nie je vplyv** (navrhovaná činnosť žiadnym spôsobom neovplyvní zložku životného prostredia, obyvateľstvo alebo využiteľnosť zeme, kultúrne a historické hodnoty územia, a pod.)
- 1 nevýznamný - zanedbateľný vplyv** (ide prevažne o vplyv s charakterom rizika, náhody alebo so zanedbateľným príspevkom alebo dočasným pôsobením)
- 2 málo významný vplyv** (vplyv, ktorého pôsobenie je z kvantitatívneho hľadiska minimálne, lokálny vplyv alebo pôsobiaci na málo zraniteľnú zložku životného prostredia, príp. nie je vnímateľný alebo je subjektívny, tiež vplyv s charakterom rizika pre viac zraniteľnú zložku životného prostredia alebo inak špecifické územie, dočasný vplyv so širším plošným záberom alebo priamym ovplyvnením obyvateľstva)
- 3 významný vplyv** (má dosah na širšie okolie, alebo pôsobí na viac zraniteľnú zložku životného prostredia, príp. jeho vnímateľnosť alebo plošný záber sú vysoké, tiež dočasný vplyv s celoplošným pôsobením)
- 4 veľmi významný vplyv** (má regionálny dosah, alebo pôsobí na najzraniteľnejšie zložky životného prostredia, ovplyvňuje ekologickú únosnosť, príp. nie je v súlade s príslušnou legislatívou alebo inými normami, ovplyvňuje predmet ochrany v chránených územiach, trvalý a nevratný vplyv)

Ku každej skupine vplyvov je priradená legislatívna alebo iná norma, ktorá sa viaže k jeho pôsobeniu a k prípadným opatreniam.

Pri číselnom označení miery vplyvu je uvádzane znamienko – negatívny vplyv
+ pozitívny vplyv

Vplyvy na obyvateľstvo a sídla - bez zmeny v porovnaní so súčasným stavom

Celkové narušenie pohody a kvality života:- 1 zanedbateľný vplyv,

Šírenie zápachu do obytného prostredia: - **1 zanedbateľný vplyv**, pôsobiaci občasne na malom území

Šírenie hluku do obytného prostredia: - **1 zanedbateľný vplyv**, pôsobiaci občasne na malom území

Sociálne a ekonomické vplyvy: + **1 zanedbateľný vplyv**,

Porovnanie s platnými právnymi predpismi: pokračovanie prevádzky NČ nebude oproti súčasnému stavu vyvolávať pôsobenie iných vplyvov na obyvateľstvo. Pri budúcom rozvoji obce (*výstavba rodinných domov okolo miestnej komunikácie MK1*) bude občasným hlukom z nákladnej dopravy ovplyvnený väčší počet ľudí ako doteraz, táto zmena však nesúvisí s prevádzkou farmy, ale s plánovaným rozvojom obce podľa platného ÚPN. Pokračovanie prevádzky nie je v rozpore s platnými právnymi predpismi (*Zákon č.126/2006 Z.z. o verejnom zdravotníctve; ÚPN obce Chotča*)

Vplyv na zdravie - bez zmeny v porovnaní so súčasným stavom

- **1 zanedbateľný vplyv** - vplyv s charakterom rizika alebo náhody. Na farme existujú zdravotné rizika biologického charakteru, ktoré môžu ohroziť zdravie zamestnancov. Pri dodržaní stanovených prevádzkových opatrení je riziko nízkej úrovne a v prípade ochorenia a jeho včasného podchytenia, sú prípadne ochorenia dobre liečiteľné.

Porovnanie s platnými právnymi predpismi: NČ je prevádzkovaná v súlade s platnými právnymi predpismi v tejto oblasti (*Zákon č.126/2006 Z.z. o verejnom zdravotníctve; Nariadenia vlády SR č. 83/2013 Z.z. o ochrane zdravia zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou biologickými faktormi pri práci*), pri pokračovaní v prevádzke nedôjde k zmene. V prevádzke sú dodržiavané všetky opatrenia na ochranu zdravia.

Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery - bez zmeny v porovnaní so súčasným stavom

Geodynamické javy **0 bez vplyvu**

Geomorfologické procesy **0 bez vplyvu**

Zásah do nerastného bohatstva **0 bez vplyvu**

Celkové ovplyvnenie horninového prostredia - **1 zanedbateľný vplyv** - vplyv s charakterom rizika alebo náhody v prípade vzniku havarijných situácií pri úniku ropných látok z obslužných strojov (*V prípade možnej havárie nie je možné významnosť vplyvu určiť*).

Porovnanie s platnými právnymi predpismi: NČ je prevádzkovaná v súlade s platnými právnymi predpismi v tejto oblasti (*Zákon NR SR č.214/2002 Z.z. – úplné znenie zákona č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva - banský zákon; Zákon NR SR č. 364/2004 Z.z. - vodný zákon*), pri pokračovaní v prevádzke nedôjde k zmene. V prevádzke sú dodržiavané všetky opatrenia na zabránenie znečisteniu horninového prostredia.

Vplyvy na ovzdušie a klimatické pomery- bez zmeny v porovnaní so súčasným stavom

Emisná záťaž z prevádzky

-**2 málo významný vplyv** negatívny, trvalý pôsobiaci na malom území v 39 až 45 denných cykloch prerušených minimálne 15 dňovou prestávkou (doba čistenia chovných priestorov). Významnosť vplyvu znížená vďaka používaniu dostupných nízkoemisných techník.

Vplyv na klimatické pomery **0 bez vplyvu**

Zraniteľnosť NČ na zmeny klímy - **1 zanedbateľný vplyv** - v súvislosti so zmenou klímy (miernejšie zimy a teplejšie letá) sa míňa viac elektrickej energie na klimatizovanie chovných hál a menej zemného plynu na vykurovanie, nedochádza však k výrazným zmenám v celkovej spotrebe energií.

Porovnanie s platnými právnymi predpismi: NČ je prevádzkovaná v súlade s platnými právnymi predpismi v tejto oblasti (*Zákon č.478/2002 Z.z. o ochrane ovzdušia*), pri pokračovaní v prevádzke nedôjde k zmene. V prevádzke sú dodržiavané všetky dostupné nízkoemisné techniky na zabránenie znečisteniu ovzdušia.

Vplyvy na vodné pomery - bez zmeny v porovnaní so súčasným stavom

Znečistenie vodných tokov a podzemných vôd - **1 zanedbateľný vplyv** - vplyv s charakterom rizika alebo náhody v prípade vzniku havarijných situácií pri úniku ropných látok z obslužných strojov (*V prípade možnej havárie nie je možné významnosť vplyvu určiť*).

Ovplyvnenie vodných zdrojov a ich PHO: **0 bez vplyvu**

Vplyv na chránené vodohospodárske oblasti: **0 bez vplyvu**

Ovplyvnenie prúdenia podzemných vôd: **0 bez vplyvu**

Porovnanie s platnými právnymi predpismi: NČ je prevádzkovaná v súlade s platnými právnymi predpismi v tejto oblasti (*Zákon č.364/2004 Z.z. - vodný zákon; Vyhláška MŽP SR č.29/2005 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o určovaní ochranných pásiem vodárenských zdrojov, o opatreniach na ochranu vôd a o technických úpravách v ochranných pásmach vodárenských zdrojov*), pri pokračovaní v prevádzke nedôjde k zmene. V prevádzke sú dodržiavané všetky opatrenia na zabránenie znečisteniu povrchových a podzemných vôd.

Vplyvy na pôdy - bez zmeny v porovnaní so súčasným stavom

Trvalé zábery poľnohospodárskej pôdy **0 bez vplyvu** v porovnaní so súčasným stavom

Dočasné zábery poľnohospodárskej pôdy **0 bez vplyvu** v porovnaní so súčasným stavom

Trvalé zábery ostatných pôd **0 bez vplyvu** v porovnaní so súčasným stavom

Vplyv na pôdu počas prevádzky - **1 zanedbateľný vplyv** - vplyv s charakterom rizika alebo nehody v prípade vzniku havarijných situácií pri úniku ropných látok z obslužných strojov (*V prípade možnej havárie nie je možné významnosť vplyvu určiť*).

Porovnanie s platnými právnymi predpismi: pokračovanie prevádzky NČ nebude oproti súčasnému stavu vyvolávať pôsobenie iných vplyvov na pôdu. Pokračovanie prevádzky nie je v rozpore s platnými právnymi predpismi (*Zákon č.220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy*).

Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy - bez zmeny v porovnaní so súčasným stavom

Ovplyvnenie súčasných biotopov vrátane fauny a flóry: - **1 zanedbateľný vplyv** súvisiaci so zachovaním existujúceho stavu, bez predpokladu k návratu hodnotnejších biotopov na územia farmy.

Výrub drevín **0 bez vplyvu**

Porovnanie s platnými právnymi predpismi: pokračovanie prevádzky NČ nebude oproti súčasnému stavu vyvolávať pôsobenie iných vplyvov na biotu. Pokračovanie prevádzky nie je v rozpore s platnými právnymi predpismi (*Zákon č.543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny*).

Vplyvy na krajinu – štruktúra a využívanie krajiny a krajinný obraz - bez zmeny v porovnaní so súčasným stavom

Zmeny v štruktúre a využívaní krajiny **0 bez vplyvu** v porovnaní so súčasným (dlhodobým) stavom

Zmeny v krajinnom obraze **0 bez vplyvu** v porovnaní so súčasným (dlhodobým) stavom

Porovnanie s platnými právnymi predpismi: pokračovanie prevádzky NČ nebude oproti súčasnému stavu vyvolávať pôsobenie iných vplyvov v tejto oblasti. Pokračovanie prevádzky nie je v rozpore s platnými právnymi predpismi (*Zákon č.543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny, Zákon č.220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy*).

Vplyvy na biodiverzitu, chránené územia a ich ochranné pásma - bez zmeny v porovnaní so súčasným stavom

Vplyvy na biodiverzitu **0 bez vplyvu** v porovnaní so súčasným (dlhodobým) stavom

Vplyvy na chránené územia **0 bez vplyvu**, chránené územia a ich ochranné pásma sa nachádzajú mimo oblasti možného pôsobenia vplyvov NČ (*Zákon č.543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny*).

Vplyvy na územný systém ekologickej stability - bez zmeny v porovnaní so súčasným stavom

(*Zákon č.543/2002 Z.z. - zákon o ochrane prírody a krajiny*)

Ovplyvnenie ekologickej stability územia **0 bez vplyvu** v porovnaní so súčasným (dlhodobým) stavom

Vplyvy na urbánny komplex a využívanie zeme - bez zmeny v porovnaní so súčasným stavom

Vplyvy na územný rozvoj obce a využívaní zeme **0 bez vplyvu** v porovnaní so súčasným (dlhodobým) stavom. Areál farmy je umiestnený na ploche, ktorá je na tento účel dlhodobo využívaná a v ÚPN obce je určená na poľnohospodársku výrobu.

Vplyvy na rekreáciu a cestovný ruch **0 bez vplyvu**

Priemyselná výroba **0 bez vplyvu**

Poľnohospodárstvo + **1 zanedbateľný vplyv**, ďalšia prevádzka bude mať pozitívny vplyv na poľnohospodársku výrobu realizovanú spoločnosťou BROVA s.r.o., ktorá farmu prevádzkuje, ako aj na jej dodávateľov poľnohospodárskych produktov – slama na podstielku a krmivá

Lesné hospodárstvo **0 bez vplyvu**

Porovnanie s platnými právnymi predpismi: Pokračovanie prevádzky je v súlade s ÚPN obce Chotča

Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky - bez zmeny v porovnaní so súčasným stavom

0 bez vplyvu evidované kultúrne pamiatky sa nachádzajú mimo územia ovplyvneného NČ
(Zákon č.49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu)

Vplyvy na archeologické náleziská - bez zmeny v porovnaní so súčasným stavom

0 bez vplyvu územia s predpokladanými archeologickými nálezmi sa nachádzajú mimo územia ovplyvneného NČ (Zákon č.49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu v znení zákona č. 104/2014 Z.z., ktorým sa dopĺňa zákon č. 49/2002 Z.z.)

Vplyvy na paleontologické náleziska a významné geologické útvary - bez zmeny v porovnaní so súčasným stavom

0 bez vplyvu evidované náleziská a významné geologické útvary sa nachádzajú mimo územia ovplyvneného NČ

Vplyvy na kultúrne hodnoty nehmotnej povahy - bez zmeny v porovnaní so súčasným stavom

0 bez vplyvu dlhodobá prevádzka farmy na chov hydiny v danej oblasti sa stala súčasťou života obce a jej ďalšou prevádzkou nebudú ovplyvnené kultúrne hodnoty nehmotnej povahy udržiavané v obci.

III.19. Prevádzkové riziká a ich možný vplyv na územie - bez zmeny oproti súčasnému stavu

Hodnotenie zdravotných rizík pre prípad vzniku havarijnej situácie súvisiacej s prácou s biologickými faktormi je vyhodnotených v kapitole C. III. 1 Vplyvy na obyvateľstvo.

Pri havarijnom úniku ropných látok z obslužných strojov je možné predpokladať negatívny vplyv vo forme znečistenia horninového prostredia a následne podzemných vôd na malom území, rozsah znečistenia priamo súvisí s množstvom pohonných hmôt v nádrži. V prípade vzniku havárie je potrebná okamžitá sanácia, odstránenie kontaminovanej zeminy a horninového substrátu.

IV. Opatrenia navrhnuté na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie a zdravie

Opatrenia pre obdobie počas výstavby sa nenavrhujú – jestvujúca činnosť.

Na farme sú dlhodobo zavedené a uplatňované technické, technologické a prevádzkové opatrenia aplikované v rámci dosahovania najlepšej dostupnej techniky (BAT) pre jestvujúce prevádzky.

Tieto opatrenia sú dlhodobo vyhodnotených ako postačujúce na prevenciu, elimináciu a minimalizáciu vplyvov NČ na životné prostredie.

Farma má vypracovaný a pravidelne aktualizovaný Prevádzkový poriadok, ktorého súčasťou je:

- Opis technológie alebo činnosti, vybavenie pracoviska z hľadiska stavebného, materiálneho a technického vrátane kontrolných systémov na zabránenie úniku alebo prenosu biologických faktorov.
- Zabezpečenie ochranných preventívnych opatrení s ohľadom na požadovanú úroveň ochrany vrátane opatrení na bezpečnú manipuláciu a prepravu biologických faktorov v rámci pracoviska.
- Spôsob dekontaminácie a dezinfekcie a kontrola ich účinnosti.
- Spôsob a frekvencia školenia zamestnancov

Spoločnosť BROVA s.r.o. má pre farmu vypracovaný pracovný postup - technické kontrolné opatrenia na zníženie uvoľňovania biologických faktorov na pracovisku.

Opatrenia obsiahnuté v týchto dokumentoch sú postačujúce pre prevenciu pred vznikom havarijných situácií ako aj na minimalizáciu pôsobenia negatívnych vplyvov v prípade vzniku havarijnej situácie.

Mimo týchto opatrení sa navrhuje:

IV.1. Územnoplánovacie opatrenia

Nie sú potrebné – NČ je dlhodobo v súlade s ÚPN obce Chotča .

IV.2. Technické opatrenia

1. Výsadba izolačnej zelene medzi areálom farmy – chovným priestorom 2 a ostatnou zástavbou obce - externá prekážka na vytváranie turbulentného prúdenia vyfukovaného vzduchu z chovných priestorov a vytvorenie pohľadovej bariéry.
2. V prípade havárie (únik ropných látok) je potrebná okamžitá sanácia, odstránenie kontaminovanej zeminy a horninového substrátu.

IV.3. Technologické opatrenia

Mimo doteraz uplatňovaných technologických postupov sa nové opatrenia nenavrhuju.

IV.4. Organizačné a prevádzkové opatrenia

3. Pravidelne aktualizovať Prevádzkový poriadok farmy vrátane Posudok o riziku pri práci s biologickými faktormi.

IV.5. Iné opatrenia

Nenavrhuju sa.

IV.6. Vyjadrenie k technicko-ekonomickej realizovateľnosti opatrení

Všetky navrhované opatrenia patria medzi bežné činnosti a sú technicky a ekonomicky prijateľné.

V. Porovnanie vhodných variantov navrhovanej činnosti a návrh optimálneho variantu s prihliadnutím na životné prostredie

V.1. Tvorba súboru kritérií so zreteľom na charakter, veľkosť a rozsah navrhovanej činnosti, technológiu a umiestnenie a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu

Na základe rozhodnutia MŽP SR, odboru posudzovania vplyvov na životné prostredie, vydaného pod č. 12696/2022-11.1.1/av67154/2022 dňa 21.11.2022 bolo upustené od požiadavky variantného riešenia navrhovanej činnosti. Zámer bol na základe tohto rozhodnutia spracovaný iba v jednom variante.

V rozsahu hodnotenia č. 4702/2023-11.1.1/av určilo Ministerstvo životného prostredia SR pre ďalšie podrobnejšie hodnotenie vplyvu navrhovanej činnosti dôkladné zhodnotenie nulového variantu (*stav, ktorý by nastal, ak by sa navrhovaná činnosť neuskutočnila*) a realizačného variantu č. 1 uvedeného v zámere navrhovanej činnosti.

Z tohto dôvodu je možné porovnávať iba:

- **nulový variant**, teda stav, keby sa činnosť nerealizovala, čo je v danom prípade dosť špecifické, nakoľko posudzovaná činnosť je v danom území v prevádzke dlhodobo – chov kurčiat od roku 1994.
- s**
- **navrhovaným variantom 1**, teda so stavom keď sa posudzuje iba možnosť pokračovania prevádzky v danom území bez zmeny navrhovanej činnosti

Špecifiká nulového variantu – stavu ak by sa navrhovaná činnosť neuskutočnila sú podrobnejšie uvedené v kapitole *B.II.18. Posúdenie očakávaného vývoja územia, ak by sa navrhovaná činnosť nerealizovala*, str. 43.

Z výkladu pojmu „nulového variantu – stav ak by sa činnosť nerealizovala“ v tomto prípade nie je zrejme s akým stavom sa má porovnávať variant 1:

- so stavom, ktorý bol v území v 80-tých rokoch 20. storočia pred výstavbou navrhovanej činnosti *alebo*
- so stavom ak by sa v navrhovanej činnosti nepokračovalo

Vzhľadom na skutočnosť, že nulový variant a posudzovaný variant 1 sú prakticky totožné a definícia „nulového stavu“ je tomto prípade nejednoznačná, nie je možné vykonať ich objektívne porovnanie.

Na základe významnosti pôsobenia identifikovaných vplyvov súčasnej prevádzky farmy na chov hydiny je preto vykonané iba posúdenie **či je v možné pokračovanie navrhovanej činnosti** v danej oblasti za súčasných podmienok (technické, technologické a organizačné zabezpečenie) **alebo je nutné jej ukončenie**.

Ako kritérium pre výber optimálneho variantu preto bolo použité iba základné hodnotenie významnosti vplyvov z jestvujúcej resp. pokračujúcej prevádzky navrhovanej činnosti a slovné posúdenie stavu pri ukončení činnosti.

Pre výber optimálneho variantu (pokračovanie alebo ukončenie navrhovanej činnosti) je rozhodujúca celková preukázaná alebo predpokladaná miera významnosti pôsobenia negatívnych vplyvov na životné prostredie.

Pre hodnotenie významnosti vplyvov bola zvolená päťstupňová škála s nasledujúcimi charakteristikami, uplatňovanými rovnako pre negatívne ako aj pozitívne vplyvy:

- 0 nie je vplyv** (navrhovaná činnosť žiadnym spôsobom neovplyvní zložku životného prostredia, obyvateľstvo alebo využiteľnosť zeme, kultúrne a historické hodnoty územia, a pod.)
- 1 nevýznamný - zanedbateľný vplyv** (ide prevažne o vplyv s charakterom rizika, náhody alebo so zanedbateľným príspevkom alebo dočasným pôsobením)
- 2 málo významný vplyv** (vplyv, ktorého pôsobenie je z kvantitatívneho hľadiska minimálne, lokálny vplyv alebo pôsobiaci na málo zraniteľnú zložku životného prostredia, príp. nie je vnímateľný alebo je subjektívny, tiež vplyv s charakterom rizika pre viac zraniteľnú zložku životného prostredia alebo inak špecifické územie, dočasný vplyv so širším plošným záberom alebo priamym ovplyvnením obyvateľstva)
- 3 významný vplyv** (má dosah na širšie okolie, alebo pôsobí na viac zraniteľnú zložku životného prostredia, príp. jeho vnímanosť alebo plošný záber sú je vysoké, tiež dočasný vplyv s celoplošným pôsobením)
- 4 veľmi významný vplyv** (má regionálny dosah, alebo pôsobí na najzraniteľnejšie zložky životného prostredia, ovplyvňuje ekologickú únosnosť, príp. nie je v súlade s príslušnou legislatívou alebo inými normami, ovplyvňuje predmet ochrany v chránených územiach, trvalý a nevratný vplyv)

Pri číselnom označení miery vplyvu je uvádzane znamienko – negatívny vplyv
+ pozitívny vplyv

V.2. Výber optimálneho variantu alebo stanovenie poradia vhodnosti pre posudzované varianty

Sumárne vyhodnotenie významnosti pôsobenia identifikovaných vplyvov:

Vplyvy	Významnosť pôsobenia
Vplyvy na obyvateľstvo a sídla	
Celkové narušenie pohody a kvality života	-1
Šírenie zápachu a hluku do obytného prostredia	-1
Sociálne a ekonomické vplyvy	+1
Vplyvy na zdravie	-1
Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery	
Geodynamické javy a geomorfologické procesy	0
Nerastné suroviny	0
Celkové ovplyvnenie horninového prostredia – iba na úrovni rizika	-1
Vplyvy na ovzdušie a klimatické pomery	
Emisná záťaž z prevádzky	-2
Vplyv na klimatické pomery	0
Zraniteľnosť NČ na zmeny klímy	-1
Vplyvy na vodné pomery	
Znečistenie vodných tokov a podzemných vôd – iba na úrovni rizika	-1
Ovplyvnenie vodných zdrojov a ich PHO, chránených vodohospodárskych území	0
Vplyvy na pôdy	
Trvalé a dočasné zábery pôd	0
Vplyv na pôdu počas prevádzky – iba na úrovni rizika	-1
Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy	
Vplyvy na krajinu – štruktúra a využívanie krajiny a krajinný obraz	0
Vplyvy na biodiverzitu, chránené územia a ich ochranné pásma	0
Vplyvy na územný systém ekologickej stability	0
Vplyvy na urbánny komplex a využívanie zeme	
Územný rozvoj obcí, využitie zeme, priemysel, rekreácia a cestovný ruch	0
Poľnohospodárstvo	+1
Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, archeologické a paleontologické náleziská	
Prevádzkové riziká	-1

Poznámka:

- Pôsobenie vplyvov je totožné pre súčasnú ako aj pokračujúcu prevádzku
- Pri vplyvoch na krajinu a biotu, ktoré boli hodnotené na stupni „0 – bez vplyvu“ bolo toto hodnotenie vykonané v porovnaní so súčasným stavom.

Posúdenie stavu po ukončení prevádzky NČ:

V prípade ak nebude povolená ďalšia prevádzka navrhovanej činnosti, môže dôjsť k viacerým možnostiam vo využívaní územia (jestvujúceho areálu farmy):

- Dôjde k postupnému chátraniu objektov, bez ich ďalšieho využitia.
  - Prestanú pôsobiť vplyvy jestvujúcej prevádzky na obytné prostredie obce (emisie, občasná doprava, zápach), ktoré však na základe skúsenosti z dlhodobej prevádzky farmy zaťažovali obytné prostredie obce iba minimálne.
  - Tento stav by predstavoval riešenie, pri ktorom nie je možné určiť dopady na životné prostredie – znečistenie horninového prostredia, povrchových a podzemných vôd zo postupného rozkladu zabudovaných materiálov.
  - Dôjde k negatívnemu ovplyvneniu zamestnanosti v oblasti a zníženiu príjmov obce
- Využitie areálu farmy na chov iných hospodárskych zvierat, čo si vyžiada čiastočné stavebné zmeny a zmeny technológií. Pôsobenie negatívnych vplyvov z tejto prípadnej zmeny nie je možné posúdiť. Vzhľadom na to, že objekty sú stavebne a technologicky vybavené na chov kurčiat by bola akákoľvek zmena ich využitia neúčelná a ekonomicky nákladná.

- Dôjde k zmene využitia areálu na iný účel, napr. skladové priestory, priemyselná výroba. Pri nižšom priemyselnom potenciály danej oblasti je táto možnosť a to najmä vzhľadom na predpokladané vyššie náklady na prestavbu málo pravdepodobná. Pôsobenie negatívnych vplyvov z tejto prípadnej zmeny nie je možné posúdiť.
- Dôjde k ukončeniu prevádzky a demolácií objektov. V tomto prípade môže byť dané územie určené na iný druh zástavby, resp. ostatne nevyužívané ako ostatná plocha s postupným vývojom sukcesných spoločenstiev. Aj v tomto prípade prestanú pôsobiť vplyvy z jestvujúcej prevádzky a mierne sa negatívne ovplyvní zamestnanosť v danej oblasti.

Na základe identifikácie významnosti pôsobenia vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie s porovnaním so stavom po prípadnom ukončení prevádzky navrhovanej činnosti bol ako optimálny variant vybraný:

variant 1 – stav, pri ktorom sa bude pokračovať v prevádzke navrhovanej činnosti v danom území a za súčasných podmienok

V.3. Zdôvodnenie optimálneho variantu

Pri posúdení významnosti pôsobenia vplyvov jestvujúcej prevádzky Farmy hydiny Chotča na životné prostredie boli identifikované vplyvy hodnotené iba ako zanedbateľné resp. málo významné.

Posudzovaná činnosť je v dotknutom území v prevádzke dlhodobá, je v súlade s územným plánom obce Chotča a počas jej doterajšej prevádzky nebolo podložené obťažovanie hlukom, zápachom alebo inými vplyvmi u citlivých receptorov (obyvateľov obce).

VI. Návrh monitoringu a poprojektovej analýzy

VI.1. Návrh monitoringu od začatia výstavby, v priebehu výstavby, počas prevádzky a po skončení prevádzky navrhovanej činnosti

Nenavrhuje sa.

VI.2. Návrh kontroly dodržiavania stanovených podmienok

Kontrola podmienok stanovených pre daný typ prevádzky bude vykonávaná v rámci štátneho odborného dozoru príslušných orgánov štátnej správy, najmä Slovensko inšpekciou ŽP.

VII. Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave životného prostredia v území, kde sa má navrhovaná činnosť realizovať

Vzhľadom na to, že sa jedná o jestvujúcu prevádzku, v procese hodnotenia vplyvov NČ na životné prostredie, boli prednostne použité údaje o výstupoch (pôsobení vplyvov) z doterajšej prevádzky farmy.

Údaje o súčasnom stave prírodného prostredia boli získané z podkladov o danom území, ktoré sú uvedené nižšie, ako aj na základe vlastných prieskumov a boli konfrontované platnými právnymi normami.

Zoznam hlavných použitých materiálov a zdrojov:

- GRECH, J., 2022; Chotča – farma Brova, s.r.o., Záverečná správa - overenie výdatnosti existujúcej studne; RNDr. Ján Grech – Pentra, Prešov, 2022.
- CHYTČÁKOVÁ, E.; REKOVÁ, M. 2018; Správa o environmentálnej kontrole č. 36/2018; SIŽP, Inšpektorát ŽP Žilina, 2018
- KUŽMA, J; a kol. 2019; Územný plán Prešovského samosprávneho kraja; Slovak Medical Company, a.s. Prešov 2019
- STANO, J a kol. 2012; Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Stropkov 08/2012; SAŽP 2012
- STANOVÁ, V; VALACHOVIČ, M. a kol. – Katalóg biotopov Slovenska; Edícia DAPHNE Bratislava 2002; ISBN 80-89133-00-2

- SUDÁROVÁ, J a kol. 2018; Oznámenie o zmene navrhovanej činnosti "Farma Veľký Krtíš – chov hydiny"; ENVIROSAN spol. s r.o., Slovenská Ľupča 2018
- VATEHA, M; LAKATA, M. ml. 2008; Územný plán obce Chotča; Architektonický ateliér MV, Stropkov 2008, zverejnený na <https://www.chotca.sk/uzemny-plan>
- Zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
- Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.
- Zákon č. 364/2004 Z.z. o vodách.
- Zákon č. 137/2010 Z.z. o ovzduší
- Vyhláška Ministerstva životného prostredia SR č. 410/2012 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší,
- Vyhláška Ministerstva životného prostredia SR č. 170/221 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov
- Vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva, životného prostredia regionálneho rozvoja SR 418/2010 Z.z. o vykonaní niektorých ustanovení vodného zákona. [online].
- Vyhláška MŽP SR č. 320/2017 ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MŽP SR č. 365/2015 Z.z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov.
- Vykonávacie rozhodnutia komisie (EÚ) 2017/302 z 15. februára 2017, ktorým sa podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2010/75/EÚ stanovujú závery a najlepších dostupných technikách (BAT) pre intenzívny chov hydiny alebo ošípaných
- <http://webgis.biomonitring.sk/>
- https://gis.po-kraj.sk/mapportal/full.aspx?navigator=true&switcher=true&gpw=PSK_ws&gpm=upd_map
- <https://app.sazp.sk/atlassr/>
- <https://zbgis.skgeodesy.sk/>
- <http://geo.enviroportal.sk/atlassr/>
- <https://slovak.statistics.sk/>
- <https://www.pamiatky.sk/po/po>

Poznámka: zdroj právnych predpisov SR: [online]. Dostupné na internete: <http://web.slov-lex.sk>

VIII. Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracúvaní správy o hodnotení

V rámci doterajšej prevádzky farmy nie sú známe exaktné údaje o výstupoch:

- *hluku z prevádzky*: tieto údaje však neboli nutné pre posúdenie prijateľnosti NČ v území, nakoľko počas doterajšej prevádzky neboli zaznamenané sťažnosti obyvateľov na šírenie hluku do obytného prostredia a vzhľadom na umiestnenie prevádzky a zdroje hluku pôsobiace v rámci prevádzky nie je predpoklad prekročenia prípustných hladín hluku v obytnom prostredí v súvislosti s prevádzkou.
- *Emisií amoniaku (NH₃), dusíka (N) a fosforu (P₂O₅)*: na chovných halách nie sú inštalované meracie zariadenia na meranie týchto emisií, povinnosť ich inštalácie je iba na budovách na ustajnenie zvierat vybavených systémom na čistenie vzduchu. Na posudzovanej farme sa zisťuje množstvo emisií vypúšťaných z prevádzky ustanoveným spôsobom (vyhláška MŽP SR č. 411/2012 Z.z.) a postupom schváleným príslušným úradom životného prostredia a každoročne sa oznamujú ustanovené informácie o zdroji, emisiách (tlačivá NEIS) za uplynulý kalendárny rok. Pre posúdenie výstupov a vplyvov z prevádzky sú tieto údaje postačujúce.

IX. Prílohy k správe o hodnotení

1. Mapa širších vzťahov s označením miesta umiestnenia navrhovanej činnosti v danej obci a vo vzťahu k okolitej zástavbe a pôsobenia vplyvov;
2. Situácia priestorového usporiadania farmy hydiny Chotča
3. Fotodokumentácia
4. Protokol o skúške vodotesnosti žumpy
5. Vyhodnotenie pripomienok doručených k zámer

X. Všeobecne zrozumiteľné záverečné zhrnutie

X.1 Základné údaje o navrhovateľovi

BROVA spol. s r.o. so sídlom: Farma Chotča 167, 090 21 Chotča ; IČO: 31 689 019

X.2 Názov zmeny navrhovanej činnosti

Farma hydiny Chotča

X.3 Umiestnenie zmeny navrhovanej činnosti

Kraj: Prešovský

Okres: Stropkov

Obec (katastrálne územie): Chotča (Chotča)

Parcela KNC č.: 357;358; 359; 360; 361; 362; 363; 364/1; 364/2; 364/3; 364/4; 551; 552; 553; 555; 556

X.4 Stručný opis zmeny navrhovanej činnosti

Predmetom posudzovania je už realizovaná činnosť.

Farma na chov hydiny Chotča bola vybudovaná v 80-tých rokoch 20. storočia bývalým JRD Stropkov. Účelom výstavby farmy pozostávajúcej zo šiestich hál bol chov hydiny (kurčiat a nosníc). Tieto objekty sú od ich výstavby kontinuálne využívané na chov hydiny. Od roku 1994 je farma v užívaní a od roku 2000 vo vlastníctve spoločnosti BROVA s.r.o.

V priebehu prevádzky sa menil iba účel chovu hydiny (kurčatá, nosnice, brojlerov) podľa aktuálnych požiadaviek trhu a spôsob chovu (kľetkový chov sa zmenil na chov na podstielke).

Podľa pôvodných projektov boli haly určené na chov cca 100 000 ks nosníc a cca 100 000 ks kurčiat v kľetkovom chove. Od začiatku roku 1994 sa v halách vykonáva odchov brojlerov s celkovou možnou kapacitou 670 000 ks ročne, reálne ja vykonávaný odchov do 500 000 ks ročne. Od roku 2016 je chov vykonávaný v súlade so systémom welfare.

V súlade so zmenami legislatívy je prevádzkovateľ spoločnosť BROVA s.r.o. povinný požiadať o vydanie povolenia na prevádzku podľa zákona č. 39/2013 Z.z. o integrovanej prevencii sa kontrole znečisťovania životného prostredia. Súčasťou žiadosti má byť aj záverečné stanovisko alebo rozhodnutie zo zisťovacieho konania o posudzovaní navrhovanej činnosti na životné prostredie alebo vyjadrenie k zmene navrhovanej činnosti podľa osobitného predpisu, ak sa na prevádzku vyžaduje.

Popis technického riešenia:

Z pôvodných projektov sa zachovala iba malá časť a to stavebné projekty haly č. 1 a 3 chovného priestoru 1 a haly č. 3 chovného priestoru 2. Vzhľadom na to, že aj ostatné haly boli postavené ako typizované montované haly rovnakého výrobcu, je pri popise stavebného riešenia použitý jednotný popis zo zachovalých projektov.

Od výstavby nedošlo k zásadným zmenám stavebného riešenia objektov. Na objektoch boli vykonávané iba bežné udržiavacie práce, výmeny poškodených častí a zateplenie stropov.

Farma je dopravne napojená účelovou asfaltovou komunikáciou, odbočkou z miestnej komunikácie obce Chotča. Vnútroareálová doprava je zabezpečená po spevnených asfaltových účelových komunikáciách.

Samotná farma pozostáva z dvoch územne samostatných chovných priestorov. Chovný priestor 1 bol pôvodne určený na chov nosníc a chovný priestor 2 na chov kurčiat. V súčasnosti je vo všetkých halách realizovaný odchov brojlerov. Členenie na dva chovné priestory ostalo zachované (*označenie jednotlivých chovných hál je uvádzané dvomi spôsobmi: oficiálne sú pre každý chovný priestor haly označené ako haly č. 1 až 3; v rámci prevádzky je zaužívaný spôsob označenie hala č. 1 až 6 – tento spôsob označenie je v ďalšom texte uvádzaný v zátvorke*). Farma je členená na viacero stavebných objektov. Spôsob využívania objektov je uvádzaný podľa ich súčasného využitia (*Situácia rozmiestnenia objektov je znázornená v prílohe č. 1*)

Chovný priestor 1 pozostáva z týchto objektov:

1. Hala na chov hydiny č 1 s dvoma zásobníkmi na kŕmne zmesi a príručným sklodom
2. Hala na chov hydiny č 2 s dvoma zásobníkmi na kŕmne zmesi a príručným sklodom
3. Hala na chov hydiny č 3 s dvoma zásobníkmi na kŕmne zmesi a príručným sklodom
4. Sklad podstielky
5. Bývalý objekt vrátnice, v súčasnosti bez využitia
6. Bývalý objekt vrátnice, v súčasnosti bez využitia

7. Kafilérny box
8. Mostová váha
9. Požiarna nádrž (100 m³)
10. Regulačná stanica plynu, rozvod plynu, plynové prípojky
11. Náhradný prúdový zdroj (dieselagregát)

Chovný priestor 2 pozostáva z týchto objektov:

12. Hala na chov hydiny č 1 (4) s dvoma zásobníkmi na krmne zmesi
13. Hala na chov hydiny č 2 (5) s dvoma zásobníkmi na krmne zmesi
14. Hala na chov hydiny č 3 (6) s dvoma zásobníkmi na krmne zmesi
15. Prevádzková budova
16. Žumpa

Popis stavebných objektov:

Haly na chov hydiny č. 1; 2 a 3 chovný priestor 1 a **Haly na chov hydiny č. 1 (4); 2 (5) a 3 (6)** chovný priestor 2

Stavebnotechnické riešenie (popis z pôvodného projektu): Objekty pôvodných hál sú oceľovej montovanej konštrukcie typu A 15 ZOJ/A a boli kompletnou dodávkou výrobcu RD Jeseník. Dispozične boli objekty delené na tieto priestory: hala nosníc, obsluha – rozvádzač, manipulačný priestor, triedenie a balenie vajec, WC a predsieň. Obvodový plášť tvorí sústava panelov zateplených minerálnou plstou s povrchovou úpravou z tvarovaného plechu, osadené na betónovej podmurovke. Plechové typizované panely so zateplením boli súčasťou dodávky montovanej haly.

Stavebnotechnické riešenie (súčasný stav): V súvislosti so zmenou účelu a spôsobu chovu (chov brojlerov na vysokej podstielke) ako aj so zmenou technológie (vykurovanie topným olejom vymenené za vykurovanie zemným plynom) došlo aj k menším zmenám vo využívaní vnútorných priestorov jednotlivých hál. Základné stavebnotechnické riešenie hál ostalo zachované. V prípade haly č. 3 (6) došlo ku kompletnej výmene obvodového montovaného plášťa za murované.

Každá hala je členená na tieto priestory: chovný priestor, vstupná miestnosť, príručný sklad, manipulačná miestnosť, denná sociálna miestnosť pre zamestnancov. Sociálne zariadenie je umiestnené v prevádzkovej budove. Vzhľadom na prechod vykurovania na zemný plyn boli v minulosti topné agregáty odstránené a priestory sú využívané ako prevádzkové sklady.

Technologické vybavenie – súčasný stav

V súčasnosti sa v halách vykonáva odchov brojlerových kurčiat na hlboknej stelivovej podstielke s hrúbkou 10 cm. Od roku 2016 je chov vykonávaný v súlade so systémom chovu welfare.

Tabuľka č. 1: Kapacita a technologické vybavenie chovných hál – súčasný stav

Označenie hál	Chovný priestor 1			Chovný priestor 2		
	Hala 1	Hala 2	Hala 3	Hala 1 (4)	Hala 2 (5)	Hala 3 (6)
Projektovaná kapacita brojlerov na jeden cyklus v (ks)	20 000	20 000	20 000	13 450	13 450	13 100
Počet chovných cyklov za rok	5					
Maximálne množstvo vyprodukovaných brojlerov za rok v ks	282 000			187 530		
Výmera chovnej plochy (m ²)	1 419	1 419	1 419	972	972	946
Počet krmných liniek (ks)	3	3	3	3	3	3
Počet napájacích liniek (ks)	4	4	4	4	4	4
Počet zásobníkov s krmivom (ks)	2	2	2	2	2	2
Objem zásobníkov s krmivom	2x12 t	2x12 t	2x12 t	2x12 t	2x12 t	2x12 t

Haly sú vybavené nasledujúcim technologickým vybavením:

- kŕmenie je automatické, z vonkajších stojatých oceľových resp. sklolaminátových zásobníkov krmnej zmesi, potrubím cez závitovkové dopravníky do kruhových kŕmidiel s nepretržitým prísunom krmiva
- napájanie pitnou vodou je automatické, nízkotlakové, z vonkajšieho rozvodu vody k štyrom napájacím linkám v každej hale. Na rozvodnom potrubí jednotlivých hál sú osadené podružné vodomery.
- dávkovanie liečiv, vakcín a vitamínov do napájacej vody je zabezpečené automatickým dávkovačom, systém MEDIKATOR, umiestneným na rozvodnom potrubí chovných hál,
- osvetlenie hál je zabezpečené úspornými žiarivkami, ktoré sú ovládané mechanicky a automaticky,

- vetranie je nútené, realizované podtlakovým systémom, nasávaním vzduchu cez bočné klapky v objektoch a ododom fugitívnych emisií amoniaku ventilátormi, ktoré sú umiestnené na bočnej stene chovných hál, ich ovládanie je automatické pomocou tepelného senzoru.
- vykurovanie chovných hál je zabezpečené priamovýhrevnými teplovzdušnými plynovými ohrievačmi ERMAF GP70 s účinnosťou 99%. Pri vykurovaní chovných hál sú spaliny čistenia odvádzané do pracovného ovzdušia týchto hál.

4. Sklad podstielky Zastrešená murovaná budova s výmerou 112 m²

5. Bývalý objekt vrátnice   **6. Bývalý objekt vrátnice**

Murované objekty bývalej vrátnice, ktoré nie sú v súčasnosti využívané. V budúcnosti budú pravdepodobne odstránené.

7. Kafilérny box

Objekt je murovanej konštrukcie, zastrešený. V kafilérnom boxe sú umiestnené uzatvárateľné plastové nádoby na dočasné uskladnenie uhynutých kurčiat.

8. Mostová váha Typizovaná mostová váha umiestnená v chovnom priestore 1

9. Požiarna nádrž Podzemná betónová nádrž s objemom 100 m³, ktorá slúži ako zásobáreň požiarnej vody. Požiarna nádrž je zásobovaná vodou z prírodného zdroja.

10. Regulačná stanica plynu, rozvod plynu, plynové prípojky: Regulačná stanica plynu je napojená na verejný rozvod plynu v správe SPP-Distribúcia a.s. Od regulačnej stanice plynu je v areály farmy vedený hlavný rozvod plynu, na ktorý sú napojené plynové prípojky do jednotlivých chovných hál a prevádzkovej budovy.

11. Stanovište dieselagregátu: Otvorený prístrešok s betónovou podlahou, v ktorom je umiestnený záložný zdroj na výrobu elektrickej energie v prípade výpadku napájania z verejnej rozvodnej siete. Na stanovišti je umiestnený vznetový motor KOHLER DIESEL K33. Zariadenie je vybavené tlmičom hluku.

15. Prevádzková budova: Pôvodná projektová dokumentácia sa k tomuto objektu nezachovala. Objekt bol postavený v 80-tých rokoch (pravdepodobne v rozmedzí 1982-1985). Jedná sa o jednopodlažný murovaný objekt so zastavanou plochou 140 m². Objekt je členený na kancelárie, sklady a sociálne zázemie (WC, kúpeľňa) využívané všetkými zamestnancami farmy. Objekt je napojený na rozvody elektrickej energie, plynu, vodovod (vlastná studňa) a vlastnú žumpu.

16. Žumpa: Monolitická nepriepustná železobetónová žumpa s rozmermi 6,5 x 4 x 2 m (d x š x v). Objem žumpy je 52 m³. Žumpa je umiestnená v areály chovného priestoru 2 (*pozri príloha č. 2 – situácia priestorového usporiadania farmy*). Podrobnejšiu technickú špecifikáciu žumpy nie je možné uviesť, nakoľko sa pôvodné projekty žumpy sa nezachovali.

Do žumpy sú odvádzané prostredníctvom areálovej splaškovej kanalizácie splaškové odpadové vody zo sociálnych a hygienických zariadení, prevádzkovej budovy a šatne. Po naplnení žumpy sú odpadové vody, na základe zmluvného vzťahu vyvážené do zariadenia (ČOV) prevádzkovaného oprávnenou osobou. Žumpa neslúži na zachytávanie odpadových vôd z priestorov chovu, nakoľko v chovných halách nevznikajú odpadové vody v množstve, ktoré by bolo možné zachytávať.

Vodotesnosť žumpy je kontrolovaná v predpísaných revízijských intervaloch. Posledná skúška vodotesnosti bola vykonaná 18.5.2022 a je platná do 2.Q.2027. Protokol o skúške tvorí prílohu č. 4 tejto správy o hodnotení.

Ostatné zariadenia: V rámci areálu farmy sú vybudované spevnené asfaltové vnútroareálové komunikácie, oplotenie, odvodňovacia priekopa, dažďová kanalizácia, rozvodná vodovodná sieť, elektrická a plynová prípojka, asanačný brod.

Napojenie na inžinierske siete

Elektrická energia: Areál je napojený na verejnú 22 kV distribučnú sieť VSD a.s. V areály je umiestnený vlastný transformátor TS-PD (farma hydiny 250 kVA)

Zemný plyn: Areál je napojený na verejný rozvod zemného plynu v správe SPP-Distribúcia a.s. V areály je vybudovaná regulačná stanica plynu.

Zásobovanie vodou: Voda pre pitné účely je zabezpečená dovozom balenej vody do automatu. Voda na sociálne (WC) a výrobné účely je dodávaná z vlastnej studne.

Popis chovného cyklu bojlerových kurčiat:

Farma hydiny Chotča je zapojená do programu rozvoja vidieka a spĺňa podmienky na dobré životné podmienky zvierat (*system chovu welfare*) dané v nariadení vlády SR č. 75/2015 Z.z., ktorým sa ustanovujú pravidlá poskytovania podpory v súvislosti s opatreniami programu rozvoja vidieka.

- Naskladnenie kurčiat: je do každého chovného priestoru (tri haly) realizované jednorazovo.
- Dĺžka výkrmu je od 1 dňa do minimálne 39 dňa, maximálne do 45 dňa, aby sa neprekročila požadovaná hmotnosť na 1 m² (hustota zástavu) t.j. maximálne 30 kg na m².
- Kŕmenie je v súlade s BAT 3 – na farme sa používajú certifikované kŕmne zmesi, v ktorých dodávateľ garantuje vyvážený obsah dusíka na základe energetických potrieb a stráviteľných aminokyselín. Zloženie krmiva je prispôsobené požiadavkám chovaných zvierat v závislosti od ich veku a úžitkovosti a je rozfázované v rámci ich potrieb na výživu.

Názov kŕmnej zmesi   dni výkrmu

BR1   01 - 10

BR2   11 – 20

BR3   21- 29

BR4   29- 40

- Po vyskladnení kurčiat sú haly vyčistené a dezinfikované:
  - Čas na čistenie a dezinfekciu hál je minimálne 14 dní.
  - Do 24 hodín od vyskladnenia brojlerov z chovných hál sa použitá podstielka vyhrňa a nakladá do kontajnerov a následne je odvezená spoločnosťou SCBC s.r.o. na bioplynovú stanicu Brusnica na energetické zhodnocovanie ako odpad katalógové číslo 02 01 06
  - Chovné haly sú vyčistené mechanicky suchou cestou (zametané malotraktorom Valpadana so zametacou kefou).
  - Spraví sa údržba všetkých zariadení (kŕmne linky, napájacie linky, vyhrievacie a vetracie zariadenia).
  - Po suchom vyčistení hál sú všetky zariadenia a podlaha haly postupne vystriekané vodou z tlakového zariadenia striekanou pod vysokým tlakom (**vodná para**). Vzhľadom na pomalý postup pri čistení, ktoré prebieha po sekciách, ako aj na minimálne množstvo vody použitej na striekanie, všetka použitá voda vsakuje priamo do betónovej podlahy (**nedochádza k odtekaniu vody mimo haly**). Odpadové vody z čistenia hál nevznikajú, resp. vznikajú v množstve, ktoré nie je možné zachytiť.
  - Po zaschnutí sú haly zastlané hoblinami alebo slamou do výšky 10-14 cm.
  - Po zastelení hál sa realizuje dezinfekcia hál - plynovanie: uzatvoria sa prieduchy a ventilátory a priestor sa pomocou zahmlievača naplní prípravkom ALDEKOL DES 03
  - Najskôr na 15 deň od vyskladnenia kurčiat sa realizuje nové naskladnenie kurčatami.
- Chov hydiny na farme Chotča spĺňa podmienky stanovené v nariadení vlády SR č. 275/201 Z.z., ktorým sa ustanovujú minimálne pravidlá ochrany kurčiat chovaných na produkciu mäsa.
- Prevádzka spĺňa kritéria najlepšej dostupnej techniky (BAT) pre intenzívny chov hydiny uplatniteľné pre jestvujúce prevádzky.

X.5 Požiadavky na vstupy

Nakoľko sa jedná o už realizovanú činnosť nevznikajú požiadavky na vstupy počas výstavby.

Vzhľadom na to, že sa jedná o jestvujúcu prevádzku, pri ktorej nedochádza k zmenám v systéme ani objeme chovu, sú pri identifikácii nárokov na vstupy použité referenčné údaje z jestvujúcej evidencie prevádzky za roky 2020-2022. Počas nasledujúcej prevádzky sa zmeny v nárokoch na vstupy neočakávajú.

- Spotreba vody pre chov: priemerne 2 813 m³/rok. Zdroj: vlastná studňa.
- Spotreba elektrickej energie: priemerne 116 MVh/rok. Zdroj: 22 kV distribučnú sieť VSD a.s.
- Spotreba plynu: priemerne 70 930 m³/rok
- Spotreby nafty pre obslužné stroje a náhradný zdroj el. energie predstavuje priemerne 1 800 l/rok
- Ostatné surovinové zdroje
  - brojlerové kurčatá – vstup do chovu ..... max 470 000 ks/rok
  - kŕmne zmesi – ročná spotreba kŕmnych zmesí predstavuje priemerne 1 742 t /rok
  - podstielka - ročná spotreba je 116 t slamy z vlastnej produkcie a 10 t nakúpených drevených hoblín

X.6 Údaje o výstupoch a vplyvoch na životné prostredie a zdravie obyvateľstva

Nakoľko sa jedná o už realizovanú činnosť nevznikajú žiadne vplyvy súvisiace s fázou výstavby.

Vzhľadom na to, že sa jedná o jestvujúcu prevádzku, pri ktorej nedochádza k zmenám v systéme ani objeme chovu, sú pri identifikácii vplyvov použité referenčných údajov o výstupoch z jestvujúcej evidencie prevádzky – vyhodnotenie vplyvov jestvujúcej prevádzky. Počas nasledujúcej prevádzky sa zmeny v pôsobení vplyvov neočakávajú.

- Základným produktom z prevádzky farmy sú odchované jatočné brojlery s hmotnosťou cca 2,25 kg v celkovom počte max 470 000 ks ročne (reálne cca 440 000 ks/rok).

- Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery : *negatívny nevýznamný vplyv na úrovni možného rizika*. Počas doterajšej prevádzky neboli zaznamenané nepriaznivé vplyvy na horninové prostredie a neočakáva sa ich pôsobenia ani pri pokračovaní v prevádzke podľa doterajších postupov.

- Vplyvy na povrchovú a podzemnú vodu: *negatívny, nevýznamný vplyv na úrovni možného rizika*. Farma nie je v priamom kontakte s vodnými tokmi. Medzi chovným priestorom 1 a chovným priestorom 2 preteká vodný tok Kút, ktorý je od chovných priestorov vzdialený 55 resp. 80 m a oddelený sprievodnou zeleňou, ktorá vytvára izolačnú zónu proti prípadnému znečisteniu toku v prípade havarijného úniku ropných látok z obslužných strojov, čo je však málo pravdepodobné.

K priamemu vypúšťaniu odpadových vôd z prevádzky do povrchových alebo podzemných vôd nedochádza. Odpadové vody z chovu hydiny nevznikajú. Odpadové vody splaškové sú zachytávané vo vodotesnej žumpe a odvázané na likvidáciu externou organizáciou. Vody z povrchového odtoku (strachy, vonkajšie) spevnené plochy sú odvádzané vsakovaním na voľný terén.

- Vplyvy na ovzdušie: *negatívny málo významný vplyv pôsobiaci na malom území*. Počas ďalšej prevádzky navrhovanej činnosti nedôjde k zmene v produkcii emisie ani ovplyvneniu klimatických pomerov v dotknutom území v porovnaní so súčasným stavom. Farma je umiestnená v území málo zaťaženom emisiami. Podľa ročných výkazov o zdroji znečistenia – chov hydiny bolo v roku 2021 na farme vyprodukovaných celkovo 8,37 t znečisťujúcich látok a v roku 2022 celkovo 8,561 t znečisťujúcich látok.

Zdrojom znečisťovania ovzdušia počas prevádzky navrhovanej činnosti je najmä produkcia amoniaku, dusíka a fosforu z chovu brojlerov. Tieto emisie sa do ovzdušia dostávajú vetraním chovných hál a pri manipulácii s hydínovým trusom zmiešaným s podstielkou na konci každého chovného cyklu. Dodržiavaním zavedených technologických postupov, nízko emisnej technológie pri ustajnení a kŕmení zvierat, rešpektovaním príslušných noriem a realizáciou navrhovaných opatrení sa intenzita týchto vplyvov významne znižuje.

Na farme sú zavedené všetky dostupné techniky BAT pre jestvujúce prevádzky zamerané na zníženie emisií dusíka, fosforu, amoniaku a zápachu.

S vylučovaním amoniaku súvisí aj vznik a šírenie zápachu. Zápach môže vo väčšej miere zaťažovať okolie farmy najmä počas fázy vyskladnenia podstielky zmiešanej s trusom a jej vývoze na miesto zhodnotenia. Tieto vplyvy sú však obmedzené na malé územie a prípadné ovplyvnenie obytného prostredia závisí od smeru a sily vetra v čase vyskladnenia podstielky, ktoré sa v každej hale realizuje iba 5x ročne. Počas chovného cyklu je amoniak uvoľňovaný do ovzdušia postupne v malých dávkach prostredníctvom automatizovaného ventilačného systému, pričom v každej hale je umiestnených 5 ventilátorov (výstupov), ktoré zabezpečujú rozptyl amoniaku v prostredí areálu farmy. Zdroj zápachu sa najviac prejavuje vo vnútornom prostredí hál a v menšej miere v bezprostrednom okolí hál.

Počas doterajšej prevádzky neboli zaznamenané sťažnosti obyvateľov obce Chotča týkajúce sa obťažovania ich obytného prostredia zápachom alebo hlukom.

- Vplyvy na pôdu : *bez vplyvu*. Jestvujúca prevádzka bez požiadaviek na nové zábery pôdy.

- Vplyvy na biotu, krajinu a chránené územia: *negatívny nevýznamný vplyv*. Lokalita, na ktorej je umiestnená farma je evidovaná ako zastavané plochy a nádvorja s výrazne pozmenenou biotou. Pri pokračovaní navrhovanej činnosti sa nepredpokladá zmena v pôsobení súčasných vplyvov:

- ovplyvnenie štruktúry a využitia krajiny: bez zmeny

- zásah alebo nepriame ovplyvnenie biotopov európskeho významu: bez vplyvu

- zásah alebo nepriame ovplyvnenie významných genofondových plôch: bez vplyvu

- zásah resp. ovplyvnenie súčasných biotopov vrátane fauny v mieste farmy (ruderalne biotopy na antropický ovplyvnených plochách): zanedbateľný negatívny vplyv súvisiaci so zachovaním jestvujúceho stavu, bez predpokladu k návratu hodnotnejších biotopov do územia farmy.

- chránené druhy rastlín: bez vplyvu

- chránené druhy živočíchov: Areál farmy môžu ako svoju potravinovú základňu, resp. na dočasný pobyt využívať niektoré druhy chránených živočíchov, ako napr. ropucha bradavičnatá (*Bufo bufo*), skokan hnedý (*Rana temporaria*), slepúch lámavý (*Anguis fragilis*), užovka hladká (*Natrix austriaca*), jašterica obyčajná (*Lacerta agilis*), jašterica múrová (*Lacerta muralis*) a viaceré druhy vtákov: sýkorka veľká (*Parus major*), straka obyčajná (*Pica pica*), penica obyčajná (*Sylvia communis*), lastovička domová (*Hirundo rustica*), žltouchvost domový (*Phoenicurus ochruros*). Tieto živočíchy si sa v danom prostredí pohybujú dlhodobo a prevádzka farmy nemá na nich negatívny vplyv.

- zásah alebo nepriame ovplyvnenie chránených území: bez vplyvu

- ÚSES: *regionálny biokoridor Chotčianka* je od farmy oddelený zástavbou obce – bez vplyvu
miestne biocentrum Dolinky je od farmy vzdialené cca 600 m - bez vplyvu

miestny biokoridor Kút sa nachádza južne od chovného priestoru 1, ktorý je oplotený a biokoridor priamo neovplyvňuje. Pod farmou biokoridor prechádza cez zastavané územie obce, kde je to čiastočne regulovaný a funkčnosť biokoridoru je narušená.

- Vplyv na kultúrne a historické pamiatky, paleontologické a archeologické náleziská : bez vplyvu
- Vplyvy na obyvateľstvo: *negatívny nevýznamný vplyv ovplyvňujúci malé množstvo ľudí*. Podľa dostupných údajov žije v obci Chotča (stav k 31.12.2021) 631 obyvateľov. Vplyvmi z NČ je dotknutá iba časť obyvateľov obce Chotča bývajúcich v priestore možného pôsobenia vplyvov zo samotnej prevádzky farmy a pri miestnej komunikácii označenej na obr. č. 1, str. 24 správy o hodnotení ako MK1, ktorá prepája areál farmy s cestou II/575. Farma je vzdialená v dostatočnej vzdialenosti od obytného prostredia (min. 220 m), pričom medzi chovným priestorom 1 a zástavbou obce sa nachádza prirodzená izolačná bariéra tvorená súvislým viacvrstvovým porastom drevín pozdĺž potoka Kúta a jeho bezmenného prítoku.

Nákladná doprava je v súčasnosti realizovaná mimo resp. okrajom obytného územia obce. Za vplyvy z NČ, ktoré môžu obťažovať obyvateľstvo v súvislosti s prevádzkou farmy sú:

- šírenie zápachu z prevádzky farmy, ktorého zdrojom je amoniak vznikajúci rozkladom hydinového trusu a následne unikajúci do ovzdušia pri vetraní hál a pri vývoze podstielky po ukončení chovného cyklu. Na zníženie emisií zápachu z chovu sa uplatňujú techniky BAT 3 a BAT 13. Intenzívnejšie, krátkodobé a nepravidelné obťažovanie zápachom môžu pociťovať obyvatelia pri vývoze podstielky po ukončení chovného cyklu, ktoré sa vykonáva 5x ročne z každej haly. Prejazdy okolo obytného prostredia sú však veľmi krátke a preto ani toto šírenie zápachu nie je možné považovať za významný negatívny vplyv, nakoľko pôsobí krátkodobo a na obmedzenom území.

- šírenie hluku z prevádzky farmy, ktorého zdrojom sú stacionárne technologické zariadenia (ventilátory vetrania a ohrievania hál, čerpadlá a dieselagregát) a mobilné zdroje hluku – nákladné vozidlá pri dovoze krmných zmesí, kurčiat a materiálov na podstielku a pri vývoze kurčiat a podstielky zmiešanej s trusom. Na zníženie emisií hluku sa uplatňujú techniky BAT 9 a 10.

Šírenie hluku zo stacionárnych zdrojov (mimo dieselagregátu) je obmedzené hlavne na vnútorné prostredie hál a vo vonkajšom prostredí je sotva vnímateľné už pár metrov od hál.

Dieselagregát ako náhradný zdroj energie je umiestnený vo vonkajšom prostredí chovného priestoru 1, je vzdialený od najbližšej obytnej budovy cca 140 m, pričom v tomto priestore sa nachádza porast drevín okolo potoka Kút, ktorý vytvára prirodzenú izolačnú bariérou. Akustický tlak (hlučnosť) zariadenia je v závislosti od vzdialenosti od zdroja: 1m/103 dB (A); 7m/91 dB (A); 15m/87 v dB (A). Použitý tlmič hluku výfuku: 30 dB (A). Zdroj je v prevádzke iba nepravidelne.

Hluk z nákladnej automobilovej dopravy (*10 nákladných automobilov mesačne, pričom denná intenzita nákladnej dopravy nepresahuje 3 vozidlá denne*) nepredstavuje výrazný podiel na hlučkovej záťaži prostredia obce, kde hlavným zdrojom hluku je premávka na ceste II/575, ktorá je vedená priamo cez obytné územie obce.

- šírenie prachu do vonkajšieho prostredia, ktorého zdrojom je prach z jednotlivých chovných hál, ktorý vzniká najmä pri suchej podstielke a pri doprave krmiva. Na zníženie emisií prachu sa uplatňujú techniky BAT 11, vďaka čomu nie je šírenie prachu do prostredia mimo areál zaznamenávané.

- V rámci doterajšej prevádzky neboli zaznamenané sťažnosti na obťažovanie zápachom, hlukom, teplom resp. pracom z chovu hydiny u citlivých receptorov.

- Vplyv na rozvoj obce: pokračovanie navrhovanej činnosti je v súlade s územným plánom obce
- Vplyvy na rekreáciu a cestovný ruch: *bez vplyvu*.
- Vplyvy na priemysel *bez vplyvu*
- Vplyvy na poľnohospodárstvo : *pozitívny málo významný vplyv*. Posudzovaná farma je objektom poľnohospodárskej živočíšnej výroby. Jej ďalšia prevádzka bude mať pozitívny vplyv na poľnohospodársku výrobu realizovanú spoločnosťou BROVA s.r.o., ktorá farmu prevádzkuje, ako aj na jej dodávateľov poľnohospodárskych produktov – slama na podstielku a krmivá.
- Hodnotenie zdravotných rizík: *negatívny nevýznamný vplyv*. Podľa uvedených údajov o výstupoch z prevádzky farmy, ako aj z posúdenia vplyvov na obyvateľstvo vyplýva, že v súvislosti s prevádzkou farmy nevzniká ohrozenie zdravia obyvateľov obce Chotča.

Hodnotenie zdravotných rizík pôsobiacich na zamestnancov farmy je vyhodnotené v rámci Prevádzkového poriadku, ktorého súčasťou je aj Posudok o riziku pri práci s biologickými faktormi. Na farme sa vyskytujú tieto biologické faktory: vírusy – vtáčia chrípka, parazity – trus. Spoločnosť BROVA s.r.o. má pre farmu vypracovaný pracovný postup - technické kontrolné opatrenia na zníženie uvoľňovania biologických faktorov na pracovisku. Zvýšenie výskytu biologických faktorov je v prípade výpadku elektrickej energie. Porucha je ihneď hlásená vedúcemu pracovníkovi, ide o okamžité

zapnutie generátora, a tým sa biologické nebezpečenstvo úplne zníži. K uvoľňovaniu biologických faktorov dochádza po vyskladnení hydiny, čo je vyriešené tým, že podstielka je odstránená do 24 hodín po vyskladnení. Všetci pracovníci sú poučení pre prípad mimoriadnej udalosti - vypracovaný havarijný plán. Každý zamestnanec má vhodné osobné ochranné prostriedky. Celý areál farmy je oplotený a v halách na vstupných chodbách sú výstražné značky oznamujúce výskyt biologických faktorov a značky nezamestnaným vstup zakázaný. Zamestnanci sú pravidelne preškoľovaní s aktuálnymi právnymi normami týkajúcimi sa ochrany zdravia a bezpečnosti práce. Poznatky o ochoreni, ktoré poškodilo zdravie zamestnanca a ktoré priamo súvisí s jeho prácou. Spoločnosť BROVA s.r.o. sa na farme hydiny Chotča zaoberá chovom bojlerových kurčiat od roku 1994. Doteraz sa zatiaľ nevyskytli žiadne ochorenia, ktoré by poškodili zdravie zamestnancov a ktoré priamo súvisia s jeho prácou.

Na základe uvedeného je možné konštatovať, že na farme existujú zdravotné rizika biologického charakteru, ktoré môžu ohroziť zdravie zamestnancov. Pri dodržaní uvedených prevádzkových opatrení je riziko nízkej úrovne a v prípade ochorenia a jeho včasného podchytenia sú prípadne ochorenia dobre liečiteľné.

- Synergické a kumulatívne vplyvy:

Pri definovaní predpokladaných preťažených lokalít v dotknutom území je potrebné konštatovať, že súčasný stav a charakter využitia zeme v spojitosti s existujúcim stavom kvality životného prostredia nedáva predpoklad vzniku preťažených lokalít pri pokračovaní NČ. Stav v území ostane nezmenený. Ako čiastočne preťažené územie je možné definovať obytnú časť obce v tesnej blízkosti po oboch stranách cesty II/575. Pokračovanie prevádzky NČ tento stav neovplyvní.

Významnejšie pozitívne dopady navrhovanej činnosti sa neočakávajú. Ostane zachované pozitívne pôsobenie vplyvov súvisiacich so zamestnanosťou a ekonomickým prínosom pre obec vo forme miestnych daní. Oproti súčasnému stavu bez zmeny.

Z vykonaného hodnotenia jednotlivých vplyvov navrhovanej činnosti a z ich vzájomného spolupôsobenia vyplýva, že v území nepôsobia a pri ďalšej prevádzke sa nepredpokladajú také vplyvy, ktoré by mali za následok významné zhoršenie stavu životného prostredia a zdravia obyvateľov v záujmovom území oproti súčasnému stavu.

Na základe výsledkov hodnotenia sa žiadne závažné negatívne vplyvy navrhovanej činnosti nepredpokladajú. Taktiež nie sú v území známe iné prevádzkované alebo navrhované činnosti, ktorých vplyvy by mohli v území kumulatívne pôsobiť s vplyvmi z prevádzky farmy hydiny.

X.7. Vyjadrenie k pripomienkam doručeným k zámeru NČ

Vyjadrenie tvorí samostatnú prílohu č. 5 správy o hodnotení.

X.8 Vyjadrenie k návrhu rozsahu hodnotenia

Návrh rozsahu hodnotenia bol navrhovateľom akceptovaný a jeho vyhodnotenie je totožné s vyhodnotením požiadaviek určeného rozsahu hodnotenia.

X.9 Vyjadrenie k určenému rozsahu hodnotenia

2.1. Všeobecné podmienky

2.1.1. *Navrhovateľ zabezpečí vypracovanie správy o hodnotení činnosti (ďalej len „správa o hodnotení“). Vzhľadom na povahu a rozsah navrhovanej činnosti a jej lokalizáciu je potrebné, aby správa o hodnotení obsahovala rozpracovanie všetkých bodov uvedených v prílohe č. 11 zákona, primerane charakteru navrhovanej činnosti.*

Podmienka akceptovaná – správa o hodnotení je obsahuje rozpracovanie všetkých bodov uvedených v prílohe č. 11 zákona, primerane charakteru navrhovanej činnosti

2.1.2. *Na vypracovanie správy o hodnotení sa vyžaduje vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v študijnom odbore zodpovedajúcom odboru činnosti alebo oblasti činnosti uvedenej vo vyhláške Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 113/2006 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o odbornej spôsobilosti na účely posudzovania vplyvov na životné prostredie.*

Podmienka akceptovaná – jeden zo spracovateľov správy o hodnotení má vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v študijnom odbore poľnohospodárstvo

2.1.3. Pre hodnotenie navrhovanej činnosti sa nestanovuje časový harmonogram, ani žiadne špecifické požiadavky limitujúce časový rozsah hodnotenia navrhovanej činnosti.

Všeobecná podmienka bez vyhodnotenia

2.1.4. Navrhovateľ doručí na MŽP SR kompletne vyhotovenie správy o hodnotení v listinnej podobe v počte 2 ks, samostatné všeobecne zrozumiteľné záverečné zhrnutie v listinnej podobe v počte 1 ks a správu o hodnotení elektronicky v počte 1 ks (nákrasy vo formáte *.pdf, *.jpg a *.kmz).

Podmienka akceptovaná – správa o hodnotení bola doručená v požadovanom množstve a forme.

2.2. Špecifické požiadavky

2.2.1. Uviesť, či sú pri chove aplikované nízkoemisné techniky spolu s informáciou, či sú aplikované celoročne, alebo iba určité obdobie v roku.

Na farme sú zavedené všetky dostupné techniky BAT pre jestvujúce prevádzky zamerané na zníženie emisií - **nízkoemisné techniky**, v jednotlivých oblastiach produkcie emisií:

Popis uplatňovaných nízkoemisných techník na zníženie emisií dusíka, fosforu, amoniaku a zápachu a informácia o dobe ich aplikácie

Popis uplatňovanej nízkoemisnej techniky	Doba aplikácie techniky
BAT 3 S cieľom znížiť celkové množstvo vylúčeného dusíka, a tým aj emisie amoniaku, množstva BAT 4 vylúčeného fosforu, zachovaní nutričných potrieb zvierat, sa majú v rámci BAT používať také zloženie krmiva a nutričná stratégia, ktoré zahŕňajú niektorú z týchto techník alebo ich kombináciu.	
Na farme sa používajú certifikované kŕmne zmesi, v ktorých dodávateľ garantuje vyvážený obsah dusíka na základe energetických potrieb a stráviteľných aminokyselín. Zloženie krmiva je prispôbené požiadavkám chovaných zvierat v závislosti od ich veku a úžitkovosti a je rozfázované v rámci ich potrieb na výživu. Názov KZ dni výkrmu BR1 01 - 10 BR2 11 – 20 BR3 21- 29 BR4 29- 40	Technika je aplikovaná celoročne, resp. počas jednotlivých chovných cyklov, ktoré trvajú 39 až 45 dní a opakujú sa v jednej chovnej hale max. 5x ročne
Pridanie kontrolovaných množstiev esenciálnych aminokyselín do krmiva s nízkym celkovým obsahom proteínu - Používané certifikované krmivá obsahujú nutričné doplnkové látky ako sú esenciálne aminokyseliny – lyzín, metionín, treonín	
Použitie povolených kŕmnych doplnkových látok, ktoré znižujú celkové množstvo vylúčeného dusíka - krmivo BR1 až BR4 obsahuje prídavné látky - enzýmy znižujúce emisie amoniaku a zápachu .	
Použitie povolených kŕmnych doplnkových látok, ktoré znižujú celkové množstvo vylúčeného fosforu (napr. fytáza) – Používané krmivá obsahujú kŕmne doplnkové látky znižujúce celkové množstvo vylúčeného fosforu – fytáza.	
Používanie vysokostráviteľných anorganických fosfátov na čiastočné nahradenie konvenčných zdrojov fosforu v krmive - Tieto látky sú súčasťou používaného certifikovaného krmiva	
BAT 32: Na zníženie emisií amoniaku do vzduchu z jednotlivých budov na chov brojlerov sa má v rámci BAT použiť niektorá z týchto techník alebo ich kombinácia	
Nútené vetranie a napájací systém bez únikov vody (v prípade pevnej podlahy s hlbokou podstielkou) - uplatnený vykonávaním núteného vetrania a pravidelnou kontrolou napájacieho systému – niplové napájačky bez únikov vody. Podlaha v chovných halách je betónová, chov na vysokej podstielke	Technika je aplikovaná celoročne, resp. počas jednotlivých chovných cyklov,

Popis uplatňovaných nízkoemisných techník na zníženie emisií z odpadových vôd a informácia o dobe ich aplikácie

Popis uplatňovanej nízkoemisnej techniky	Doba aplikácie techniky
BAT 6 S cieľom znížiť tvorbu odpadovej vody sa má v rámci BAT používať kombinácia týchto techník:	
Minimalizovanie použitia vody - Napájanie zvierat je zabezpečené automatickými napájacími linkami s úpravou proti úniku vody. Čistenie hál po vyskladnení je realizované suchou technológiou a na čistenie zariadení sa používa vysokotlakový čistič a pravidelne sa kontrolujú systémy napájania.	Technika je aplikovaná celoročne, t.j. počas jednotlivých chovných cyklov a následného čistenia a dezinfekcie chovných priestorov
Oddelenie nekontaminovanej dažďovej vody od tokov odpadovej vody, ktorá vyžaduje spracovanie - na farme nie sú zmiešavané dažďové a odpadové vody.	

<i>Dažďové vody sú odvádzané samostatne s vyústením do terénu. Odpadové vody zo sociálnych zariadení sú zachytávané do žumpy. Odpadové vody z umývania hál nevznikajú nakoľko sú využívané suché technológie.</i>	
---	--

Popis uplatňovaných nízkoemisných techník na zníženie emisií hluku a informácia o dobe ich aplikácie

<i>Popis uplatňovanej nízkoemisnej techniky</i>	<i>Doba aplikácie techniky</i>
BAT 10: S cieľom zabrániť vzniku emisií hluku alebo, ak to nie je možné, dosiahnuť ich zníženie sa v rámci BAT má použiť niektorá z týchto techník alebo ich kombinácia.	
Zabezpečenie dostatočnej vzdialenosti medzi prevádzkou/ farmou a citlivými receptormi - <i>prevádzka je umiestnená v poľnohospodárskej krajine, najbližšia obytná zóna je vzdialená 220 m, počas doterajšej prevádzky nebolo podložené obťažovanie hlukom u citlivých receptorov</i>	Trvalo
Prevádzkové opatrenia - <i>Plnené v rámci prevádzkového poriadku napr. zatváranie dverí a priechodov v halách, obmedzenie používania elektromotor a špirálovitých dopravníkov krmiva iba na nevyhnutný čas naplnenia krmných liniek (riadené dotykovými senzormi na krmných linkách).</i>	
Zariadenia s nízkou hlučnosťou - <i>inštalované ventilátory a čerpadlá s vysokou efektívnosťou spĺňajú požiadavky na úroveň produkcie hluku.</i>	

Popis uplatňovaných nízkoemisných techník na zníženie emisií zápachu a prachu a informácia o dobe ich aplikácie

<i>Popis uplatňovanej nízkoemisnej techniky</i>	<i>Doba aplikácie techniky</i>
Emisie zápachu	
BAT 13: S cieľom zabrániť vzniku emisií zápachu a/alebo vplyvu zápachu z farmy alebo, ak to nie je možné, dosiahnuť ich zníženie sa má v rámci BAT použiť kombinácia nižšie uvedených techník.	
Zabezpečenie dostatočnej vzdialenosti medzi farmou/prevádzkou a citlivými receptormi - <i>Plnené – existujúca prevádzka vzdialená min. 220 m od obytnej zóny, bez doložených údajov o obťažovaní zápachom</i>	Trvalo
Použitie systému ustajnenia, v ktorom je zavedený jeden z nasledujúcich princípov alebo ich kombinácia: v systémoch s podstielkou udržiavanie podstielky v suchu a v aeróbných podmienkach - <i>odchov bojlerových kurčiat na hlboké stelivovej podstielke, čo zabezpečuje udržanie zvierat a povrchu v suchu a čistote</i>	Technika je aplikovaná celoročne, resp. počas jednotlivých chovných cyklov, ktoré trvajú 39 až 45 dní a opakujú sa v jednej chovnej hale max. 5x ročne
Optimalizovanie podmienok vypúšťania vyfukovaného vzduchu z budovy pre zvieratá - <i>rozptyľovanie vyfukovaného vzduchu z niektorých hál je na tej strane budovy, ktoré je odvrátená od citlivého receptora. V súlade s ÚPN obce Chotča sa plánuje výsadba izolačnej zelene medzi areálom farmy a ostatnou zástavbou obce - externá prekážka na vytváranie turbulentného prúdenia vyfukovaného vzduchu</i>	
Emisie prachu	
BAT 11: Na zníženie emisií prachu z jednotlivých budov pre zvieratá sa má v rámci BAT použiť niektorá z týchto techník alebo ich kombinácia.	
Zníženie tvorby prachu v budovách pre hospodárske zvieratá - <i>Používaná podstielka a olejová surovina pridávaná do krmiva znižuje tvorbu prachu v budovách.</i>	Technika je aplikovaná celoročne, resp. počas jednotlivých chovných cyklov

2.2.2. Upresniť technické riešenie žumpy a bližšie popísať zneškodňovanie odpadových vôd pri čistení chovných hál.

Technické riešenie žumpy: Monolitická nepriepustná železobetónová žumpa s rozmermi 6,5 x 4 x 2 m. Objem žumpy je 52 m³. Žumpa je umiestnená v areály chovného priestoru 2. Podrobnejšiu technickú špecifikáciu žumpy nie je možné uviesť, nakoľko sa pôvodné projekty žumpy sa nezachovali.

Do žumpy sú prostredníctvom areálovej splaškovej kanalizácie odvádzané splaškové odpadové vody zo sociálnych a hygienických zariadení, prevádzkovej budovy a šatne. Po naplnení žumpy sú odpadové vody, na základe zmluvného vzťahu vyvážené do zariadenia (ČOV) prevádzkovaného oprávnenou osobou. Žumpa neslúži na zachytávanie odpadových vôd z priestorov chovu, nakoľko v chovných halách nevznikajú odpadové vody v množstve, ktoré by bolo možné zachytávať.

Vodotesnosť žumpy je kontrolovaná v predpísaných revízijských intervaloch. Posledná skúška vodotesnosti bola vykonaná 18.5.2022 a je platná do 2.Q.2027. Protokol o skúške tvorí prílohu č. 4 správy o hodnotení.

Popis zneškodňovania odpadových vôd pri čistení chovných hál: tak ako bolo na základe technologického postupu čistenia hál uvedené v zámere a v správe o hodnotení, je zrejme že odpadové vody z čistenia hál nevznikajú, resp. nevznikajú v množstve, ktoré by bolo možné zachytávať, alebo v množstve, ktoré by spôsobovalo ich únik mimo priestoru chovných hál.

Technologický postup čistenia hál:

- Do 24 hodín od vyskladnenia brojlerov z chovných hál sa použitia podstielka vyhříňa a nakladá do kontajnerov a následne je odvezená oprávnenou osobou na energetické zhodnotenie
- Chovné haly sú vyčistené mechanicky suchou cestou – strojovo zametané
- Spraví sa údržba všetkých zariadení (kŕmne linky, napájacie linky, vyhrievacie a vetracie zariadenia).
- Po suchom vyčistení hál sú všetky zariadenia a podlaha haly postupne vystriekané vodou z tlakového zariadenia striekanou pod vysokým tlakom (**vodná para**). Vzhľadom na pomalý postup pri čistení, ktoré prebieha po sekciách, ako aj na minimálne množstvo vody použitej na striekanie, všetka použitá voda vsakuje priamo do betónovej podlahy (*nedochádza k odtekaniu vody mimo haly*). Odpadové vody z čistenia hál nevznikajú, resp. vznikajú v množstve, ktoré nie je možné zachytiť.
- Po zaschnutí sú haly zastlané hoblinami alebo slamou do výšky 10-14 cm.

2.2.3 V bode X. správy o hodnotení okrem zhrnutia navrhovanej činnosti a jej vplyvov na životné prostredie sa vyjadriť ku všetkým pripomienkam doručeným k zámeru navrhovanej činnosti, návrhu rozsahu hodnotenia navrhovanej činnosti a k určenému rozsahu hodnotenia navrhovanej činnosti (od orgánov štátnej správy a samosprávy ako aj účastníkov konania) a v prehľadnej forme vyhodnotiť splnenie všetkých požiadaviek a odporúčaní zo stanovísk doručených k zámeru navrhovanej činnosti, prípadne k určenému rozsahu hodnotenia navrhovanej činnosti, resp. odôvodniť ich nesplnenie.

Podmienka akceptovaná – vyhodnotenie je uvedené v bodoch X.7; X.8. a X.9 Všeobecne zrozumiteľného záverečného zhrnutia .

ZÁVER

Pri dodržaní prevádzkových opatrení a súčasnom uplatňovaní jestvujúcich a postupnom zavádzaní ďalších, na jestvujúcu prevádzku uplatniteľných, najlepších dostupných techník (BAT), nebude zmena (pokračovanie prevádzky) navrhovanej činnosti oproti doterajšiemu stavu predstavovať nepriaznivý vplyv na životné prostredie a obyvateľstvo.

XI. Zoznam riešiteľov a organizácií, ktoré sa na vypracovaní správy o hodnotení podieľali

Ing. Lukáš Blichá - vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v študijnom odbore poľnohospodárstvo
Dušan Zamborský
Mária Kundrátová

XII. Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré sú k dispozícii u navrhovateľa a ktoré boli podkladom pre vypracovanie správy o hodnotení

- Záverečná správa z geologickej úlohy (hydrologický prieskum): GRECH, J., 2022; Chotča – farma Brova, s.r.o., overenie výdatnosti existujúcej studne: RNDr. Ján Grech – Pentra, Prešov, 2022.
- Stavebná dokumentácia – z pôvodných projektov sa zachovala iba časť.
- Prevádzkový poriadok farmy hydiny Chotča

Zoznam vyjadrení a stanovísk vyžiadaných k navrhovanej činnosti pred vypracovaním správy

Organizácia	č.j.
Slovenská inšpekcia ŽP, Inšpektorát ŽP Košice	6162/57/2022-13447/2022/PK
Okresný úrad Stropkov, odbor starostlivosti o ŽP	OU-SP-OSZP-2022/002897-002
Ministerstvo ŽP SR, Odbor posudzovania vplyvov na ŽP	12696/2022-11.1.1/av60016/2022
Ministerstvo ŽP SR, Odbor posudzovania vplyvov na ŽP	12696/2022-11.1.1/av67154/2022

XIII. Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov podpisom (pečiatkou) oprávneného zástupcu spracovateľa správy o hodnotení a navrhovateľa.

Dátum: marec 2023

Potvrdenie správnosti a úplnosti údajov:

Oprávnený zástupca spracovateľa správy o hodnotení
Zamborský Dušan

.....

Oprávnený zástupca navrhovateľa :
Jaroslav Bajcura
konateľ spoločnosti BROVA spol. s r.o.

.....